

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

**รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำปรึกษา พิจารณาตรวจสอบแผนการสอน
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และแบบทดสอบ
วัดความสามารถทางการเขียน**

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิศมัย อำไพพันธุ์	ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
2. อาจารย์ยุพิน อินทะยะ	ศึกษานิเทศก์ ระดับ 8 กรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่
3. อาจารย์วัลลภา แสงผึ้ง	อาจารย์ 3 ระดับ 8 หมวดวิชาภาษาไทย
โรงเรียนวัดโนนทัยพาศ จังหวัดเชียงใหม่

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำปรึกษาในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ภู่วิภาคารวรรณ	ภาควิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
|---|---|

ภาคผนวก ข

รายละเอียดการคำนวณค่าสถิติ

- การหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)
ของแบบทดสอบปรนัย
- การทดสอบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

ตาราง 7 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบปรนัยเป็นรายข้อ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.42	.62	16	.36	.53
2	.63	.27	17	.65	.54
3	.20	.57	18	.69	.24
4	.51	.25	19	.70	.80
5	.58	.63	20	.71	.44
6	.42	.62	21	.76	.66
7	.63	.27	22	.76	.33
8	.57	.23	23	.58	.63
9	.63	.77	24	.63	.27
10	.70	.80	25	.58	.63
11	.71	.73	26	.51	.73
12	.57	.38	27	.70	.72
13	.44	.39	28	.76	.77
14	.20	.72	29	.50	.50
15	.70	.57	30	.64	.26
			ทั้งฉบับ	.58	.53

ผลการวิเคราะห์รายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% ของ Chung - Teh - Fan

คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	= 16.7667
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	= 5.4753
ค่าความเชื่อมั่น KR 20	= 0.7986
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด	= 2.4574

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ของแบบทดสอบปรนัย
ก่อนเรียนและหลังเรียน

คนที่	คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน (x_1)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (x_2)	d ($x_2 - x_1$)	$d - \bar{d}$ ($\bar{d} = 8.667$)	$(d - \bar{d})^2$
1	13	22	9	0.33	0.11
2	18	23	5	3.67	13.47
3	15	26	11	2.33	5.43
4	14	21	7	1.67	2.79
5	9	25	16	7.33	53.73
6	7	21	14	5.33	28.41
7	10	24	14	5.33	28.41
8	10	20	10	1.33	1.77
9	8	12	9	0.33	0.11
10	12	24	12	3.33	11.09
11	15	22	7	1.67	1.88
12	13	17	4	4.67	21.81
13	19	25	6	2.67	7.13
14	21	25	4	4.67	21.81
15	9	20	11	2.33	5.43
16	8	22	14	5.33	28.41
17	10	20	10	1.33	1.77
18	13	22	9	0.33	1.11
19	18	17	8	0.67	0.44
20	9	26	8	0.67	0.44

ตาราง 8 (ต่อ)

คนที่	คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน (x_1)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (x_2)	d ($x_2 - x_1$)	$d - \bar{d}$ ($\bar{d} = 8.667$)	$(d - \bar{d})^2$
21	17	24	7	1.67	2.79
22	16	25	9	0.33	0.11
23	18	24	6	2.67	7.13
24	11	19	8	0.67	0.45
25	18	25	7	1.67	2.79
26	19	25	6	2.67	7.13
27	13	20	7	1.67	2.79
28	16	25	9	0.33	0.11
29	17	27	10	1.33	1.77
30	14	23	9	0.33	0.11
	$\Sigma x_1 = 410$ $\bar{x}_1 = 13.66$	$\Sigma x_2 = 676$ $\bar{x}_2 = 22.53$	$\Sigma d = 266$ $\bar{d} = 8.667$		$\Sigma (d - \bar{d})^2 =$ 260.73

การทดสอบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{d}}{S_d / \sqrt{n}}$$

$$= \frac{8.87}{\frac{2.99}{\sqrt{30}}}$$

$$= \frac{8.87}{0.55}$$

$$= 16.129$$

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ของแบบทดสอบอันดับ
ก่อนเรียนและหลังเรียน

คนที่	คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน (x_1)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (x_2)	d ($x_2 - x_1$)	$d - \bar{d}$ ($\bar{d} = 7.9667$)	$(d - \bar{d})^2$
1	9	20	11	3.03	9.18
2	8	16	8	0.03	0.0009
3	7	20	13	5.03	25.30
4	10	19	9	1.03	1.06
5	12	24	12	4.03	16.24
6	11	17	6	1.97	3.88
7	13	19	6	1.97	3.88
8	11	22	11	3.03	9.18
9	9	16	7	0.97	0.94
10	5	19	14	6.03	36.36
11	16	23	7	0.97	0.94
12	13	17	4	3.97	15.76
13	19	25	6	1.97	3.88
14	13	21	8	0.03	0.0009
15	10	14	4	3.97	15.76
16	15	21	6	1.97	3.88
17	10	14	4	3.97	15.76
18	10	23	13	5.03	25.30
19	11	19	8	0.03	0.0009
20	10	18	8	0.03	0.0009

ตาราง 9 (ต่อ)

คนที่	คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน (x_1)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (x_2)	d ($x_2 - x_1$)	$d - \bar{d}$ ($\bar{d} = 7.9667$)	$(d - \bar{d})^2$
21	16	23	6	1.97	3.88
22	16	23	7	0.97	0.94
23	15	26	11	3.03	9.18
24	11	19	8	0.03	0.0009
25	16	25	9	1.03	1.06
26	15	18	3	4.97	24.70
27	15	23	8	0.03	0.0009
28	17	27	10	2.03	4.12
29	17	28	11	3.03	9.18
30	13	14	1	6.97	48.58
	$\Sigma x_1 = 373$ $\bar{x}_1 = 12.43$	$\Sigma x_2 = 613$ $\bar{x}_2 = 20.43$	$\Sigma d = 239$ $\bar{d} = 7.9667$		$\Sigma (d - \bar{d})^2 =$ 363.45

การทดสอบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{d}}{S_d / \sqrt{n}}$$

$$= \frac{7.97}{\frac{3.16}{\sqrt{30}}}$$

$$= \frac{7.97}{0.58}$$

$$= 13.74$$

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แผนการสอน
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน
- แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียน

แผนการสอน

แผนการสอนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	การอ่านจับใจความสำคัญ เวลา 2 คาบ (100 นาที)
---	--

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การแยกได้ว่าส่วนใดเป็นใจความหลัก ส่วนใดเป็นใจความรอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสารได้ตรงตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสาร การฝึกทักษะการจับใจความนั้น ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจความหมายของคำและสำนวน ตลอดจนจัดลำดับเหตุการณ์ในเรื่องได้ จึงจะสามารถจับใจความของเรื่องได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายลักษณะใจความสำคัญและใจความย่อได้
2. อธิบายหลักการจับใจความสำคัญได้
3. บอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านแต่ละย่อหน้าได้

เนื้อหา

บทอ่านทั่วไปจะประกอบด้วย “ย่อหน้า” ซึ่งในแต่ละย่อหน้าจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่

1. ใจความสำคัญ
2. ใจความย่อหรือผลความ

1. ใจความสำคัญ (Main Ideas) หมายถึง ใจความที่สำคัญและเด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่น ๆ ในย่อหน้านั้น ในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญเพียง 1-2 ประโยค ใจความสำคัญอาจเป็นประโยคต้นหรือประโยคท้ายย่อหน้าก็ได้

2. ใจความย่อยหรือผลความ (Details) เป็นข้อความหรือประโยคที่ขยายประโยคใจความสำคัญให้เนื้อความชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งได้แก่

2.1 การยกตัวอย่าง

2.2 การให้ข้อเท็จจริง

2.3 การอ้างพยานหลักฐาน

2.4 การให้เหตุผล

ทั้งนี้ในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคย่อยหลายประโยค

ขั้นเตรียมนักเรียนก่อนเรียน

1. ครูชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเข้ากลุ่มเพื่อเรียนแบบกลุ่มร่วมมือซึ่งนักเรียนจะต้องยึดกลุ่มเดิมตามที่กำหนดไว้ครั้งแรกเสมอ (รายละเอียดในเอกสารประกอบการชี้แจง 1) และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือหลังจากเข้ากลุ่มก่อนเรียนทุกครั้ง พร้อมกับบันทึกรายชื่อลงในตารางบันทึกบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มตามที่ครูแจกให้

2. ครูชี้แจงและทบทวนเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญของกลุ่ม กระบวนการในการทำงานกลุ่ม บทบาทของสมาชิกกลุ่ม และเน้นทักษะในการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ เพื่อให้นักเรียนนำไปปฏิบัติในการทำงานกลุ่ม

3. ครูชี้แจงลักษณะการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ (Co-op Co-op) เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง (รายละเอียดในเอกสารประกอบการชี้แจง 2)

4. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยภายในกลุ่มจะมีนักเรียนที่มีระดับความสามารถที่ต่ำ ปานกลาง และสูงสลับกันไป และให้ยึดกลุ่มเดิมทุกครั้งที่ยเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ

5. แจกจุดประสงค์การเรียนรู้พร้อมกับอธิบายให้ชัดเจน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามจุดประสงค์ได้

ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ศึกษาและกำหนดเนื้อหาของเรื่องร่วมกัน

1. ครูกับนักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่าน การอ่าน

จับใจความสำคัญ

2. นักเรียนรวบรวมข้อมูล และทุกกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น

3. นักเรียนฟังครูชี้แจงเกี่ยวกับหัวข้อสำคัญที่แต่ละกลุ่มจะต้องศึกษา ซึ่งมีดังนี้

- การอ่านจับใจความสำคัญ

- การอ่านจับใจความสำคัญจากเนื้อเรื่องแต่ละย่อหน้า

ขั้นที่ 2 แบ่งเรื่องเป็นหัวข้อย่อยเพื่อนำมาอภิปรายให้สมาชิกในกลุ่มรับผิดชอบ

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันพิจารณาประเด็นสำคัญของแต่ละหัวข้อที่ครูกำหนดให้ดังนี้

1) ใจความสำคัญมีลักษณะอย่างไร

2) ใจความย่อยมีลักษณะอย่างไร

3) ลักษณะของใจความสำคัญและใจความย่อยแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นที่ 3 กำหนดบทบาท และอ่าน/ศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งหัวข้อสำคัญให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มไปศึกษาค้นคว้า

รายละเอียด โดยศึกษาจากใบความรู้ 1 และ 2 โดยกำหนดให้ 2 คนต่อ 1 เรื่อง

2. นักเรียนแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมาย โดยศึกษาจากใบความรู้ 1/1 เรื่องประโยคใจความสำคัญและประโยคใจความย่อยที่ปรากฏในส่วนต่าง ๆ ของแต่ละย่อหน้า และใบความรู้ 1/2 เรื่อง ย่อหน้าที่ไม่ปรากฏใจความสำคัญอย่างชัดเจน

3. นักเรียนแต่ละคนจะต้องทำความเข้าใจ และบันทึกข้อความเพื่อนำไปอภิปรายให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟัง

ขั้นที่ 4 กลุ่มนำความรู้/งานของแต่ละคนมาอภิปรายให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

1. นักเรียนแต่ละคนอธิบายรายละเอียดของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาให้เพื่อนในกลุ่มฟัง
2. เพื่อน ๆ ในกลุ่มแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อให้เพื่อนในกลุ่มทุกคนเข้าใจได้ตรงกัน
3. บันทึกคำตอบที่ได้ทั้งหมดเพื่อเตรียมพร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียน
4. นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งของ ใบงาน

ขั้นที่ 5 รายงานผลและสรุป

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อที่ครูกำหนดให้ทั้งหมดหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจเนื้อเรื่องที่ศึกษาร่วมกันมากยิ่งขึ้น โดยครูกำหนดคำถามเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดังนี้

- 1) การอ่านจับใจความมีความสำคัญอย่างไร ให้ประโยชน์อย่างไร
- 2) ใจความสำคัญกับใจความย่อยแตกต่างกันอย่างไร
- 3) ใจความสำคัญอยู่ส่วนไหนของแต่ละย่อหน้า
- 4) ถ้าไม่มีประโยคใจความสำคัญที่ชัดเจนในย่อหน้านั้น ๆ นักเรียนจะจับใจความ

สำคัญของย่อหน้านั้นได้อย่างไร

2. นักเรียนทุกคนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญจากข้อมูลที่ได้ศึกษา และจากข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้จากการนำเสนอของเพื่อนกลุ่มอื่นด้วย พร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียนอีกครั้ง

3. ครูช่วยสรุปเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนบกพร่อง

ขั้นที่ 6 ประเมินผล

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัด โดยใช้ เวลา 15 นาที
2. ประเมินจากผลงานกลุ่มของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ร่วมกันของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

3. ให้คะแนนเป็นรายบุคคลโดยประเมินจากการทำแบบฝึกหัด
4. ประเมินความร่วมมือในการทำงานกลุ่มของนักเรียน โดยให้นักเรียนเป็นผู้ประเมิน

เพื่อนสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน 1 คน ตามตารางการประเมินที่ครูกำหนดให้

ข้อการเรียนการสอน

1. ใบมอบหมายงานกลุ่ม
2. เอกสารประกอบการชี้แจง 1 และ 2
3. ใบความรู้ 1/1 เรื่อง ประโยชน์ของความสำคัญและประโยชน์ที่ปรากฏในส่วนต่าง ๆ ของย่อหน้า
4. ใบความรู้ 1/2 เรื่อง ย่อหน้าที่ไม่ปรากฏความสำคัญอย่างชัดเจน
5. แบบฝึกหัด

การจัดผลประเมินผล

1. ประเมินผลงานกลุ่ม รายละเอียดดังตาราง

ชื่อผู้ประเมิน.....กลุ่มที่.....

ลำดับที่	พฤติกรรมที่ประเมิน	ระดับความสนใจในการปฏิบัติงาน		
		น้อย	ปานกลาง	มาก
1	การร่วมมือในการกำหนดหน้าที่สมาชิกในกลุ่ม			
2	การแสดงความคิดเห็นในการวางแผนทำงาน			
3	การรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกในกลุ่ม			
4	การตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม			
5	การร่วมปรับปรุงผลงานของกลุ่มได้ถูกต้อง			
	รวม			
	รวมคะแนนที่ได้			

หมายเหตุ แบบประเมินอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

น้อย คะแนนเท่ากับ 0 - 4

ปานกลาง คะแนนเท่ากับ 5 - 7

มาก คะแนนเท่ากับ 8 - 10

การประเมินพฤติกรรมนักเรียนต้องผ่าน 7 คะแนนขึ้นไปในแต่ละรายการ

2. ประเมินจากแบบฝึกหัด

คะแนนเต็ม 10 คะแนน เกณฑ์ผ่าน 7 คะแนน

3. ประเมินความร่วมมือกลุ่ม โดยสังเกตพฤติกรรม

3.1 ความร่วมมือในกลุ่ม 5 คะแนน

3.2 แนวคิดตรงประเด็น 5 คะแนน

คะแนนรวม 10 คะแนน

เกณฑ์การผ่าน นักเรียนได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50

กิจกรรมเสนอแนะ

1. นักเรียนอ่านจับใจความแต่ละย่อหน้าจากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ แล้วบันทึกเป็นความรู้เพิ่มเติม
2. แสดงบทบาทสมมติเรื่อง พระร่วง
3. รวบรวมศัพท์ ทำรายงานส่ง

เอกสารประกอบการชี้แจง 1
เอกสารประกอบคำชี้แจงนักเรียนในบ้านเตรียมนักเรียนก่อนเรียน
เกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ มีดังนี้

1. นักเรียนจะเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 6 คน เพื่อศึกษาและทำกิจกรรมต่าง ๆ ใ้บรรลุจุดประสงค์ตามที่ครูผู้สอนกำหนดไว้ร่วมกัน
2. นักเรียนในกลุ่มทุกคนต้องตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเสมอ ซึ่งการที่กลุ่มประสบผลสำเร็จหรือไม่เพียงใด นักเรียนในกลุ่มนั้นจะต้องรับผิดชอบร่วมกันตลอด
3. นักเรียนทุกคนในกลุ่มจะต้องมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีบรรยากาศเป็นกันเอง มีความไว้วางใจต่อเพื่อนนักเรียนในกลุ่ม
4. การประเมินผลการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ
 - 4.1 ประเมินจากผลงานกลุ่มของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาร่วมกันของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
 - 4.2 ให้คะแนนเป็นรายบุคคลโดยประเมินจากการทำแบบฝึกหัด
 - 4.3 ประเมินความร่วมมือในการทำงานกลุ่มของนักเรียนโดยให้นักเรียนเป็นผู้ประเมินเพื่อนสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน 1 คน ตามตารางการประเมินที่ครูแจกให้
5. ในการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (Co-op Co-op) มีขั้นตอนสำคัญ 6 ขั้นตอน ดังนี้
 - 5.1 ศึกษาและกำหนดเนื้อหาของเรื่องร่วมกัน
 - 5.2 แบ่งเรื่องเป็นหัวข้อย่อยเพื่อมอบหมายให้สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบ
 - 5.3 กำหนดบทบาท และอ่านศึกษางานตามที่ได้รับมอบหมาย
 - 5.4 กลุ่มนำความรู้/งานที่ได้มาศึกษาอภิปรายให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน
 - 5.5 รายงานผลและสรุป
 - 5.6 ประเมินผลการเรียนรู้

เอกสารประกอบการชี้แจง 2

ตารางกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก กลุ่มที่.....คาบเรียนที่.....

คนที่	ชื่อ-สกุล	บทบาทหน้าที่
		ผู้ชี้แนะ มีหน้าที่คอยช่วยเหลือ ชี้แนะ อำนวยความสะดวก เป็นผู้นำในการแก้ปัญหาหรือทำงานที่ได้รับ มอบหมาย
		ผู้จัดบันทึกหรือรายงาน มีหน้าที่บันทึกหรือรายงานสิ่งที่กลุ่มได้ร่วมกันทำ
		ผู้ควบคุมเวลา มีหน้าที่ควบคุมการทำงานให้เสร็จตามเวลาที่ กำหนด และคอยตรวจสอบความเรียบร้อย
		ผู้จัดอุปกรณ์ในการเรียน มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหา จัดเตรียม และรับ อุปกรณ์จากผู้มอบหมาย
		ผู้ตรวจสอบการเรียนรู้ของสมาชิกในกลุ่ม มีหน้าที่ตรวจสอบสมาชิกในกลุ่มให้มีความรู้ ในเรื่องที่ศึกษาทุกคน

ใบความรู้ 1/1

เรื่อง ประโยคใจความสำคัญและประโยคใจความย่อยที่ปรากฏในส่วนต่าง ๆ ของย่อหน้า

การอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรเริ่มต้นจากการอ่านจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าให้ได้ถูกต้องแม่นยำเสียก่อน เพราะข้อความตอนหนึ่งหรือย่อหน้าหนึ่งแม้มีใจความหลายอย่าง แต่จะมีใจความที่สำคัญที่สุดในย่อหน้านั้นเพียงอย่างเดียว ถ้าเรื่องหนึ่งมีหลายย่อหน้า ย่อมแสดงว่าจะมีใจความสำคัญหลายประเด็น เมื่อนำประเด็นสำคัญในแต่ละย่อหน้ามาพิจารณา รวมกันแล้ว จะทำให้สามารถจับแก่นเรื่องหรือแนวคิดสำคัญที่สุดของเรื่องทั้งหมดได้ง่ายขึ้น

ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า หมายถึง ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นไว้ทั้งหมด ส่วนมากมักปรากฏอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่ง โดยมีข้อสังเกต ดังนี้

1. ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งต้นของย่อหน้า และมีประโยคสนับสนุนวางอยู่ใน ตำแหน่งถัดไป เช่น

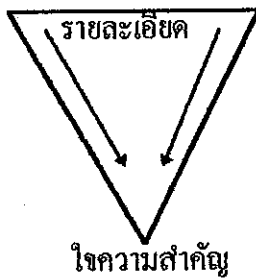
“การให้ข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตมีทั้งแง่ดีและเสีย

ในด้านดี ทำให้เกิดเสรีในเรื่องราวสาร ในขณะที่ข้อเสียเกิดจากการ ลักลอบขโมยข้อมูลได้เช่นเดียวกัน เมื่อหันมาพิจารณาในด้านโรงงาน อุตสาหกรรมเคมี ระบบอินเทอร์เน็ตช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีข้อมูล พร้อมในมือ เพื่อป้องกันประชาชนจากอันตรายอุบัติเหตุสารเคมี รั่วไหล แต่ขณะเดียวกันก็เป็นการง่ายต่อการก่อการร้าย โดยผู้ที่ ประสงค์ไม่ดีเช่นกัน”

(มุมอินเทอร์เน็ต จากนิตยสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2541)

ใจความสำคัญ “การให้ข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตมีทั้งแง่ดีและเสีย”

2. ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งท้ายย่อหน้า โดยมีประโยคสนับสนุนหรือรายละเอียดต่าง ๆ ก่อนแล้วสรุปเป็นประโยคใจความสำคัญไว้ภายหลัง เช่น

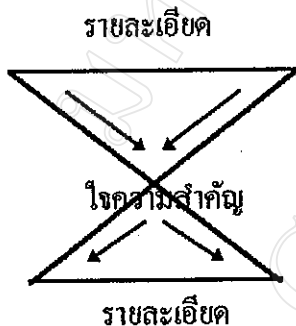

“บางคนอ่านหนังสือเพียงเฉพาะเรื่องราว คือ อ่านแต่เรื่องในวงอาชีพของตน ถ้าทำอย่างนั้นก็นับว่ายังไม่ได้ผลเต็มที่ เพราะขาดความรู้ในวงการทั่วไป ทางที่ดีเราควรขยายขอบเขตการอ่านให้กว้างขวางออกไปอีก”

(อ่านเพื่อความสมบูรณ์ โดยเจือ สตะเวทิน)

ใจความสำคัญ ควรขยายขอบเขตของการอ่านให้กว้างขวางออกไปอีก

3. ใจความสำคัญอยู่ตอนกลางย่อหน้า มีประโยคสนับสนุนอยู่ตอนต้นกับตอนท้ายของย่อหน้า เช่น

“ขณะนี้ไม่ว่าท่านจะอยู่ ณ ที่ใด ที่ในบ้าน บนรถไฟ รถเมล์ ในห้องทำงาน บนสถานที่ราชการหรือที่ใดก็ตาม ท่านจะต้องใช้สายตา “อ่าน” อยู่ตลอดเวลา ซึ่งแน่ละเราต้องขกเว้นในกรณีที่ท่านตาบอด เพราะท่านย่อมจะอ่านหนังสือเล่มนี้ไม่ได้แน่ ขกเว้นแต่จะมีใครอ่านให้ท่านฟัง”

(ศิลปะการอ่านหนังสือ โดย ครรชิต มาลัยวงศ์)

ใจความสำคัญ ท่านจะต้องใช้สายตา “อ่าน” อยู่ตลอดเวลา

4. ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งคั่นย่อหน้า แล้วขยายความให้ละเอียดด้วยประโยคสนับสนุน
ต่อนั้นน้อย ๆ สรุปรายละเอียดต่าง ๆ ให้แคบลง แล้วจบด้วยประโยคใจความสำคัญอีกครั้งหนึ่ง
เช่น

“คนไทยถือว่าบ้านเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตตั้งแต่เกิด
ไปจนตาย เพราะคนไทยโบราณนั้นใช้บ้านเป็นที่เกิด
การคลอดลูกจะกระทำกันที่บ้าน โดยมีหมอฟันบ้านที่เรียกว่า
“หมอดำแย” เป็นผู้ทำคลอด มิได้ใช้โรงพยาบาลหรือสถานที่
ผดุงครรภ์อย่างในปัจจุบันนี้ แต่ที่สุดของชีวิตเมื่อมีการตาย
เกิดขึ้น คนไทยก็จะเก็บศพของผู้ตายที่เป็นสมาชิกของบ้านไว้
ในบ้านก่อนที่จะทำพิธีเผาศพเพื่อทำบุญสวด และเป็นการใกล้ชิด
กับผู้ตายเป็นครั้งสุดท้าย ดังนั้นบ้านจึงเป็นสถานที่ที่คนไทย
ใช้ชีวิตอยู่เกือบตลอดเวลาตั้งแต่เกิดจนตาย”

(ศิลปินชาวบ้าน โดย วิบูลย์ ลี้สุวรรณ)

ใจความสำคัญ คนไทยถือว่าบ้านเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตตั้งแต่เกิดไปจนตาย
บ้านเป็นสถานที่ที่คนไทยใช้ชีวิตอยู่เกือบตลอดเวลาตั้งแต่
เกิดจนตาย

ใบความรู้ 1/2

เรื่อง ย่อหน้าที่ไม่ปรากฏใจความสำคัญอย่างชัดเจน

ย่อหน้าที่ไม่ปรากฏใจความอย่างชัดเจน เป็นจุดที่ค้นหาใจความสำคัญยากที่สุด เพราะใจความสำคัญไม่ปรากฏอยู่ในประโยคใดอย่างชัดเจน อาจอยู่ในหลายประโยคย่อยต่อเนื่องกันไป ผู้อ่านต้องสรุปใจความสำคัญออกมาเอง อาจใช้วิธีการตั้งคำถามแล้วตอบตัวเองให้ได้ว่า ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญ และส่วนที่เป็นประเด็นเสริม หรือขยายความได้ง่ายขึ้น เช่น

ประโยคย่อย
ประโยคย่อย
ประโยคย่อย
ประโยคย่อย

ใจความ
สำคัญ

“ปัญหาเรื่องแย่งราชสมบัติกันนี้ เป็นปัญหาทางการเมืองของกรุงศรีอยุธยาในระยะท้าย ๆ การแก่งแย่งกันนั้นทำให้ต้องรบราฆ่าฟัน ผู้มีความรู้ความชำนาญในการปกครองและป้องกันประเทศต้องล้มตายกันครั้งละมาก ๆ จนกรุงศรีอยุธยาล้มคนก็ต้องเสียดูลงไปมากที่สุด

ปัญหาเช่นนี้ กรุงรัตนโกสินทร์ได้หาทางป้องกันโดยนำเอาหลัก “อเนกชนนิกรสโมสรมบัติ” มาใช้ในการตั้งพระเจ้าแผ่นดิน กล่าวคือ ให้มีการประชุมเจ้านาย ขุนนาง และพระสงฆ์ราชาคณะ เลือกตั้งเจ้านายพระองค์ใดพระองค์หนึ่งที่เหมาะสมที่สุดขึ้นเสวยราชย์เป็นพระเจ้าแผ่นดินปกครองประเทศต่อไป การเลือกตั้งนี้ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงลำดับการสืบราชสันตติวงศ์ แต่คำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสมเป็นเกณฑ์ จะเห็นได้จากตัวอย่างเมื่อสิ้นแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ที่ประชุมได้เลือกกรมหลวงเจษฎาภินันท์ ซึ่งเป็นแค่เพียงพระองค์เจ้าลูกเธอทรงกรมขึ้นเสวยสิริราชสมบัติเป็นพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว”

(พม่าเสียเมือง โดย คึกฤทธิ์ ปราโมช)

ใจความสำคัญ

เพื่อแก้ปัญหการแย่งราชสมบัติเมื่อหลังเปลี่ยนแผ่นดิน ในสมัย

กรุงรัตนโกสินทร์ เจ้านาย ขุนนาง และพระสงฆ์ราชาคณะ จะประชุมกัน เลือกตั้งเจ้านายพระองค์ใด พระองค์หนึ่งขึ้นเสวยราชย์ โดยคำนึงถึง

ความสามารถและความเหมาะสมเป็นเกณฑ์

แบบฝึกหัดที่ 1

คำตั้ง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วจับใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า

การนอนกัดฟันหรือเคี้ยวฟัน มีคนเป็นกัน ได้มาก ส่วนมากจะเป็นในพวกเด็ก ๆ แต่ผู้ใหญ่
นอนกัดฟันก็มีไม่น้อยเหมือนกัน

คนที่นอนกัดฟันมักจะ ไม่รู้ตัว เสี่ยงกัดฟันอาจมีเสียงเบา ๆ หรือเสียงดังมาก ๆ ก็ได้ การกัดฟัน
หรือการขบเคี้ยวเคี้ยวฟันนี้ อาจมีใครบางคนที่ไม่พอใจ และกัดฟันจนเป็นนิสัย ทั้ง ๆ ที่ตื่นอยู่ก็ได้

การนอนกัดฟันมักจะเกิดได้เมื่อมีฟันผุหรือมีโรคของฟัน คนที่มีระดับฟันบนฟันล่างไม่
อยู่ระดับเดียวกัน เช่น มีฟันเก หรือมีขากรรไกรล่างยื่นออกมาอย่างที่เราเรียกว่า คางยื่น แนวฟัน
บนและล่างเวลาหุบปาก จะไม่ประกบชิดกันก็จะนอนกัดฟัน การนอนกัดฟันเนื่องจากมีโรคเหงือก
โรคฟันนี้ควรจะ ได้มีการปรึกษาทันตแพทย์ให้ตรวจและรักษาโรคเหงือกโรคฟันเสีย

สาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้กัดฟันหรือขบกรามเวลาหลับหรือตื่นก็ตามจะเกิดจากการ
มีจิตใจและอารมณ์เครียดมาก คนที่มีความวิตกกังวล โกรธ หงุดหงิด ไม่สมหวังหรืออารมณ์ไม่ดี
อย่างใด หรือเวลาที่คิดมาก ๆ จะเห็นได้ว่าบางคนกัดกรามแน่น หรือบางคนอยู่ในลักษณะที่เรียกว่า
ขบเคี้ยวเคี้ยวฟัน ถ้าอารมณ์ไม่ดีนี้มีอยู่นาน ๆ และนานวันก็จะเกิดเป็นนิสัยถึงแม้จะไม่มีอารมณ์
เช่นเคยมา ก็จะผลออกกัดฟันโดยไม่รู้ตัว แม้แต่เวลาหลับก็ยังกัดฟัน

คนที่มึนสียกัดฟันเวลาหลับหรือตื่นก็ตาม เมื่อมีอยู่นาน ๆ จะเกิดอาการมีศีรษะหรือปวด
ศีรษะเรื้อรัง เนื่องจากเวลาที่เรากัดฟันแน่นนั้น กล้ามเนื้อที่ทำหน้าที่อ้าปาก หุบปากและ เคี้ยวอาหาร
รวมทั้งกล้ามเนื้อของศีรษะจะตึงมาก (เวลากัดฟันแน่นจะสังเกตได้ว่าบริเวณขมับมีก้อนนูนขึ้น
แสดงว่ากล้ามเนื้อที่ทำให้อ้าปากหุบปากนั้นตึงมาก) เมื่อกล้ามเนื้อตึงเครียดอยู่นาน ๆ จะทำให้ปวด
ศีรษะเรื้อรัง

การนอนกัดฟันจากการมีจิตใจและอารมณ์ไม่ดีนี้ การรักษาก็ต้องรักษาเรื่องทางจิต

พูดถึงการนอนกัดฟันแล้ว ก็นึกถึงเด็ก ๆ ที่มีมุมปากเปื่อยเป็นแผลที่เรียกกันว่า ปากนก
กระจอก แต่ก่อนนั้นชาวบ้านมีวิธีแก้ไขโดยให้เอาขมิ้นน้ำตาลจากร้านขายน้ำตาลมาถูทาปากเปื่อย
ว่ากันว่าปากเปื่อยที่มุมปากเป็นเพราะเด็กนอนน้ำลายไหล น้ำลายเล็ดกัดให้ปากเปื่อยไป และการที่
เด็กนอนน้ำลายไหลนั้นก็เพราะฟันผุ และเด็กนอนกัดฟันด้วย ความจริงเด็กเป็นปากนกกระจอก
เพราะขาดวิตามิน บี 2

(นอนกัดฟัน โดย เสนอ อินทรสุศรี)

ใจความสำคัญย่อหน้าที่ 1 คือ.....

.....

ใจความสำคัญย่อหน้าที่ 2 คือ.....

.....

ใจความสำคัญย่อหน้าที่ 3 คือ.....

.....

ใจความสำคัญย่อหน้าที่ 4 คือ.....

.....

.....

ใจความสำคัญย่อหน้าที่ 5 คือ.....

.....

.....

ใจความสำคัญย่อหน้าที่ 6 คือ.....

.....

.....

ใจความสำคัญย่อหน้าที่ 7 คือ.....

.....

.....

แนวการตอบแบบฝึกหัดที่ 1

ใจความสำคัญย่อหน้าที่ 1 คือ การนอนกัดฟันหรือเคี้ยวฟัน มีคนเป็นกันได้มาก

ใจความสำคัญย่อหน้าที่ 2 คือ คนที่นอนกัดฟันมักจะไม่รู้ตัว

ใจความสำคัญย่อหน้าที่ 3 คือ การนอนกัดฟันมักจะเกิดได้เมื่อมีฟันผุหรือมีโรคของฟัน และการนอนกัดฟันเนื่องจากมีโรคเหงือกโรคฟันนี้ ควรจะได้ปรึกษาทันตแพทย์ให้ตรวจและรักษาโรคเหงือกโรคฟันเสีย

ใจความสำคัญย่อหน้าที่ 4 คือ ต้นเหตุที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้กัดฟันหรือขบกรามเวลาหลับหรือฝันก็คือ การมีจิตใจและอารมณ์เครียดมาก

ใจความสำคัญย่อหน้าที่ 5 คือ คนที่มีนิสัยกัดฟันเวลาหลับหรือตื่นก็ตาม เมื่อมีอยู่นาน ๆ จะเกิดอาการมีน็ศีรษะหรือปวดศีรษะเรื้อรัง

ใจความสำคัญย่อหน้าที่ 6 คือ การนอนกัดฟันจากการมีจิตใจและอารมณ์ไม่ดีนี้ การรักษาก็ต้องรักษาทางจิต

ใจความสำคัญย่อหน้าที่ 7 คือ เด็กเป็นปากนกกระจอกเพราะขาดวิตามิน บี 2 ไม่ใช่เพราะนอนกัดฟัน

แผนการสอนที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	การอ่านจับใจความสำคัญ เวลา 2 คาบ (100 นาที)
---	--

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การแยกได้ว่าส่วนใดเป็นใจความหลัก ส่วนใดเป็นใจความรอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสารได้ตรงตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสาร การฝึกทักษะ การจับใจความนั้น ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจความหมายของคำและสำนวน ตลอดจนจัดลำดับเหตุการณ์ในเรื่องได้ จึงจะสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องต่าง ๆ แล้ว สามารถจับใจความได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกวิธีการจับใจความสำคัญได้
2. จับใจความสำคัญ จากเรื่องที่อ่านได้
3. เขียนแผนภูมิสรุปเนื้อหาจากเรื่องที่อ่านได้
4. สรุปใจความสำคัญเป็นสำนวนภาษาของตนเองได้

เนื้อหา

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยอาศัย การสังเกตและความเข้าใจในความหมายของข้อความ ถ้อยคำ สำนวน และประโยคต่าง ๆ ในแต่ละย่อหน้า แล้วนำใจความสำคัญแต่ละย่อหน้าของเนื้อเรื่องที่อ่านมาสรุปใจความสำคัญเป็นสำนวนและภาษาของตนเอง โดยได้ใจความครบถ้วนและกระชับรัดกุม

วิธีการจับใจความสำคัญ

1. หาประโยคใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า
2. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อยอื่น ๆ ออก ซึ่งได้แก่ ส่วนวนโวหาร ตัวอย่าง ตัวเลข ข้อความเปรียบเทียบ ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียน ซึ่งเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ
3. สรุปใจความสำคัญเป็นส่วนวนภาษาของตนเอง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 ศึกษาเรื่องและขอบเขตของเนื้อหาพร้อมกัน

1. ครูทบทวนวิธีการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ กระบวนการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิก และให้นักเรียนบันทึกบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มในตารางบันทึกที่ครูแจกให้
2. บอกจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วทบทวนและซักถามเกี่ยวกับหลักการอ่านจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า และถามนักเรียนว่า ถ้ามีข้อความหรือเรื่องให้อ่านหลาย ๆ ย่อหน้า นักเรียนจะจับใจความสำคัญได้อย่างไร เพื่อนำไปสู่การอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ วิธีการจับใจความสำคัญ และเขียนสรุปการอ่านใจความสำคัญ

ขั้นที่ 2 แบ่งเรื่องเป็นหัวข้อย่อย เพื่อมอบหมายให้สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบ

นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันพิจารณาประเด็นสำคัญของแต่ละหัวข้อที่ครูกำหนดให้ดังนี้

- การจับใจความสำคัญคืออะไร
- ใจความสำคัญคืออะไร มีวิธีจับใจความสำคัญอย่างไร
- เขียนสรุปการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างไร

ขั้นที่ 3 กำหนดบทบาท และอ่าน/ศึกษางานตามที่ได้รับมอบหมาย

นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งหัวข้อสำคัญให้แต่ละคนในกลุ่ม ไปศึกษาหารายละเอียดจาก ใบความรู้ 2/1 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญและวิธีจับใจความสำคัญ และ 2/2 ตัวอย่างแผนภูมิสรุปการอ่านจับใจความสำคัญ โดยกำหนดให้ 2 คนต่อ 1 เรื่อง ในขณะที่ศึกษานี้ นักเรียนแต่ละคนจะต้องทำความเข้าใจและบันทึกข้อมูลเพื่อนำไปอภิปรายให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟัง

ขั้นที่ 4 กลุ่มนำความรู้/งานของแต่ละคนมาอภิปรายให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

1. นักเรียนแต่ละคนอธิบายรายละเอียดของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาให้เพื่อนในกลุ่มฟัง
2. เพื่อน ๆ ในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อให้เพื่อนในกลุ่มทุกคนเข้าใจ

ได้ตรงกัน

3. บันทึกคำตอบที่ได้ทั้งหมดเพื่อเตรียมพร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 รายงานผลและสรุป

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อสำคัญที่ครูกำหนดให้ทั้งหมดหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องที่ศึกษาร่วมกันมากยิ่งขึ้น
2. นักเรียนทุกคนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญจากข้อมูลที่ได้ศึกษา และจากข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้จากการนำเสนอของเพื่อนกลุ่มอื่นด้วย

3. ครูช่วยสรุปเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์

ขั้นที่ 6 ประเมินผล

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด โดยใช้เวลา 15 นาที
2. ประเมินจากผลงานกลุ่มของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาร่วมกันของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ใบความรู้ 2/1 เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญและวิธีจับใจความสำคัญ
2. ใบความรู้ 2/2 ตัวอย่างการเขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
3. ใบงานและแบบฝึกหัด
4. ใบมอบหมายงานกลุ่ม

การวัดผลประเมินผล

1. ประเมินจากการทำแบบฝึกหัด (จะต้องทำได้ถูกต้องทั้ง 3 ข้อ)
2. ประเมินความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม โดยสังเกตพฤติกรรม
 - 2.1 ความร่วมมือในกลุ่ม 5 คะแนน
 - 2.2 แนวคิดตรงประเด็น 5 คะแนน
 - คะแนนรวม 10 คะแนน

เกณฑ์การผ่าน นักเรียนได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50

กิจกรรมเสนอแนะ

1. นักเรียนอ่านเรื่องที่สนใจ
2. นักเรียนทุกคนทำบันทึกการอ่าน
3. อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์แล้วเล่าให้เพื่อนฟัง

ใบความรู้ 2/1

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญและวิธีจับใจความสำคัญ

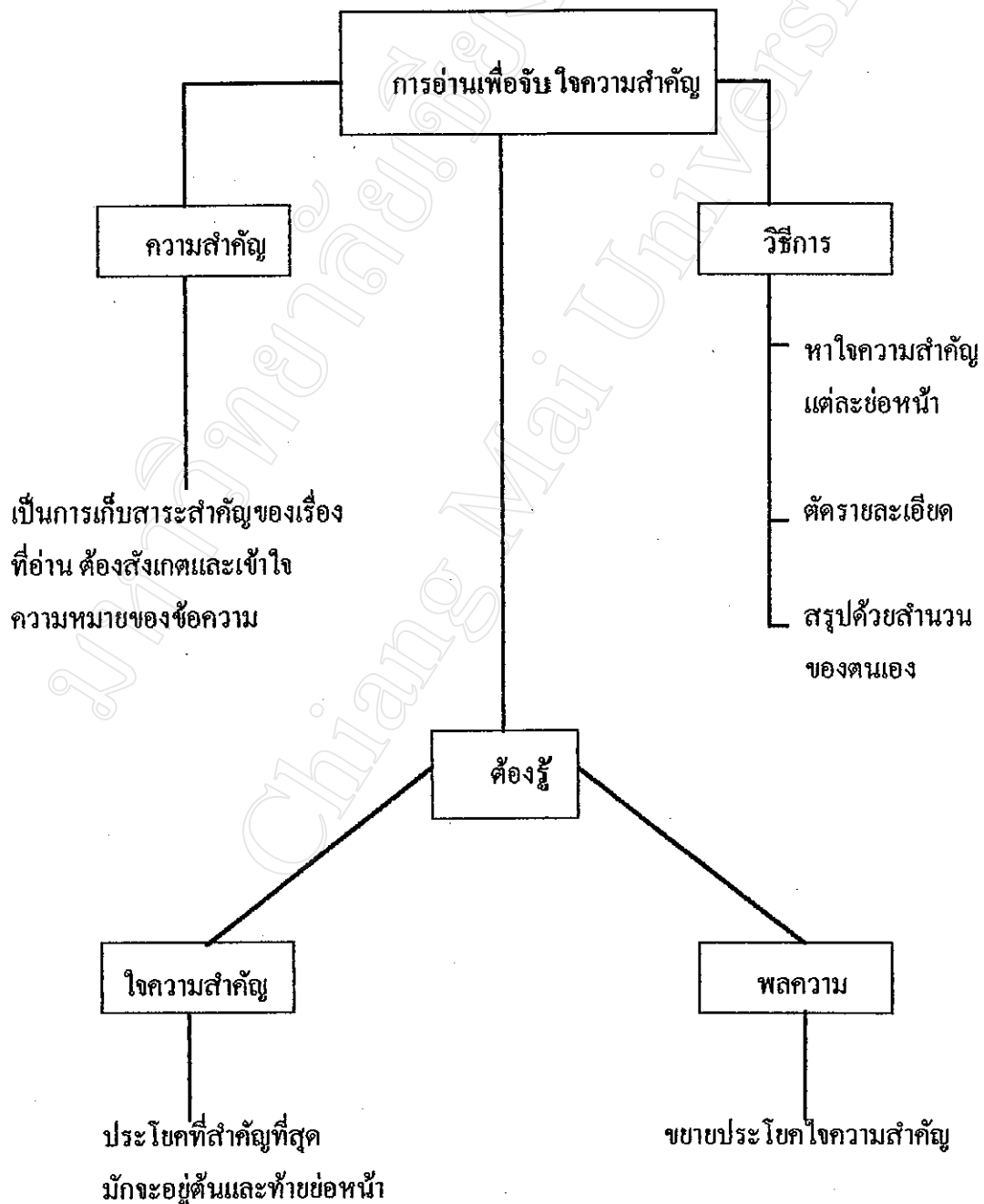
ใจความสำคัญ คือ ใจความหรือประโยคที่สำคัญที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในย่อหน้านั้น ประโยคใจความสำคัญอาจจะปรากฏในตอนต้นหรือตอนท้ายย่อหน้าก็ได้

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ทั้งนี้ผู้อ่านจะพิจารณาได้จากใจความสำคัญซึ่งจะปรากฏในประโยคใดประโยคหนึ่งในแต่ละย่อหน้าของเนื้อเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาสรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนและภาษาของตนเองให้ได้ใจความครบถ้วนและกระชับรัดกุม

วิธีจับใจความสำคัญ

1. พิจารณาความที่ละย่อหน้า แล้วหาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
2. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดหรือข้อมูลปลีกย่อยอื่น ๆ ออก ซึ่งได้แก่ สำนวนโวหาร ตัวอย่าง ตัวเลข ข้อความเปรียบเทียบ ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ
3. นำสาระสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเขียนร้อยความให้เป็นเรื่องราวย่อ ๆ ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

ใบความรู้ 2/2
ตัวอย่างแผนภูมิสรุปการอ่านจับใจความสำคัญ

ใบงาน

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “ปลาชาร์ดิน : แหล่งของโปรตีนที่ตรงคุณภาพ” แล้วช่วยกันสรุปใจความสำคัญพร้อมทั้งเขียนแผนภูมิจากเรื่องที่อ่าน

**ปลาชาร์ดิน : แหล่งของโปรตีน
ที่ตรงคุณภาพ**

ปลาเป็นแหล่งอาหารโปรตีนที่ดี โปรตีนเป็นสารประกอบหลักของร่างกาย ช่วยในการเจริญเติบโต ซ่อมแซมเนื้อเยื่อที่สึกหรอ เป็นสารประกอบของเอ็นไซม์และฮอร์โมนที่ควบคุมการทำงานของร่างกาย รวมทั้งเป็นแหล่งพลังงานเมื่อร่างกายขาดคาร์โบไฮเดรตและไขมันซึ่งเป็นแหล่งพลังงานหลักของร่างกาย

โปรตีนในเนื้อปลาจะมีกรดอะมิโนอิสระสูง และเป็นกรดอะมิโนที่จำเป็นต่อร่างกาย กรดอะมิโนคือหน่วยย่อยของโปรตีนที่ผ่านการย่อยสลายแล้ว ทำให้ร่างกายสามารถดูดซึมได้ง่าย นอกจากนี้ โปรตีนเนื้อปลามีเนื้อเยื่อเกี่ยวพันน้อยกว่าในเนื้อสัตว์ชนิดอื่น ๆ เช่น เนื้อหมูหรือเนื้อวัว และมีไขมันมาก จึงทำให้เนื้อปลามีความนุ่มและย่อยง่าย

ปลาชาร์ดินในซอสมะเขือเทศ 1 กระป๋องเล็ก (140 กรัม) จะให้โปรตีนถึง 31 กรัม หรือคิดเป็น 62% ของความต้องการโปรตีนของร่างกายใน 1 วัน ดังนั้นปลาชาร์ดินกระป๋องจึงนับว่าเป็นแหล่งอาหารโปรตีนที่ดี เพราะสามารถย่อยง่ายดูดซึมได้เร็ว และมีกรดอะมิโนซึ่งจำเป็นต่อร่างกายในปริมาณสูง

(จาก “คู่ครัว คู่คุณ” ใน วารสารแม่บ้าน 2540, หน้า 93)

แบบฝึกหัดที่ 1

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้แล้วเติมข้อความข้างท้ายให้สมบูรณ์

บุก : พืชโยอาหารสูงเพื่อสุขภาพ

บุก กระบุก บุกคางคก บุกเท้าช้าง บุกที่มีไข่หรือบุกเนื้อทราย เป็นคำที่ใช้เรียกพืชหัวใต้ดินชนิดหนึ่ง ชาวญี่ปุ่น เรียกว่า คอนยัค (Konnyak) และคนยุโรปเรียกว่า แยม (Yam) บุกเป็นพืชหัวใต้ดินที่พบได้และเจริญได้ดีในภูมิภาคเขตร้อนในหลายประเทศของเอเชีย เช่น ไทย พม่า ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย บังกลาเทศ และอินเดีย เป็นต้น หัวบุกจัดอยู่ในวงศ์ Araceae สกุล *Amorphophallus* ซึ่งมีบางพันธุ์เท่านั้น ที่มีองค์ประกอบของสารวุ้นในปริมาณสูง ลักษณะสารวุ้นในเนื้อบุกจะเป็นเมือกทราย ซึ่งมีเมือกทรายมากยังเป็นพันธุ์ที่มีประโยชน์มาก เพราะจะมีความเหนียวสูง หัวบุกไทยมีคุณภาพดี เพราะนอกจากจะมีความเหนียวสูงแล้ว ยังมีกลิ่นคาวน้อยกว่าหัวบุกจีน และหัวบุกญี่ปุ่น สารวุ้นที่พบในหัวบุกเป็นสารประกอบที่มีชื่อเรียกว่า กลูโคแมนแนน จัดเป็นสารโยอาหารชนิดคุณภาพดีมาก เพราะละลายน้ำได้ดี อ้วนน้ำได้มาก แต่ไม่ให้พลังงาน การบริโภคบุกของคนญี่ปุ่นและจีน เชื่อว่าช่วยให้สุขภาพดี และมีอายุยืน คนรุ่นใหม่เชื่อว่าช่วยให้รูปทรงดีไม่อ้วนต่อไป

หัวบุกจะมีการแปรรูปเป็นผงบุก สามารถนำไปใช้แปรรูปเป็นอาหารชนิดต่าง ๆ ได้ ซึ่งจะเป็นแหล่งโยอาหารที่สำคัญ เพื่อผลิตอาหารเพื่อสุขภาพหลากหลายได้ ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ผลิตจากการแปรรูปหัวบุก จึงเป็นผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจอย่างมาก ด้วยคุณสมบัติที่ทำให้สุขภาพดี จากความสามารถป้องกันโรคเบาหวาน ไม่ให้เกิดท้องผูกลดการเกิดมะเร็งลำไส้ ลดไขมัน และโคเลสเตอรอลในเลือด ลดความดันโลหิตและที่สำคัญทำให้ไม่อ้วนอีกด้วย

(วิชัย หดทัยชนาสันต์ : บุก พืชโยอาหารสูงเพื่อสุขภาพ จากนิตยสารขวัญเรือน ธันวาคม 2537)

1. ใจความสำคัญคือ.....
2. สรุปใจความสำคัญเรื่อง บุค : พืชใยอาหารสูงเพื่อสุขภาพ ความว่า.....
.....
.....
3. เขียนแผนภูมิสรุปเนื้อหาที่ได้จากการอ่านเรื่อง บุค : พืชใยอาหารสูงเพื่อสุขภาพ ได้ ดังนี้

แผนการสอนที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การตีความข้อความในแต่ละย่อหน้า
เวลา 2 คาบ (100 นาที)

สาระสำคัญ

การตีความข้อความในแต่ละย่อหน้า เป็นการใช้ความรู้ ประสบการณ์ ความเชื่อ และความเข้าใจ อธิบายแสดงความคิดเห็น อีกทั้งจับใจความสำคัญของข้อความ สาระ เจตนา และ น้ำเสียงของผู้เขียนที่ปรากฏในข้อความนั้น ๆ ตามความเข้าใจของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแต่ละย่อหน้าตามที่กำหนดให้แล้ว สามารถตีความข้อความนั้น ๆ ตามความเข้าใจของตนได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความสำคัญและหลักการตีความได้
2. ตีความข้อความในแต่ละย่อหน้าได้
3. บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนได้
4. บอกข้อคิดที่อยู่ในข้อความนั้นได้

เนื้อหา

การตีความข้อความในแต่ละย่อหน้า

การตีความข้อความในแต่ละย่อหน้า เป็นการใช้ความรู้ ประสบการณ์ ความเชื่อ และความเข้าใจ อธิบาย แสดงความคิดเห็น และจับใจความสำคัญของข้อความว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีสาระทั่วไปอย่างไร ผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไรที่เขียนเรื่องนี้ น้ำเสียงหรือความรู้สึกของผู้เขียนที่ปรากฏในข้อความนั้นเป็นอย่างไร และข้อคิดที่ได้จากงานเขียนคืออะไร

จุดสำคัญของการอ่านตีความ อยู่ที่การตีความคำหรือข้อความ รวมทั้งสิ่งแวดล้อมหรือบริบทที่เกี่ยวข้อง ผู้อ่านจะตีความจากสารใดสิ่งหนึ่งขึ้น ขึ้นอยู่กับความคิดและประสบการณ์ของผู้อ่านเป็นสำคัญ ดังนั้นการตีความของแต่ละคนจะไม่เหมือนกัน

การตีความจากเรื่องที่อ่าน เรามักจะตีความ 2 ด้าน คือ

1. การตีความด้านเนื้อหา คือ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่าน
2. การตีความด้านน้ำเสียง คือ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำเสียงหรือความรู้สึกของผู้เขียนที่แฝงไว้

หลักการอ่านตีความ

1. อ่านเนื้อเรื่องให้ละเอียด ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องให้ถ่องแท้แล้วจับประเด็นสำคัญให้ได้
2. พิจารณาหาเหตุผลประมวลความคิด นึกถึงความเกี่ยวข้องของเรื่อง
3. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับศัพท์และถ้อยคำบางคำที่มีความสำคัญ ตลอดจนคำแวดล้อมหรือบริบทประกอบด้วย จะทำให้ความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น
4. การตีความต้องอาศัยวิจารณ์ญาณ ที่จะตีความถูกต้องและตรงกับจุดประสงค์ของผู้เขียน ไม่ควรแสดงความคิดเห็นถึงเรื่องดีหรือไม่ดี ชอบหรือไม่ชอบ เพราะการตีความไม่ใช่การวิจารณ์
5. การตีความต่างจากการถอดคำประพันธ์ การถอดคำประพันธ์จะต้องเรียบเรียงถ้อยคำของบทประพันธ์มาเป็นร้อยแก้วให้ครบทั้งคำและข้อความ แต่การตีความนั้นจับเอาแต่ใจความสำคัญ ข้อสำคัญต้องจับเอาความคิดของผู้เขียนที่บ่งไว้ในเรื่องให้ได้ ถ้าข้อความนั้นมีสรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 จะต้องเปลี่ยนเป็นสรพนามบุรุษที่ 3 ทันที

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 ศึกษาและกำหนดเนื้อหาของเรื่องร่วมกัน

1. ครูทบทวนวิธีเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ กระบวนการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิก พร้อมทั้งให้นักเรียนบันทึกบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มลงตารางบันทึกที่ครูแจกให้
2. บอกจุดประสงค์การเรียนรู้ จากนั้นให้นักเรียนดูภาพการ์ตูน แล้วถามความหมายของภาพนั้นว่าหมายถึงอะไร ตรงกับสำนวนไทยว่าอย่างไร

ที่อ่าน

3. ครูกับนักเรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับการตีความภาพและการตีความสำนวนและข้อความ

ขั้นที่ 2 แบ่งเรื่องเป็นหัวข้อย่อย เพื่อมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มรับผิดชอบ

นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันพิจารณาประเด็นสำคัญของแต่ละหัวข้อที่ครูกำหนดให้ดังนี้

- การตีความมีความสำคัญอย่างไร
- มีการตีความในด้านใดบ้าง
- นักเรียนมีหลักการในการตีความอย่างไร

ขั้นที่ 3 กำหนดบทบาท และอ่าน/ศึกษางานตามที่ได้รับมอบหมาย

นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษารายละเอียดจากใบความรู้ที่ 3/1 เรื่อง การตีความข้อความในแต่ละย่อหน้า โดยกำหนดให้ 2 คน ต่อ 1 ประเด็น นักเรียนแต่ละคนต้องรับผิดชอบในส่วนที่ตนได้รับมอบหมาย โดยทำความเข้าใจและบันทึกข้อมูลเพื่อนำไปอภิปรายให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟัง

ขั้นที่ 4 กลุ่มนำความรู้/งานของแต่ละคนมาอภิปรายให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

1. นักเรียนแต่ละคนรายงานรายละเอียดของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาให้เพื่อนในกลุ่มฟัง
2. เพื่อน ๆ ในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อให้ทุกคนในกลุ่มได้เข้าใจตรงกัน
3. บันทึกคำตอบที่ได้ทั้งหมด เตรียมพร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียน
4. นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามคำสั่งของใบงาน

ขั้นที่ 5 รายงานผลและสรุป

1. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอเกี่ยวกับหัวข้อสำคัญที่ครูกำหนดให้ทั้งหมดหน้าชั้นเพื่อให้ นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องที่ศึกษาร่วมกันมากยิ่งขึ้น โดยครูกำหนดคำถามเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้ศึกษา ดังนี้

- การตีความมีความสำคัญอย่างไร ตีความในด้านใดบ้าง
- มีการนำหลักการตีความมาใช้อย่างไรบ้าง และนำมาใช้อย่างไร
- ข้อความที่อ่านนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
- ผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการเขียนอย่างไร และข้อคิดที่ได้จากข้อความนั้นคืออะไร

2. ครูช่วยสรุปเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์

ขั้นที่ 6 ประเมินผล

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด โดยใช้เวลา 15 นาที
2. ประเมินจากผลงานกลุ่มของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา
ร่วมกันของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพการ์ตูน
2. ใบความรู้
3. ใบงาน
4. แบบฝึก

การวัดผลประเมินผล

1. ประเมินจากการทำแบบฝึกหัด (นักเรียนต้องทำได้ 4 ใน 5 ข้อ)
 2. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน
 - 2.1 ความร่วมมือในกลุ่ม 5 คะแนน
 - 2.2 แนวคิดตรงประเด็น 5 คะแนน
 - คะแนนรวม 10 คะแนน
- เกณฑ์การผ่าน นักเรียนต้องทำได้ ร้อยละ 50

กิจกรรมแนะแนะ

1. เขียนภาพแสดงสำนวน
2. แสดงท่าประกอบให้เพื่อนทาย
3. แสดงบทบาทสมมติเรื่องเกี่ยวกับสำนวนไทย
4. ทำสมุดรวบรวมสำนวนและความหมาย

รายละเอียดเนื้อหาการสอน
ภาพการ์ตูน

ใบความรู้ 3/1

การตีความข้อความในแต่ละย่อหน้า

การตีความข้อความในแต่ละย่อหน้า เป็นการใช้ความรู้ ประสบการณ์ ความเชื่อและความเข้าใจ อธิบาย แสดงความคิดเห็น และจับใจความสำคัญของข้อความว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีสาระทั่วไปอย่างไร ผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไรที่เขียนเรื่องนี้ น้ำเสียงหรือ ความรู้สึกของผู้เขียนที่ปรากฏในข้อความนั้นเป็นอย่างไร และข้อคิดที่ได้จากงานเขียนคืออะไร

จุดสำคัญของการอ่านตีความ อยู่ที่การตีความคำหรือข้อความ รวมทั้งสิ่งแวดล้อมหรือบริบทที่เกี่ยวข้อง ผู้อ่านจะตีความจากสารได้ลึกซึ้งแค่ไหน ขึ้นอยู่กับความคิดและประสบการณ์ของผู้อ่านเป็นสำคัญ ดังนั้นการตีความของแต่ละคนจะไม่เหมือนกัน

การตีความจากเรื่องที่อ่าน เรามักจะตีความ 2 ด้าน คือ

1. การตีความด้านเนื้อหา คือ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่าน
2. การตีความด้านน้ำเสียง คือ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำเสียงหรือความรู้สึกของผู้เขียนที่แฝงไว้

ใบงาน

กลุ่ม 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. อ่านและจับใจความข้อความที่กำหนดให้
2. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง
3. ตอบคำถาม
 - ข้อความนี้กล่าวถึงอะไร
 - จุดประสงค์ของผู้พูดข้อความนี้คืออะไร
 - คำว่า “ทำนาบนหลังคน” ในข้อความนี้หมายถึงอะไร
 - ข้อคิดที่ได้จากข้อความนี้คืออะไร
4. เขียนคำตอบที่ได้จากความคิดเห็นของสมาชิก แล้วส่งตัวแทนรายงาน

“ข้อกล่าวหาธนาคารพาณิชย์ ทักทายบรรษัทการลงทุนของประเทศไทย ถึงขั้นทำนาบนหลังคน แม้จะเป็นแรงกดดันให้ บัณฑิต ลาชา กรรมการผู้จัดการใหญ่แบงก์กสิกรไทยในฐานะประธานสมาคมธนาคารไทย ต้องออกมาแถลงข่าวยืนยันว่า รายการนี้ไม่มีข้อ และแบงก์กสิกรไทยจะไม่ลดดอกเบี้ยเงินฝากตามอย่างแน่นอน รวมถึงขอร้องให้แบงก์ใหญ่ช่วยกันตรึงดอกเบี้ยไว้ก่อน”

(เดลินิวส์ 26 พฤษภาคม 2542)

ใบงาน

กลุ่ม 2

คำสั่ง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. อ่านและจับใจความข้อความที่กำหนดให้
2. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง
3. ตอบคำถาม
 - ผู้พูดพูดถึงเรื่องอะไร
 - ผู้พูดมีเจตนาอะไร
 - ข้อความนี้ต้องการเน้นอะไร
 - คำพูดนี้ให้ข้อคิดอะไร
4. เขียนคำตอบที่ได้จากสมาชิก แล้วนำเสนอรายงาน

“ผมไม่ได้บั้งอาจถึงขนาดนั้นหรอกครับ ผมเตือนตัวเองอยู่เสมอว่าผมตัวเล็กกระซ้อบร่อย ไม่ได้ใหญ่โตคับฟ้าหรืออยู่เหนือคนอื่น ๆ ผมไม่เคยคิดว่าคนอื่นเป็นศัตรูของผม แต่ตรงกันข้ามทุกคนเป็นเพื่อน เป็นญาติพี่น้องกันทั้งนั้น คนเรามันก็เท่านี้ อยู่ดูโลกได้ไม่กี่ปีก็ต้องตายเหมือนกันหมด ก็แล้วทำไมเราจะยังเป็นทุกข์อยู่กับการกักขังตัวเองในโลกแคบ ๆ ละครับ คุณนายยังมีลูกอยู่อีกตั้งสองคนที่น่ารักมาก เพราะเขาเป็นคนดี คุณนายยังมีสามีที่ร่วมสร้างเนื้อสร้างตัวกันมา ที่สำคัญที่สุดคุณนายยังมีอาม่าที่ยังแข็งแรง พวกเขารักเคารพคุณนายด้วยกันทั้งนั้น ลืมความโกรธ ความเกลียดที่เคยมี แล้วก็รู้จักให้อภัยกับลองเข้าใจคนอื่นบ้าง เชื่อเถอะครับว่าคุณนายจะมีความสุขในโลกนี้ขึ้นอีกเยอะเลย”

(แสนห่านางิ้ว ภราดร ศักดา)

ใบงาน
กลุ่ม 3

คำสั่ง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. อ่านและจับใจความข้อความที่กำหนดให้
2. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง
3. ตอบคำถาม
 - ข้อความนี้กล่าวถึงอะไร
 - สำนวน “ปากกัดตีนถีบ” ในข้อความนี้หมายถึงอะไร
 - ข้อความนี้ให้ข้อคิดอะไร
 - ทำไม “ไม่มีใครที่เลือกเกิดเป็นคนจน”
4. เขียนคำตอบที่ได้จากสมาชิก เพื่อเตรียมรายงาน

“หากทุกคนเลือกเกิดได้ คงไม่มีใครที่จะเลือกเกิดมาเป็นคนจน ทุกคนล้วนต้องการมีชีวิตที่สมบูรณ์ มีอนาคตที่สดใส และมีครอบครัวที่อบอุ่น แต่ความเป็นจริงไม่เป็นเช่นนั้น อาจจะเป็นไปได้เพียงภาพฝันที่ทุกคนมีสิทธิได้แค่นั้น เพราะเมื่อมองออกไปยังโลกกว้างแล้ว ก็พบภาพความน่ารังเกียจอดสู่น่าสังเวชเลื่อนไปหมด โดยเฉพาะในเมืองหลวงอย่างกรุงเทพฯ ที่มีเด็กผู้ด้อยโอกาสเร่ร่อนเต็มไปหมด และอยู่อย่างชนิดที่ “ปากกัดตีนถีบ” เพื่อหาเงินเลี้ยงปากเลี้ยงท้องตัวเองเพื่อประทังความหิวที่ไม่เคยเป็นมิตรกับใคร”

(สยามรัฐ ปีที่ 49 ฉบับที่ 16829 วันที่ 22 พฤษภาคม 2542 หน้า 2)

ใบงาน

กลุ่ม 4

คำสั่ง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. อ่านและจับใจความข้อความที่กำหนดให้
2. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง
3. ตอบคำถาม
 - ข้อความนี้กล่าวถึงอะไร
 - ทำไมข้อความนี้จึงเปรียบว่า กวีฟรุตตกที่นั่งเดียวกับพระสังข์ทอง
 - ผู้เขียนมีจุดประสงค์อะไรในการเขียนข้อความนี้
 - ข้อความนี้ให้ข้อคิดอะไร
4. เขียนคำตอบที่ได้จากสมาชิก เพื่อรายงาน

หากจะเปรียบไป กวีฟรุตก็ตกที่นั่งเดียวกับพระสังข์ทองของไทย ถูกใครต่อใครรังเกียจ เพราะเขาดูกันแต่เพียงภายนอกเท่านั้น เรียกว่าใครยังไม่เคยได้ลิ้มรสหรือขบเฝื่อนความงามข้างใน ก็มักเมินหน้าหนี แต่สำหรับชาวต่างชาติโดยเฉพาะชาวทีวีที่เป็นผู้ผลิตและส่งออกทีวีอันดับหนึ่งของโลก ต่างหลงใหลในเสน่ห์ของทีวีกันทั้งบ้านทั้งเมือง ถึงขนาดยกย่องว่าเป็นผลไม้หม่นเบอร์วัน เลขที่เดียว

(นิตยสารแพรว ปีที่ 18 ฉบับที่ 117 10 มกราคม 2540)

ใบงาน กลุ่ม 5

คำสั่ง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. อ่านและจับใจความข้อความที่กำหนดให้
2. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง
3. ตอบคำถาม
 - ข้อความนี้กล่าวถึงอะไร
 - ทำไมจึงถือว่าการลอกกระทงเป็น “นักขัตฤกษ์”
 - ข้อความนี้ให้ประโยชน์อะไร
 - ผู้เขียนมีเจตนาหรือจุดประสงค์อะไร
4. เขียนคำตอบที่ได้จากความคิดเห็นของสมาชิก แล้วเตรียมรายงาน

“การลอกกระทงถือว่าเป็น “นักขัตฤกษ์” รื่นเริงของประชาชนทั่ว ๆ ไป มักไม่สู้มีพิธีรีตรองอะไร ถือเป็นโอกาสที่จะได้หาความเพลิดเพลิน และพักผ่อนหย่อนใจในยามค่ำคืนที่ท้องฟ้าแจ่มใส ซึ่งจังหวัดสุโขทัยจะจัดเป็นงานใหญ่ขึ้น ณ บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์ มีการแห่ริ้วขบวนนางนพมาศ และกระทงที่ตกแต่งอย่างวิจิตรบรรจง ในยามค่ำคืนจะตกแต่งประดับประดาไฟทั่วบริเวณเมืองเก่าสุโขทัย มีการแสดงแสงและเสียง รวมทั้งการแสดงมหรสพไทย เกลิมฉลอง โดยเฉพาะการเล่นดอกไม้ไฟ”

(เผ่าเทียนเล่นไฟที่สุโขทัย : จากนิตยสารกีนรี พงศกึกาชน 2539 หน้า 38)

แบบฝึกหัด

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. ข้อความนี้กล่าวถึง.....
2. ใจความสำคัญของข้อความนี้คือ.....
3. ผู้เขียนต้องการบอกอะไร.....
4. การมีตู้เย็นใช้สามารถอำนวยความสะดวกและประหยัดเวลาอย่างไร.....
5. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของนักเรียนเอง.....

“การเก็บรักษาอาหารให้สดชื่น ไม่ต้องใช้วิธีการตากแห้ง ทำเค็ม ดอง หรืออัดขวด หรือบรรจุกระป๋องแล้ว ตู้เย็นนับว่าเป็นอุปกรณ์สำคัญยิ่งในการถนอมอาหาร ทั้งนี้เพราะได้ประโยชน์นานัปการ คือ ใช้เก็บอาหารได้นานวัน อาหารเหลือไม่ต้องทิ้ง ไม่ต้องอุ่นให้เปลืองไฟ ไม่ต้องเสียเวลาไปจ่ายตลาดทุกวัน น้ำแข็งก็ไม่ต้องซื้อ ยังใช้ตู้เย็นทำของรับประทานได้อีกหลาย ๆ อย่าง ฉะนั้นการมีตู้เย็นใช้เพื่ออำนวยความสะดวกและประหยัดเวลา ทุนรายจ่ายจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่เดียว แม้จะซื้อราคาแพงแต่ก็คุ้มค่าที่ลงทุนซื้อ อายุของตู้เย็นก็นานพอที่จะใช้ได้ ผลประโยชน์เพียบพอ ดูจะเป็นการประหยัดมากกว่าจะเป็นของฟุ่มเฟือย”

(จากนิตยสารหญิงไทย ปีที่ 21 ปีแรก กุมภาพันธ์ 2539)

แนวการตอบแบบฝึกหัด

1. การถนอมอาหารไว้ในตู้เย็น
2. ตู้เย็นเป็นอุปกรณ์สำคัญยิ่งในการถนอมอาหารและอำนวยความสะดวกและประหยัดมากกว่าจะเป็นการฟุ่มเฟือย
3. ประโยชน์ที่จะได้จากการใช้ตู้เย็น
4. เก็บรักษาอาหารให้สดชื่น เก็บอาหารได้นานวัน ทำน้ำแข็งได้ ช่วยทุนรายจ่ายและใช้ได้ยาวนาน นอกจากนี้ยังช่วยประหยัดเวลา โดยไม่ต้องเสียเวลาไปจ่ายตลาดทุกวัน
5. ดูการใช้สำนวนภาษาของนักเรียน

แผนการสอนที่ 4
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การตีความข้อความในเนื้อเรื่อง
เวลา 2 คาบ (100 นาที)

สาระสำคัญ

การตีความข้อความในเนื้อเรื่อง เป็นการใช้ความรู้ ประสบการณ์ ความเชื่อ และความเข้าใจ อธิบาย แสดงความคิดเห็น ตลอดจนจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง สาระ เจตนา และน้ำเสียงของผู้เขียนที่ปรากฏในเรื่องนั้น ๆ ตามความเข้าใจของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ตีความจากเรื่องที่กำหนดให้อ่าน ตามความเข้าใจของตนเองได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. จับใจความสำคัญได้
2. บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนได้
3. บอกน้ำเสียงหรือความรู้สึกของผู้เขียนได้
4. บอกข้อคิดจากเนื้อเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การตีความข้อความจากเนื้อเรื่อง

การตีความข้อความจากเนื้อเรื่อง เป็นการตีความเนื้อเรื่องที่มีความยาวตั้งแต่ 2 ย่อหน้า ขึ้นไป และเนื้อเรื่องนั้นจะต้องเหมาะสมสำหรับตีความด้วย

ในการตีความนั้นผู้ตีความจะใช้ความรู้ ประสบการณ์ ความเชื่อ และความเข้าใจ อธิบาย แสดงความคิดเห็น อีกทั้งสรุปเนื้อหา สาระ เจตนา และน้ำเสียงของผู้เขียนที่ปรากฏในเรื่องนั้น ๆ ตามความเข้าใจของตนเอง เหมือนกับการตีความข้อความในแต่ละย่อหน้า จะต่างกันที่ความยาวของเนื้อเรื่องที่อ่านเท่านั้น

สำหรับการตีความข้อความในเรื่อง อาจจะนำข้อความบางย่อหน้ามาตีความหรือนำเนื้อเรื่องทั้งหมดมาตีความก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่องนั้นว่าควรตีความแบบใด

กิจกรรมการเรียนรู้การตอน

ขั้นที่ 1 ศึกษาและกำหนดเนื้อหาของเรื่องร่วมกัน

1. ครูทบทวนวิธีเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ กระบวนการทำงานกลุ่ม และบทบาทของสมาชิกพร้อมทั้งให้นักเรียนบันทึกบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มลงตารางบันทึกที่ครูแจกให้

2. บอกจุดประสงค์การเรียนรู้ จากนั้นครูและนักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับการตีความจากเรื่องที่มีหลาย ๆ ย่อหน้า

ขั้นที่ 2 แบ่งเรื่องเป็นหัวข้อย่อย เพื่อมอบหมายให้สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบ

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันพิจารณาประเด็นสำคัญ แต่ละหัวข้อที่ครูกำหนดให้ดังนี้

- เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีใจความสำคัญคืออะไร
- จุดมุ่งหมายของผู้เขียนเรื่องนี่คืออะไร
- ผู้เขียนมีความรู้ลึกอย่างไร
- ข้อคิดที่ได้จากการอ่านคืออะไร

ขั้นที่ 3 กำหนดบทบาทและอ่านศึกษางานตามที่ได้รับมอบหมาย

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาข้อความที่ 4/1 เรื่อง ตัวอย่างแผนภูมิสรุปเนื้อหาการอ่านตีความ และข้อความที่ 4/2 เรื่อง การตีความข้อความจากเนื้อเรื่อง โดยกำหนดให้ 2 คน ต่อ 1 เรื่อง

2. นักเรียนแต่ละคนต้องรับผิดชอบในส่วนที่ตนได้รับมอบหมาย โดยทำความเข้าใจและบันทึกข้อมูลเพื่อนำไปอภิปรายให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟัง

ขั้นที่ 4 กลุ่มนำความรู้/งานของแต่ละคนมาอภิปรายให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

1. นักเรียนแต่ละคนรายงานรายละเอียดของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาให้เพื่อนในกลุ่มฟัง
2. เพื่อน ๆ ในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
3. บันทึกคำตอบที่ได้ทั้งหมดเตรียมพร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียน
4. นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามคำสั่งของใบงาน

ขั้นที่ 5 รายงานผลและสรุป

1. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอเกี่ยวกับหัวข้อสำคัญที่ครูกำหนดให้หน้าชั้นเพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องที่ศึกษาร่วมกันมากยิ่งขึ้น โดยครูกำหนดคำถามเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปข้อมูลที่ได้ศึกษา ดังนี้

- มีการตีความข้อความจากเนื้อเรื่องอย่างไร
- เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีใจความสำคัญคืออะไร
- จุดมุ่งหมายของผู้เขียนเรื่องคืออะไร
- ข้อคิดที่ได้จากการอ่านคืออะไร
- กลุ่มมีความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านอย่างไร

2. ครูช่วยสรุปเพิ่มเติมส่วนที่ไม่สมบูรณ์

ขั้นที่ 6 ประเมินผล

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด โดยใช้เวลา 15 นาที
2. ประเมินจากการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ
3. ให้คะแนนเป็นรายบุคคลจากการทำแบบฝึกหัด

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ใบความรู้ 4/1 เรื่อง ตัวอย่างแผนภูมิสรุปเนื้อหาการอ่านตีความ
2. ใบความรู้ 4/2 เรื่อง การตีความข้อความจากเนื้อเรื่อง
3. ใบงาน
4. นิทาน 5 เรื่อง
5. แบบฝึก

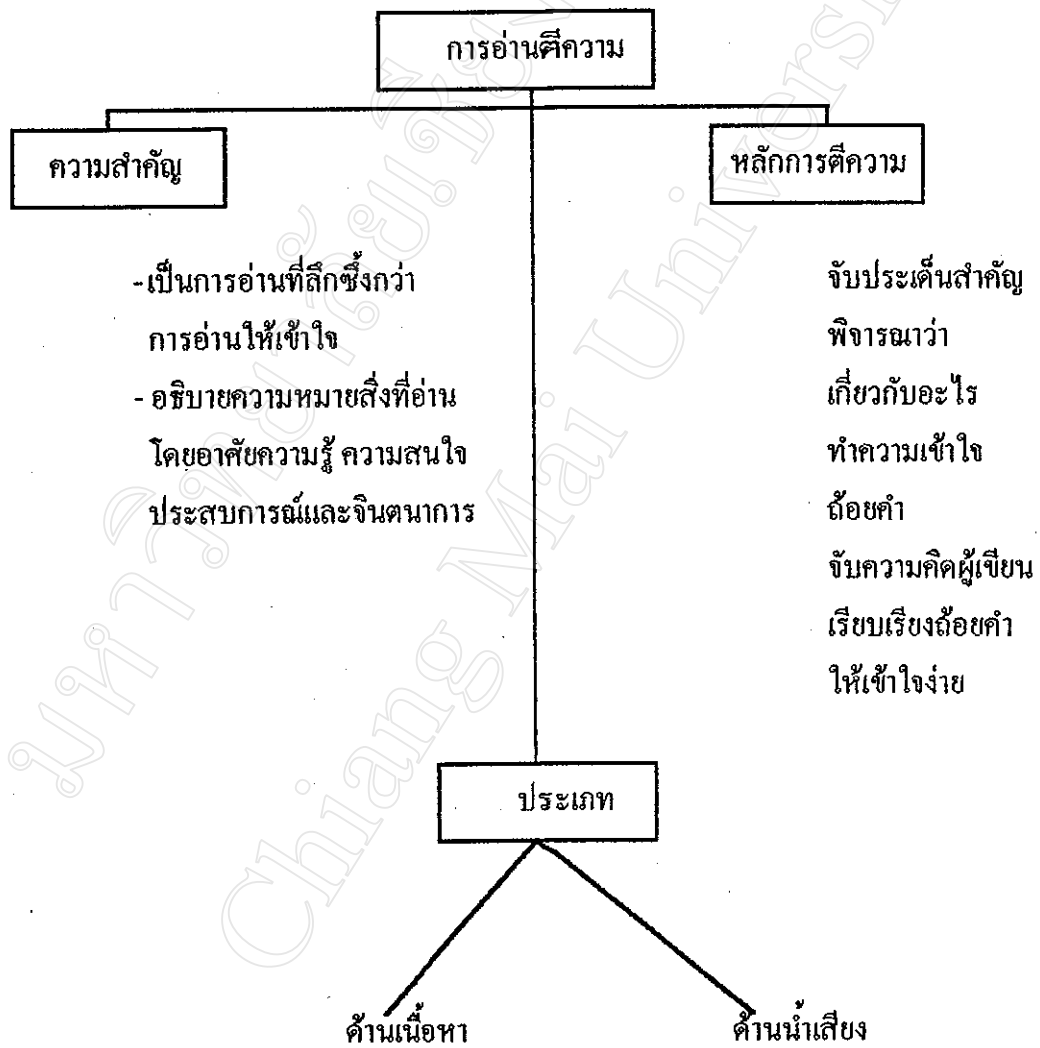
การวัดผลประเมินผล

1. ประเมินจากงานกลุ่ม
 2. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน
 - 2.1 ความร่วมมือในกลุ่ม 5 คะแนน
 - 2.2 แนวคิดตรงประเด็น 5 คะแนน
 - คะแนนรวม 10 คะแนน
- เกณฑ์การผ่าน นักเรียนต้องทำได้ ร้อยละ 50

กิจกรรมเสนอแนะ

1. วาดภาพความหมายจากเนื้อเรื่อง
2. แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
3. ทำสมุดบันทึกการอ่านตีความข้อความในเนื้อเรื่อง
4. ทำสมุดรวบรวมสำนวนและความหมาย

ใบความรู้ 4/1
ตัวอย่างแผนภูมิรูปเนื้อหาการอ่านตีความ

ใบความรู้ 4/2
การตีความข้อความจากเนื้อเรื่อง

การตีความข้อความจากเนื้อเรื่อง เป็นการตีความเนื้อเรื่องที่มีความยาวตั้งแต่ 2 ข้อย่อยขึ้นไป และเนื้อเรื่องนั้นจะต้องเหมาะสมกับการตีความด้วย

ในการตีความนั้นผู้ตีความจะใช้ความรู้ ประสบการณ์ ความเชื่อ และความเข้าใจ อธิบาย แสดงความคิดเห็น อีกทั้งสรุปเนื้อหา สาระ เจตนา และน้ำเสียงของผู้เขียนที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง นั้น ๆ ตามความเข้าใจของตนเองเหมือนกับการตีความข้อความในแต่ละข้อย่อย จะต่างกันที่ความยาวของเนื้อเรื่องที่อ่านเท่านั้น

สำหรับการตีความข้อความในเรื่อง อาจจะทำข้อความบางข้อย่อยมาตีความหรือนำเนื้อเรื่องทั้งหมดมาตีความก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่องนั้นว่าควรตีความแบบใด

ใบงาน
กลุ่ม 1

คำสั่ง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. อ่านนิทานที่กำหนดให้ แล้วจับใจความสำคัญ
2. ทำไมจึงหรีดจึงคิดอยากเป็นผีเสื้อ และทำไมจึงเปลี่ยนความคิดได้
3. ผู้เขียนต้องการเน้นในเรื่องอะไร
4. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร

จิ้งหรีดสองเกลอ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีท้องทุ่งอันกว้างใหญ่ไพศาล ต้นข้าวสีเขียวลู่ลมไปตามแรงลม เมื่อถึงฤดูแล้งพื้นดินแตกเป็นรุมมากมาย มีสัตว์เล็กสัตว์น้อยอาศัยอยู่ แสงแดดสาดส่องสว่างไสว มาขังรูของจิ้งหรีด จิ้งหรีดสองตัวขึ้นมาบนพื้นดิน “ฮ่า...อากาศดีจังเลย” “นี่ ๆ เธอผีเสื้อตัวนั้นสิ บินวนเวียนไปมาสวยจังเลย จะไปไหนมาไหนก็ได้ ไม่เหมือนกับพวกเรา มีปีกแต่บินได้แค่ต่ำ ๆ เวลาเดินไปไหนมาไหนจะสะดุดโน้นโดนนี่ประจำ น่าเบื่อจังเลย มีเท้าก็เดินไม่ได้เร็ว แล้วยังอยู่ในรูใต้ดินอีกด้วย มีแต่คนดูถูก มีแต่ข่มขืนเพราะคิเท่านี้” จิ้งหรีดสองตัวบ่นพึมพำ จิ้งหรีดตัวหนึ่งเอ่ยขึ้นว่า “ข้าอยากจะเป็นผีเสื้อที่สุดเลย เจ้าอยากเป็นมั้ย” “ข้าก็อยากจะเป็นเหมือนกัน” ทั้งสองต่างน้อยใจตัวเอง

ในบริเวณนั้นมีเด็ก ๆ มาวิ่งเล่นในท้องทุ่งกันมากมาย เห็นฝูงผีเสื้อจึงใช้ผ้าไล่ดีไล่จับ บางคนใช้ตะแกรงจับผีเสื้ออย่างสนุกสนาน ผีเสื้อตกใจต่างบินหนีกันวุ่นวาย เจ้าจิ้งหรีดเห็นจึงเรียกให้เพื่อนดู “เนาะเจ้าดูสิ เด็ก ๆ พวกนั้นไล่จับผีเสื้อกันยกใหญ่ แย่งกันจับผีเสื้อหลุดขาดไปที่ละปีก” “ทีนี้เจ้าอยากเป็นผีเสื้ออีกมั้ย” “ไม่อยากเป็นแล้วละ” ข้าว่าพวกเธออยู่ในรูตามเดิม ช่อนตัวเช่นนี้ดีกว่า ถ้าเที่ยวบินไปมามีหวังโดนพวกเด็ก ๆ จับได้แน่ ๆ ทั้งสองจึงลงไปอยู่ในรูตามเดิม

(จากนิยายสารหญิงไทย ปีที่ 22 ฉบับที่ 518 พฤษภาคม 2540)

คำสั่ง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. อ่านนิทานที่กำหนดให้ แล้วจับใจความสำคัญ
2. ทำไมแม่ยี่ราฟจึงต้องการฝึกลูกให้ออกไปหาอาหารกินเอง
3. นิทานเรื่องนี้ต้องการเน้นอะไร
4. ถ้านักเรียนเป็นลูกยี่ราฟจะระวังตัวไม่ให้ถูกหนามกระบองเพชรได้อย่างไร
5. เรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร

ความประมาท

กาลครั้งหนึ่ง ยังมียี่ราฟสองแม่ลูกอาศัยอยู่ในป่าใกล้ภูเขาแห่งหนึ่ง ทุก ๆ วัน แม่ยี่ราฟจะออกไปหาอาหารโดยทิ้งลูกไว้ที่บ้าน วันหนึ่งก่อนที่จะออกไปหาอาหาร แม่ยี่ราฟก็พูดกับลูกว่า “ลูกจ๋า...แม่จะออกไปหาอาหารแล้ว ลูกอย่าไปเที่ยวซุกซนที่ไหนนะ” “ครับแม่ ลูกจะเล่นอยู่ในบริเวณบ้านของเราล่ะ” “ดีมากจะลูก แม่ไปละนะ”

แม่ยี่ราฟเดินเข้าไปในป่าใหญ่ และเก็บเอาขอดีอ่อน ๆ ของต้นไม้กลับมาให้ลูกมากมาย เมื่อกลับมาถึงแม่ก็ถามลูกว่า “วันนี้ลูกทำอะไรบ้างจ๊ะ” “อ้อ ! ลูกก็ไปเล่นกับเพื่อนใกล้บ้านเราเองจ๊ะ”

วันเวลาผ่านไป ลูกยี่ราฟก็เจริญวัยขึ้นมาก แม่ยี่ราฟจึงเริ่มคิดว่าจะต้องหาทางฝึกลูกให้ออกไปหาอาหารกินเองบ้างแล้ว นางจึงพูดกับลูกว่า “วันนี้แม่จะออกไปหาอาหาร แต่ลูกต้องไปกับแม่ด้วยนะ เพราะลูกโตพอสมควรที่จะเริ่มหากินเองได้แล้ว” ลูกยี่ราฟรู้สึกตื่นเต้นและดีใจมากที่จะไปตามแม่ออกได้เห็นโลกภายนอกสักที

วันรุ่งขึ้น แม่ยี่ราฟก็พาลูกเดินเข้าไปในป่าลึก ที่เต็มไปด้วยผักถั่วมากมาย ขณะที่แม่ยี่ราฟจะเงยคอเก็บกินผักถั่วอย่างง่ายดายนั้น ลูกยี่ราฟก็คิดจะทำอย่างแม่บ้าง จึงรีบวิ่งเข้าไปหมายจะเก็บผักถั่วกินให้อร่อย แต่ความรีบร้อนทำให้ไม่ทันระวังตัว วิ่งฝ่าเข้าไปถูกต้นตะบองเพชร และถูกหนามตำทั้งเท้าและขา ร้องให้แม่ช่วยดังลั่น แม่ยี่ราฟจึงสอนลูกว่า “เวลาที่ลูกจะทำอะไรต้อง ระมัดระวังตัวอยู่เสมอ อย่าประมาทเป็นอันขาด เพราะจะทำให้เราได้รับอันตรายได้ คราวหน้าถ้าลูกเจออาหาร ลูกควรระวังให้ทั่ว ๆ เสียก่อนว่ามีต้นหนามหรืออะไรที่จะเป็นอันตรายหรือไม่ เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงค่อยเข้าไปกินนะจ๊ะ” ลูกยี่ราฟจึงตอบว่า “ครับแม่ ต่อไปลูกจะระวังตัวทุกครั้ง”

(จากนิคยสารหญิงไทย ปีที่ 23 ฉบับที่ 538 มีนาคม 2541)

ใบงาน กลุ่ม 3

คำสั่ง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. อ่านนิทานที่กำหนดให้ แล้วจับใจความสำคัญ
2. เรื่องความประมาทของบานู เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
3. ผู้แต่งต้องการเน้นถึงอะไร
4. เรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร

ความประมาทของบานู

เมื่อไม่นานมานี้ ในป่าแห่งหนึ่ง มีสัตว์อาศัยอยู่มากมาย หนึ่งในจำนวนสัตว์ทั้งหมดมีลิงจ๋อตัวหนึ่งที่ชื่อว่า “บานู” มักชอบเล่นชนตามนิสัยของลิง แต่บานูจะเล่นแบบแผลง ๆ กว่าลิงตัวอื่น ๆ คือชอบเล่นผาดโผน ตีลังกาบ้าง

วันหนึ่งบานูอยากจะทำน้ำ จึงคิดจะไปเล่นน้ำในแม่น้ำดากรอน ซึ่งแม่น้ำนี้ลึกมาก ในขณะที่บานูวิ่งไปนั้น บังเอิญไปพบกับคุณลุงช้างก่อน คุณลุงช้างจึงเอ่ยถามบานูว่า “นี่ เจ้าบานู วันนี้เจ้าคิดจะไปเล่นที่ไหนอีกล่ะ” บานูจึงตอบกลับไปได้ว่า “บานูจะไปเล่นน้ำที่แม่น้ำดากรอนนะสิ ลุงไปด้วยกันไหม” คุณลุงช้างบอกว่า “ไม่ไปหรอกเจ้าบานู แต่ข้าขอเตือนเจ้าไว้อย่างนะ แม่น้ำนั้นลึกนะ ควรเล่นอย่างระมัดระวัง อาจจะจมน้ำได้” แต่ลิงจ๋อบานูไม่สนใจ คำเตือน แต่กลับบอกไปว่า คนว่าขี้เกียจ ไม่จมน้ำง่าย ๆ หรือ

เมื่อไปถึงฝั่งแม่น้ำ ลิงบานูใจร้อน มันวิ่งกระโจนลงน้ำด้วยความสบายใจ เมื่อเล่นน้ำได้สักพัก บานูเกิดเป็นตะคริวที่ต้นขา บานูว่ายน้ำต่อไม่ได้แล้ว บานูจะจมน้ำแล้ว ใครก็ได้ช่วยบานูที่บานูหายใจไม่ออกเลย แต่เอ๊ะ นั้นใครนั่นมาช่วยบานูไว้ทัน เมื่อขึ้นมานบนฝั่งแล้วบานูจึงรู้ว่า เป็นลุงจระเข้เองที่มาช่วยบานูไว้ทัน ไม่ขังจันบานูกงจะจมน้ำตายไปแล้ว

บานูได้กล่าวขอบคุณลุงจระเข้ แต่ลุงจระเข้กลับบอกว่า “คำขอบคุณของเจ้าไม่สำคัญหรอก หากอยากขอบคุณจริง ๆ ควรไม่ประมาท ทำอะไรควรมีสติ ระมัดระวัง เชื้อฟังคำพูดของผู้ใหญ่ไว้” เมื่อลุงจระเข้พูดจบ บานูก็สำนึกได้ เขากล่าวว่า “บานูจะไม่ประมาทอีกแล้วละครับลุงจระเข้ การประมาทครั้งนี้อาจจะทำให้ชีวิตของบานูถึงตายได้ ชีวิตของบานูมีเพียงชีวิตเดียว บานูจะไม่ประมาทอีกเป็นครั้งที่สอง”

หลังจากนั้น บานูก็เล่นอย่างระมัดระวังยิ่งขึ้น ไม่มีคำว่าประมาทสำหรับบานูอีกแล้ว

(จากวารสารสกุลไทย ปีที่ 45 ฉบับที่ 2523 27 เมษายน 2542)

ใบงาน
กลุ่ม 4

คำสั่ง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. อ่านนิทานที่กำหนดให้ แล้วจับใจความสำคัญ
2. “ระฆังร้องทุกข์” ในเรื่องนี้หมายความว่าอย่างไร
3. ถ้านักเรียนเป็นนาย “ทอง” จะปล่อยให้ม้าแก่ออกไปหากินเองหรือไม่ เพราะอะไร
4. นิทานเรื่องนี้ต้องการเน้นอะไร
5. เรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร

ระฆังร้องทุกข์

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีพระราชองค์หนึ่งที่ฉลาดและรักความยุติธรรมยิ่งนัก พระองค์ปรารถนาให้ประชาชนอยู่อย่างมีความสุข และได้รับความยุติธรรมเท่าเทียมกันทุกคน พระองค์จึงมีคำสั่งให้นำระฆังใบใหญ่แขวนไว้ที่กำแพงวัง โดยผูกเชือกเส้นใหญ่ห้อยยาวลงมาเกือบถึงพื้น สำหรับให้ทุกคนสั่นระฆังร้องทุกข์ได้สะดวก แม้แต่เด็ก ๆ คนแก่ หนุ่มสาว คนรวย คนจนก็สามารถสั่นระฆังร้องทุกข์ให้พระองค์รับทราบได้ตลอดเวลา

ระฆังใบนี้ให้ความยุติธรรมแก่ทุกคนเป็นเวลานานปี เชือกที่ผูกห้อยลงมานั้นเก่าและเปื่อยเต็มที จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนเชือกใหม่ที่มีขนาดและความยาวเท่าเดิม แต่ยังหาเชือกขนาดนั้นไม่ได้

“ถ้าเกิดมีใครจะร้องทุกข์ ขอความเป็นธรรมระหว่างนี้จะลำบาก” พระราชาตรัส ประชาชนจึงเสนอว่าน่าจะหาอะไรมาใช้แทนเชือกไปก่อนจนกว่าจะหาเชือกเส้นใหม่ได้ ดังนั้นชายหนุ่มคนหนึ่งจึงไปตัดเถาวัลที่มีขนาดและความยาวใกล้เคียงกับเชือกเส้นเก่ามาผูกแทนไว้ก่อน

ใกล้พระราชวังมีบ้านหลังหนึ่งเป็นของนายทหารที่ร่ำรวยคนหนึ่งชื่อ “ทอง” เขาเป็นเจ้าของคอกม้า ซึ่งมีม้าจำนวนมากภายในบ้าน แต่เขามีม้าแก่ ๆ ตัวหนึ่งที่เคยออกรบกับเขา บัดนี้ม้าตัวนั้นแก่มากแล้ว ขาก็พิการ เดินกะเผลกกะเผลก ไม่สามารถจะช่วยงานอะไรได้อีกต่อไป “ทอง” จึงปล่อยม้าแก่ให้มันออกไปหาอาหารกินเองตามท้องถนน โดยเขาคิดว่าถ้ามันไม่สามารถหาอาหารได้ มันก็อดตายไปเอง ม้าแก่เดินกระช่อกระแย่งไปตามถนน มันผอมโซ มันเดินไปเรื่อย ๆ จนถึงกำแพงวังที่แขวนระฆังร้องทุกข์ ด้วยตาที่ฝ้าฟาง ทำให้มันไม่เห็นระฆัง เห็นแต่เถาวัลอยู่ข้างหน้า มันรีบกินเถาวัลนั้นทันที

“แก๊งแก๊ง แก๊งแก๊ง” ระฆังสั่นดังลั่น ทหารออกมาดูว่าใครมาร้องทุกข์ เขาเห็นแต่ม้าแก่ ๆ กำลังเคี้ยวเถาวัลอย่างเอร็ดอร่อย “แก๊ง แก๊ง แก๊ง แก๊ง”

“ใครเป็นเจ้าของม้าตัวนี้” พระราชาตรัสถาม

พระองค์ให้ทหารออกตามหาเจ้าของ “ทอง” รับว่าเป็นม้าของเขา พระราชาจึงมีคำสั่งให้ทองสร้างคอกม้าใหม่ให้ม้าแก่ พร้อมเลี้ยงดูมันด้วยหญ้าแห้งและข้าวอย่างดีจนกว่ามันจะตาย

ประชาชนทุกคนพอใจ สรรเสริญคำตัดสินของพระราชา “ทอง” รู้สึกอับอายที่เขาไม่มีน้ำใจ ขี้บ่ไล่ส่งม้าแก่ที่เคยร่วมรบออกจากคอก เขาจึงปฏิบัติตามคำตัดสินเป็นอย่างดี

(จากนิยายสารสฤทไทย ปีที่ 45 ฉบับที่ 2310 20 มกราคม 2542)

ใบงาน
กลุ่ม 5

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. อ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วจับใจความสำคัญ
2. “แม่วัด” ในเรื่องนี้หมายถึงอะไร
3. ทำไมจึงเปรียบว่า “มีทองเท่าหนวดกุ้ง นอนสะดุ้งจนเรือนไหว”
4. นักเรียนคิดว่าตากับยายทำถูกหรือไม่ ที่ขังปิ่นกลางคอก เพราะอะไร
5. นักเรียนคิดว่าเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร

แมววัด

โบราณมักจะเปรียบคนยากจนที่เมื่อพอจะมีทรัพย์สินขึ้นมาบ้างแม้เพียงเล็กน้อยก็มักจะเป็นอันวิตกกังวล ห่วงหวงทรัพย์สิน หวั่นว่าจะมีใครมาลักขโมยว่า “มีทองเท่าหนวดกุ้งนอนสะดุ้งจนเรือนไหว”

คนยุคโบราณเมื่อมีทรัพย์สิน มักมีวิธีเก็บซ่อนกันแปลก ๆ บ้างนำเงินทองของมีค่าไปฝังไว้ในดิน บ้างซ่อนไว้หลังกรอบรูป บนชื้อเพดาน ถึงข้าวสารหรือแม้แต่ในถังขยะ เพราะเกรงว่าโจรขโมยจะมาลักปล้นไปได้ หากวางไว้ล่อตาในที่โล่งแจ้ง ด้วยว่ายุคสมัยก่อนไม่มีธนาคาร ไม่มีตู้เซฟนิรภัยที่จะฝากทรัพย์สินไว้ได้อย่างปลอดภัย

ดากับยายบ้านนี้ก็เช่นเดียวกัน ชาวก็ไม่ได้อธิบายว่าเก็บซ่อนทรัพย์สินไว้ที่ไหน แต่ดึกคืนวันหนึ่ง สองตาขายต้องสะดุ้งสุดตัว เพราะมีเสียงดังแกรกรากบนหลังคาบ้านคล้ายเสียงคนขบเคี้ยว ดาจึงถามยายขึ้นด้วยเสียงดัง ๆ กลางควมมืด

“ขาย ! ขาย ! ตื่นเถอะ เสียงเหมือนคนเดินบนหลังคาบ้าน”

“คนบ้าที่ไหน จะมาเดินบนหลังคาตึกตึ้นอย่างนี้ล่ะดา”

“ไม่รู้สิ อาจเป็นไอ้โจรหัวขโมยมาขบเคี้ยวของคนอื่น”

“งั้นก็ป็นลูกของ ส่องลักโป้ง ส่องโป้งทะเลหลังคาเลขสิตา !”

“ก็จ้างนอญนี่แหละ ถ้าเป็นคนละก็เจอดีแน่จริง” ดาพูดอย่างเข่นเขี้ยวในความมืด

“เอ๊ะ ! เงียบไปแล้วนะดา หรือว่าจะเป็นแมววัด เดี่ยวนี้วัดบ้านเราแมวเยอะเหลือเกิน”

“เหมียว ! เหมียว !” เสียงแมวบนหลังคาบ้านร้องขึ้นแทรกความเงียบ ราวกับจะรู้

ภาษาคน

“นั่น ! เห็นมั๊ยดา ! แมววัดจริง ๆ ด้วย”

เหมียว ! เหมียว ! - วัด “เสียงแมวบนหลังคาเปลอ้อจระเข้เกินแมว ร้องบอกสังกัดจนได้ พอถึงตอนนี้ คุณดาไม่ฟังอีไรค่าอีรมอีกต่อไป กลับหูหลับตากดลูกของโป้ง ๆ ๆ ทะลุหลังคาชนิดไม่นับทันที

ชาวไม่ได้บอกว่าแมววัดไล่ต้อนมาโกยแน่บ ! หรือไม่ แต่ที่แน่ ๆ ก็คือ แมวไม่กล้ามาร้องบนหลังคาบ้านสองตาขายอีกเลย !

(จากนิคยสารกุลสตรี ปีที่ 27 ฉบับที่ 636 ปักษ์แรก กรกฎาคม 2540)

แบบฝึกหัด

คำตั้ง ให้นักเรียนอ่านข้อความข้างล่างนี้ แล้วตอบคำถาม

1. ใจความสำคัญของเรื่องนี้ คือ.....
2. จุดประสงค์ของเรื่องนี้ คือ.....
3. “หมูผีเสื้รাত্রี” ในที่นี้ หมายถึง.....
4. ยาเค มีประโยชน์และโทษอย่างไร.....
5. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ คือ.....

ยาเค ผันร้ายหรือผันดีของเหล่าผีเสื้รাত্রีกันแน่

ยาเค หรือยาเคตามีน (Katamine) เป็นยาที่ระบาศในหมูผีเสื้รাত্রีทั้งหลาย เมื่อสูดดมเข้าไป จะทำให้เกิดอาการเคลิบเคลิ้ม มึนเมาได้คล้ายยาอี มีผลข้างเคียงคือ ทำให้เกิดอาการประสาทหลอน ผันร้าย ความคิดสับสน ความดันโลหิตสูง หัวใจเต้นเร็ว อาจเกิดอาการคลุ้มคลั่งและเป็นโรคจิตได้ ถ้าใช้เกินขนาด

โดยปกติแล้วยาดังนี้เป็นยาควบคุมพิเศษที่ทางการแพทย์ใช้เป็นยาสลบให้คนไข้ ดังนั้นเพื่อป้องกันไม่ให้นำไปใช้ในทางที่ผิด ทาง อบ.จึงออกกฎหมายให้จำหน่ายได้เฉพาะในสถานพยาบาล เท่านั้น เพราะถือว่าเป็นยาอันตราย

ถ้าเหล่าผีเสื้รাত্রีเอาไปใช้ คงได้นอนผันร้ายกันแน่ ๆ

(จากนิตยสารแพรว ปีที่ 18 ฉบับที่ 117 10 มกราคม 2540)

แนวการตอบแบบฝึก

1. ยาเคหรือยาเคตามีน เป็นยาที่นิยมใช้กันโดยทั่วไปของพวกผู้หญิงที่ให้บริการตามสถานเริงรมย์ในยามค่ำคืน
2. จะให้เห็นถึงผลดีและผลเสียของการใช้ยาเคตามีน
3. หญิงผู้ให้บริการตามแหล่งบันเทิงในยามค่ำคืน
4. มีประโยชน์ คือ เป็นยาใช้เฉพาะทางในด้านการแพทย์
มีโทษ คือ เป็นอันตรายต่อระบบประสาท และอาจเป็นโรคจิต ได้ถ้าใช้เป็นประจำ
5. การใช้ยามีทั้งคุณและโทษ ฉะนั้นหากเราจะใช้ยาควรรู้จักสรรพคุณของยาก่อนใช้

แผนการสอนที่ 5
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การอ่านแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
เวลา 2 คาบ (100 นาที)

สาระสำคัญ

การอ่านโดยพิจารณาแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ จะทำให้ทราบว่าข้อความเรื่องนั้นมีความน่าเชื่อถือเพียงใด อันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ทั้งยังช่วยให้การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกลักษณะข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง ได้
2. บอกลักษณะข้อความที่เป็นข้อคิดเห็น ได้
3. แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้

เนื้อหา

สารประเภทข้อเท็จจริง หมายถึง ข้อความหรือเรื่องราวที่มุ่งกล่าวถึงข้อเท็จจริง โดยมีหลักฐานอ้างอิง เช่น ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติของเรา สุรินทร์เป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคอีสาน

สารประเภทข้อคิดเห็น หมายถึง สารซึ่งผู้พูดหรือผู้เขียนมุ่งเสนอความรู้สึกนึกคิดของตนให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านได้รับทราบ ซึ่งข้อคิดเห็นนั้นอาจได้รับการยอมรับหรือไม่ก็ได้ เช่น ชีวีแล็คอาหารเสริมสำหรับลูกสุดที่รักของคุณ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 ศึกษาและกำหนดเนื้อหาของเรื่องร่วมกัน

1. ครูทบทวนวิธีเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ กระบวนการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิก พร้อมทั้งให้นักเรียนบันทึกบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มลงตารางบันทึกที่ครูแจกให้

2. ครูกับนักเรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน การแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น

3. นักเรียนรวบรวมข้อมูล และทุกกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น

ขั้นที่ 2 แบ่งเรื่องเป็นหัวข้อย่อย เพื่อมอบหมายให้สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบ

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันพิจารณาประเด็นสำคัญของแต่ละหัวข้อที่ครูกำหนดให้ดังนี้

- ลักษณะข้อความประเภทข้อเท็จจริง
- ลักษณะข้อความประเภทข้อคิดเห็น
- ข้อสังเกตในการแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น

ขั้นที่ 3 กำหนดบทบาท และอ่าน/ศึกษางานตามที่ได้รับมอบหมาย

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเอกสาร ตัวอย่างบทความ โฆษณาต่าง ๆ ข่าว ฯลฯ จากหนังสือพิมพ์ และใบความรู้ 5/1 เรื่อง ลักษณะของสารประเภทให้ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น โดยกำหนดให้ 2 คน ต่อ 1 ประเด็น

2. นักเรียนแต่ละคนจะต้องทำความเข้าใจ แล้วบันทึกข้อมูลเพื่อนำไปรายงานให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟัง

ขั้นที่ 4 กลุ่มนำความรู้/งานของแต่ละคนมาอภิปรายให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

1. นักเรียนแต่ละคนอธิบายรายละเอียดข้อมูลที่ได้จากการศึกษาให้เพื่อนในกลุ่มฟัง
2. เพื่อน ๆ ในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อให้กลุ่มเข้าใจตรงกัน
3. บันทึกคำตอบที่ได้ทั้งหมดเตรียมพร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียน
4. นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งของใบงาน

ขั้นที่ 5 รายงานผลและสรุป

1. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอเกี่ยวกับหัวข้อสำคัญที่ครูกำหนดให้ทั้งหมดหน้าชั้น เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องที่ศึกษาร่วมกันมากยิ่งขึ้น โดยครูกำหนดคำถามเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียน แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปข้อมูลที่ได้ ดังนี้

- ข้อความประเภทข้อเท็จจริงหมายถึงอะไร
- ข้อความประเภทข้อคิดเห็นหมายถึงอะไร
- เรื่องที่อ่านพบข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นหรือไม่ จงยกตัวอย่างประกอบ

2. ครูสรุปเพิ่มเติมส่วนที่ไม่สมบูรณ์

ขั้นที่ 6 ประเมินผล

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด โดยใช้เวลา 15 นาที
2. ประเมินจากการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ
3. ให้คะแนนเป็นรายบุคคลจากการทำแบบฝึกหัด

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้ 5/1 เรื่อง ลักษณะของสารประเภทข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
2. ใบงาน
3. หนังสือพิมพ์
4. แบบฝึกหัด

การวัดผลประเมินผล

1. ประเมินจากผลงานกลุ่ม
2. สังเกตพฤติกรรม (เกณฑ์การผ่าน ต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60)

ลำดับที่	รายการพฤติกรรมที่สังเกต	ระดับความสนใจในการปฏิบัติงาน				
		น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
1	มีมารยาทในการฟัง					
2	การร่วมมือในการรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในกลุ่ม					
3	การรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกในกลุ่ม					
4	การตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย					
5	การร่วมปรับปรุงผลงานของกลุ่มให้ดีขึ้นและถูกต้อง					
รวม						
รวมคะแนนที่ได้						

3. ประเมินจากแบบฝึกหัด (เกณฑ์การผ่านต้องทำแบบฝึกหัดได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70)

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูวิพากษ์การได้วาที่ การอภิปราย ฯลฯ
2. เชิญวิทยากรที่มีชื่อเสียงมาพูดให้นักเรียนฟัง
3. ให้นักเรียนไปฟังคำอภิปราย การได้วาที่ จากสถานการณ์จริง
4. ให้นักเรียนนำเสนอรวบรวมข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น จากสื่อมวลชน

ใบความรู้ 5/1

เรื่อง ลักษณะของสารประเภทให้ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

สารประเภทข้อเท็จจริง หมายถึง ข้อความหรือเรื่องราวที่มุ่งกล่าวถึงข้อเท็จจริง โดยมีหลักฐานอ้างอิงเชื่อถือได้ เช่น

- ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติของเรา
- จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคอีสาน
- กลุณณา อโศกสิน เป็นนักประพันธ์นวนิยายที่มีชื่อเสียง

ฯลฯ

สารประเภทข้อคิดเห็น หมายถึง สารซึ่งผู้พูดหรือผู้เขียนมุ่งเสนอความรู้สึก เป็นข้อความที่แสดงความคิดเห็น หรือเป็นข้อความที่แสดงความคิดเห็นของผู้เขียนเอง ให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านได้รับทราบ ซึ่งข้อคิดเห็นนั้นอาจจะได้รับการยอมรับหรือไม่ก็ได้ เช่น

- ชีวรี่เล็ก อาหารเสริมสำหรับลูกสุดที่รักของคุณ
- กระทั่งแดง เครื่องดื่มเพื่อให้กำลังงาน
- โคชิบ๊า นาสั่งที่ดีสู่ชีวิต

- ควรขอความร่วมมือจากหนังสือพิมพ์ ในการสอดแทรกความรู้แก่ประชาชนมากกว่าที่เสนอเฉพาะเพียงข่าวหรือบันเทิงแต่เพียงอย่างเดียว

- ในการจัดทำภาพยนตร์ศึกษานั้น ควรจะให้แพร่หลายมากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะประชาชนมีความสนใจในการศึกษาความรู้จากการชมภาพยนตร์มากพอสมควร

ฯลฯ

ใบงาน

คำอั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนั้ แล้วปฏิบัติกิจกรรมตอน 1 และตอน 2

1.

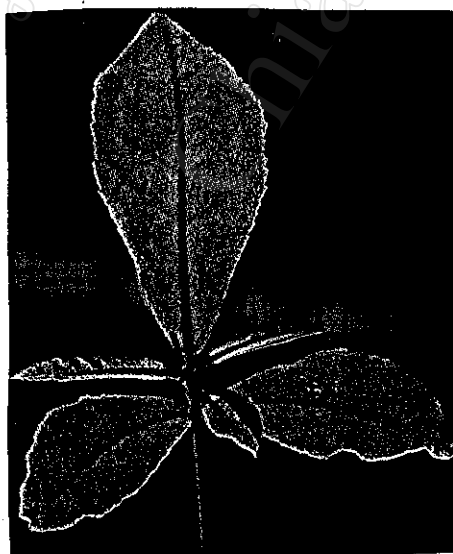
“เมืองไทยไม้มาก

คุณค่าหลายหลาก ควรคิดสร้างสรรค์

พึงสงวนรักษา อย่าเที่ยวฟาดฟัน

จงช่วยป้องกัน ดันไม้ปลอดภัย”

2.

ใบไม้บางชนิด

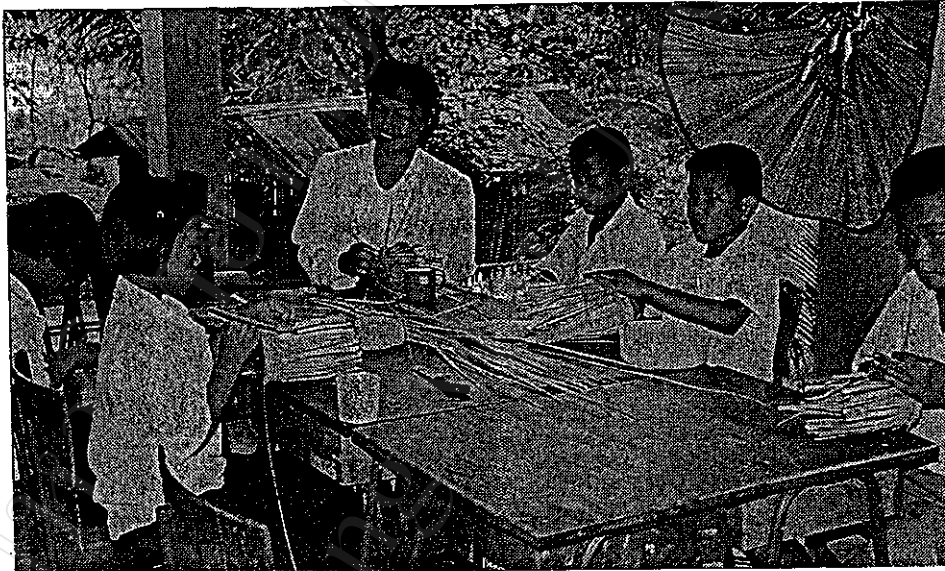
เป็นยาสมุนไพร แก่โรคได้แน่

อาจเป็นอาหาร ให้สารอย่างแท้

เลือกใช้เปลี่ยนแปร ให้ผลอนันต์

3. จากความวิจิตรพิสดาร อ่อนช้อยสวยงามของผลิตภัณฑ์ด้านศิลปหัตถกรรมของไทย จึงเป็นที่หลงใหลของชาวต่างชาติ แต่ในทางตรงกันข้าม คนไทยซึ่งเป็นเจ้าของเองกลับไม่ค่อยมองเห็นคุณค่า หันไปคว้าเอาวัฒนธรรมชาติตะวันตกเข้ามาจับบทบาทต่อวิถีชีวิตแทน ทำให้ศิลปหัตถกรรมอันทรงคุณค่าของภูมิปัญญาไทยนับวันแต่ละสูญหายไป ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเสียดายเป็นอย่างยิ่ง

4.

“โรงเรียนบ้านแดง (บุญเสริม อุทิศ) เกษตรศาสตร์อนุสรณ์ 16 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ได้นำงานศิลปหัตถกรรม ผลิตภัณฑ์จากต้นกก อันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมา让孩子们ได้เรียนรู้และปฏิบัติจริงจนสามารถสร้างผลิตภัณฑ์จากต้นกก ออกมาเป็นผลงานที่มีคุณภาพได้หลายชนิด ไม่ว่าจะเป็นเสื่อกก กระเป๋าถือ กล่องใส่กระดาษทิชชู และของชำร่วยในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่วนนี้นอกจากจะทำให้เด็กได้ช่วยกันอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมจากต้นกกที่ท้องถิ่นได้สืบทอดกันมาเป็นเวลานานแล้ว ยังสามารถสร้างรายได้ให้กับเด็กในระหว่างเรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้เด็กสามารถมีเงินที่จะนำมาใช้จ่ายในระหว่างเรียน โดยไม่รบกวนพ่อแม่ นับว่าเป็นการช่วยเหลือครอบครัวในยามวิกฤติเศรษฐกิจได้อีกทางหนึ่งด้วย”

(เดลินิวส์ ฉบับที่ 18, 140 วันอาทิตย์ที่ 13 มิถุนายน 2542)

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วพิจารณาว่าเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ โดย

- ประธานกลุ่มนำอภิปรายว่าข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง และข้อความใดเป็นข้อคิดเห็น
- ให้สมาชิกกลุ่มแสดงความคิดเห็น
- เลขานุการกลุ่มจดบันทึก

ข้อความที่ 1 เป็น.....	
เหตุผล.....	
.....	
ข้อความที่ 2 เป็น.....	
เหตุผล.....	
.....	
ข้อความที่ 3 เป็น.....	
เหตุผล.....	
.....	
ข้อความที่ 4 เป็น.....	
เหตุผล.....	
.....	

- ประธานกลุ่มนำอภิปรายถึงข้อแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น
- สมาชิกกลุ่มแสดงความคิดเห็น
- สรุปความคิดเห็น

แบบฝึกหัด

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

การสูบบุหรี่กับโรคหัวใจ

(1) ผลจากรายงานการศึกษาขององค์การอนามัยโลก ระบุว่า 1 ใน 4 ของผู้ที่เสียชีวิตจากโรคเส้นเลือดหัวใจตีบ เป็นผลมาจากการสูบบุหรี่ (2) โคเบมีสถิติจากสถาบันการแพทย์ของสหรัฐอเมริกา ขึ้นันว่า ในกลุ่มผู้สูบบุหรี่มีโอกาเสียชีวิตด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับระบบหลอดเลือด และโรคหัวใจได้มากกว่าผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ถึง 2.4 เท่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้สูบบุหรี่ที่เป็นโรค ความดันโลหิตสูงจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจเพิ่มขึ้นถึง 1.5 เท่า

(3) ควันบุหรี่ประกอบไปด้วยสารต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่า 4,000 ชนิด ซึ่งผลจากการพิสูจน์ของนักวิทยาศาสตร์การแพทย์พบว่า สารที่ก่อให้เกิดอาการของโรคหัวใจ หรือโรคระบบหลอดเลือดต่าง ๆ มาจากสารนิโคติน ก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ สารไทโอไซยานเท โดยมีสารอื่น ๆ เป็นสาเหตุร่วม เช่น แคตนิเอน ในตริกออกไซด์ ไฮโดรเจน ซายาไนด์ คาร์บอน ไดซัลไฟด์ สารเหล่านี้เป็นตัวการทำให้เกิดการผิดปกติภายในเส้นเลือดที่นำไปสู่การเกิดโรคเส้นเลือดหัวใจตีบตัน เช่น ทำให้ผนังเส้นเลือดหนาขึ้น เส้นเลือดหัวใจหดตัว หัวใจเต้นไม่ปกติ จนทำให้เลือดไปเลี้ยงหัวใจไม่เพียงพอ เกิดภาวะหัวใจวายเฉียบพลันได้ ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้ว ผู้ที่สูบบุหรี่จะทำให้เส้นเลือดเสื่อม และเกิดความตึบตันเร็วกว่าผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ถึง 10-15 ปี

(4) การสูบบุหรี่นอกจากไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ แก่ร่างกายแล้ว ยังส่งผลร้ายแรงต่อสุขภาพร่างกายเป็นสาเหตุแห่งโรคร้ายนานาชนิด (5) ดังนั้นหากสามารถเลิกสูบบุหรี่ได้นอกจากเป็นรางวัลชีวิตให้กับตนเองแล้ว ยังเป็นของขวัญอันแสนวิเศษให้แก่ครอบครัวและสังคมรอบข้างอีกด้วย

(รุ่งอนันต์ เดชผ่อง : นิตยสาร ไกล่หมอ ปีที่ 22 ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน 2541)

แนวการตอบแบบฝึก**ข้อความ**

(1)	ข้อเท็จจริง	เพราะมีหลักฐานอ้างอิงเชื่อถือได้
(2)	ข้อเท็จจริง	เพราะมีหลักฐานอ้างอิงเชื่อถือได้
(3)	ข้อเท็จจริง	เพราะมีหลักฐานอ้างอิงเชื่อถือได้
(4)	ข้อเท็จจริง	เพราะเป็นความจริง
(5)	ข้อคิดเห็น	เพราะเป็นข้อความที่แสดงความคิดเห็นของผู้เขียนเอง

แผนการสอนที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น เวลา 2 คาบ (100 นาที)
---	--

สาระสำคัญ

การแสดงความคิดเห็นจากการอ่านนั้น ผู้อ่านต้องจับสาระสำคัญของเรื่องได้ แล้วใช้
วิจารณ์พิจารณาในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เรื่องราวต่าง ๆ เข้าใจเจตนารมณ์ของผู้ส่งสารอย่างถูกต้อง
จึงจะแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง มีเหตุผลน่าเชื่อถือ

จุดประสงค์การเรียนรู้

แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น

การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น มีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างน้อย 2 ขั้นตอน คือ อ่านเพื่อจับใจความ
และเขียนหรือพูดแสดงความคิดเห็น สำหรับความคิดเห็นที่แสดงออกมาหลังจากอ่านแล้วนั้น
อาจเป็นความคิดเห็นที่ได้แย้งหรือสนับสนุนข้อความเดิมก็ได้ ทั้งนี้การแสดงความคิดเห็นไม่ใช่
นำเรื่องเดิมมาสรุป แต่ทำความเฉพาะตอนที่ต้องการกล่าวถึงเท่านั้น

เมื่ออ่านแล้วต้องการโต้แย้ง มีวิธีการปฏิบัติได้ 2 ประการ คือ

1. ด้านตัวปัญหา ซึ่งพิจารณาได้ตั้งแต่ชื่อเรื่อง ตลอดจนใจความของเรื่องนั้น
2. ด้านเนื้อเรื่อง ซึ่งได้แก่ ใจความสำคัญ ตลอดจนรายละเอียดหรือตัวอย่างต่าง ๆ ที่

ปรากฏในเรื่อง

เมื่ออ่านแล้วต้องการสนับสนุน มีวิธีปฏิบัติได้ 2 ประการ คือ

1. สนับสนุนโดยขยายข้อความเพิ่มเติมจากเรื่องเดิม
2. หาเหตุผลอื่นหรือตัวอย่างต่าง ๆ มาสนับสนุนมากขึ้น

การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นมีประโยชน์มาก คือ ช่วยให้ผู้อ่านมีโอกาสใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทำให้ผู้อ่านเป็นตัวของตัวเอง ไม่ถูกครอบงำทางความคิด

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ศึกษาและกำหนดเนื้อหาของเรื่องร่วมกัน

1. ครูทบทวนวิธีเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ กระบวนการทำงานกลุ่ม และบทบาทของสมาชิก พร้อมทั้งให้นักเรียนบันทึกบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มลงตารางบันทึกที่ครูแจกให้

2. นักเรียนฟังครูชี้แจงเกี่ยวกับหัวข้อสำคัญที่แต่ละกลุ่มจะต้องศึกษาร่วมกันเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน และประโยชน์จากการแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 2 แบ่งเรื่องเป็นหัวข้อย่อย เพื่อมอบหมายให้สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบ

นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันพิจารณาประเด็นสำคัญของแต่ละหัวข้อที่ครูกำหนดให้ดังนี้

- 1) การใช้ภาษาในเรื่องเหมาะสมหรือไม่
- 2) การยกตัวอย่างประกอบชัดเจนเพียงใด
- 3) เรื่องที่อ่านให้ประโยชน์แก่นักเรียนอย่างไร
- 4) สรุปข้อคิดเห็นจากการอ่านอย่างมีเหตุผล

ขั้นที่ 3 กำหนดบทบาท และอ่าน/ศึกษาใบงานตามที่ได้รับมอบหมาย

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ 6/1 เรื่อง การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น และใบความรู้ 6/2 ตัวอย่างการแสดงความคิดเห็น โดยกำหนดให้ 3 คน ต่อ 1 เรื่อง

2. นักเรียนแต่ละคนต้องทำความเข้าใจ
3. บันทึกข้อมูลเพื่อนำไปรายงานให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟัง

ขั้นที่ 4 กลุ่มนำความรู้/งานของแต่ละคนมาอภิปรายให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

1. นักเรียนแต่ละคนอธิบายรายละเอียดข้อมูลที่ได้ศึกษาให้เพื่อนในกลุ่มฟัง
2. เพื่อน ๆ ในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อให้กลุ่มเข้าใจตรงกัน
3. บันทึกคำตอบที่ได้ทั้งหมดเตรียมพร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียน
4. เมื่อศึกษาใบความรู้เรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งของใบงาน

ขั้นที่ 5 รายงานผลและสรุป

1. ให้อาจารย์แต่ละกลุ่มนำเสนอเกี่ยวกับหัวข้อสำคัญที่ครูกำหนดให้ทั้งหมดหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องที่ศึกษาร่วมกันมากยิ่งขึ้น โดยครูกำหนดคำถามเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้ ดังนี้

- 1) การใช้ภาษาในเรื่องเหมาะสมหรือไม่
- 2) การยกตัวอย่างประกอบชัดเจนเพียงไร
- 3) เรื่องที่อ่านให้ประโยชน์แก่นักเรียนอย่างไร
- 4) สรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านอย่างมีเหตุผลได้อย่างไร
2. ครูช่วยสอบเพิ่มเติมส่วนที่ไม่สมบูรณ์

ขั้นที่ 6 ประเมินผล

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด โดยใช้เวลา 15 นาที
2. ประเมินจากการทำงานกลุ่มของนักเรียน
3. ให้คะแนนเป็นรายบุคคลจากการทำแบบฝึกหัด

ต่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้ 6/1 เรื่อง การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น
2. ใบความรู้ 6/2 ตัวอย่างการแสดงความคิดเห็น
3. ใบงาน
4. แบบฝึกหัด

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติงานกลุ่มของนักเรียน

1.1 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิด 5 คะแนน

1.2 ความกระตือรือร้น 5 คะแนน

1.3 มีมารยาทในการฟัง 5 คะแนน

1.4 แนวคิดตรงประเด็น 5 คะแนน

รวม 20 คะแนน

เกณฑ์การผ่าน นักเรียนได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

กิจกรรมเสนอแนะ

1. บันทึกข้อคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ
2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
3. คู่มือทัศนคติการได้วาทีหรือไปฟังการได้วาทีจากสถานการณ์จริง

ใบความรู้ 6/1

เรื่อง การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น

การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น มีขั้นตอนปฏิบัติอย่างน้อย 2 ขั้นตอน คือ อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ และเขียนหรือพูดเพื่อแสดงความคิดเห็น สำหรับความคิดเห็นที่แสดงออกมา หลังจากอ่านแล้วนั้น อาจเป็นความคิดเห็นที่ได้แย้งหรือสนับสนุนข้อความเดิมก็ได้ ทั้งนี้การแสดงความคิดเห็นไม่ใช่ นำเรื่องเดิมมาสรุป แต่ทำเฉพาะส่วนที่ต้องกล่าวถึงเท่านั้น

เมื่ออ่านแล้วต้องการโต้แย้ง มีวิธีปฏิบัติได้ 2 ประการ คือ

1. ด้านตัวปัญหา พิจารณาได้ตั้งแต่ชื่อเรื่อง ตลอดจนใจความสำคัญของเรื่องนั้น
2. ด้านเนื้อเรื่อง ได้แก่ ใจความสำคัญ ตลอดจนรายละเอียดหรือตัวอย่างที่ปรากฏในเรื่อง

เมื่ออ่านแล้วต้องการสนับสนุน มีวิธีปฏิบัติได้ 2 ประการ คือ

1. สนับสนุนโดยขยายข้อความเพิ่มเติมจากเรื่องเดิม
2. หาเหตุผลอื่นหรือตัวอย่างต่าง ๆ มาสนับสนุนมากขึ้น

การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นมีประโยชน์มาก คือ ช่วยให้ผู้อ่านมีวิจารณญาณในการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทำให้ผู้อ่านเป็นตัวของตัวเอง ไม่ถูกครอบงำทางความคิด

ใบความรู้ 6/2

ตัวอย่าง การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น

“ยุคโลกาภิวัตน์นี้ เรามักจะได้พบเห็นสิ่งที่แปลกและไม่น่าดูเกี่ยวกับพฤติกรรม กล้าแสดงออกของคนรุ่นใหม่”

จากข้อความข้างต้น ข้าพเจ้าเห็นด้วยว่าเด็กสมัยนี้กล้าแสดงออก อันที่จริงนับเป็นสิ่งที่ดีและน่าชื่นชมไม่น้อย ถ้าแสดงออกให้ถูกกาลเทศะ เช่น การพูดออกความคิดเห็นอย่างไม่ก้าวร้าวในห้องเรียน กล้าที่จะทำความดีให้ผู้อื่นเห็น เช่น การช่วยเหลือผู้อื่น การกล้าสารภาพความผิด หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของตนให้พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ได้ฟัง แต่ถ้าเป็นการพูดแบบมึงมาพาโว้ยก็เป็นเรื่องไม่น่าดูน่าฟังแน่ เด็กผู้หญิงบางคนคิดว่าตัวเองเก่ง ตัวเองกล้า พูดจากับเพื่อนฝูงใช้คำ ญ มึง เพราะอยากแสดงว่าตนเป็นเพื่อนสนิทกัน คำว่าแกกับฉันก็นับว่าพอไปได้ แต่ถึงขั้นญมึงก็ออกจะไม่น่าฟัง นอกจากนั้นเด็กผู้หญิงบางคนยังแสดง ความกล้าโดยพูดแบบทำดีทำค่อย และแสดงความก้าวร้าวอย่างไม่สมควร ทั้งนี้ “วาทะข่มขู่ส่อสกุล” ของผู้พูด

(จากหนังสือภาษาไทยกับทักษะการใช้ ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยรังสิต)

ใบงาน กลุ่ม 1

คำอั่ง

ตอน 1 ให้นักเรียนอ่าน พิจารณาข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม

ผ้าขาวม้า

ผ้าขาวม้า เป็นผ้าสาคูที่แสดงให้เห่นถึงภูมิปัญญาของคนไทย ผูกพันกับวิถีชีวิตของคนไทยนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แม้ความหมายตามพจนานุกรมจะหมายถึงผ้าห่ม ผ้าใช้ผลัดอาบน้ำ หรือเชี่ยนพุง แต่จริง ๆ แล้ว ผ้าขาวม้ามักมีประโยชน์อย่างอื่นอีกมากมาย

สมัยก่อน ผ้าขาวม้าใช้ทำเป็นเบาะรองเด็กแรกเกิด หรือจะใช้เป็นผ้าอ้อม เป็นเปลเด็ก โดยผูกเชือกแขวนกับซ้อบ้านหรือต้นไม้ก็ได้ตามสะดวก หรือจะใช้เป็นผ้าผูกกรองลูกไว้ข้างหลัง แม่ก่นลูกตกก็ได้อีก กระทั่งเด็กโตพอรู้ความผ้าขาวม้ามักกลายเป็นตุ๊กตาของเล่น ใช้ม้วนเป็นก้อนกลมสำหรับเล่นมอญซ่อนผ้า หรือใช้ปิดตาเมื่อเล่นซ่อนหา หรือเล่นปิดตาตีปี๊บ

ชาวไทยสามารถใช้ผ้าขาวม้าคาดเอวแทนเข็มขัด เป็นผ้าห่ม คล้องคอหรือพาดบ่า เมื่อจะออกไปนอกบ้าน ใช้โปกศึรณะกันความร้อนจากแสงแดด ใช้ใส่สั้มภาระหรือใช้ต่างผ้าเช็ดตัว หญิงไทยก็เช่นกัน ใช้ผ้าขาวม้าเป็นผ้าแถบรัดอกแทนยกทรง หรือใช้กระโจมอกอาบน้ำ ซึ่งเป็นภาพที่ยังพบเห็นกันอยู่ในชนบท

นอกจากนี้ ผ้าขาวม้ามักเป็นของขวัญของฝากสำหรับญาติผู้ใหญ่ในทุกเทศกาล เป็นของที่ระลึกแบบไทย ๆ ที่ใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่าและราคาไม่แพง

(นำคอกไม้ : นิธิสารกนิรี 7 กรกฎาคม 2541)

1. ใจความสำคัญของเรื่องนี้คืออะไร

.....

2. การยกตัวอย่างประกอบในเรื่องนี้ชัดเจนเพียงใด

.....

3. เรื่องที่อ่านให้ประโยชน์แก่นักเรียนอย่างไร

.....

4. ผู้เขียนเรื่องนี้มีจุดประสงค์อะไร

.....

ตอน 2 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน พร้อมให้เหตุผลประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน กลุ่ม 2

คำชี้แจง

ตอน 1 ให้นักเรียนอ่านแล้วพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม

คนกับปลา คือชีวิตของปากมุล

ถ้าแม่น้ำเปรียบได้กับสายเลือดที่ไหลไปหล่อเลี้ยงร่างกาย บริเวณปากน้ำก็เปรียบเสมือนรอยต่อแห่งสายชีวิต

เมื่อฝนตก อาหารจากผืนดินจะถูกพัดพาลงไปในแม่น้ำ น้ำใหม่จะเรียกปลาให้เดินทางเข้ามาหา ปลาจะว่ายทวนจากสายน้ำหนึ่งไปสู่สายน้ำหนึ่งด้วยสัญชาตญาณของมัน ระบบที่ร้อยต่อกันนี้ทำให้คนได้พึ่งพาการโยกย้ายของปลาเป็นอาหารหล่อเลี้ยงชีวิต

ดังเช่นชาวบ้านหลายหมู่บ้านในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งตั้งถิ่นฐานกันอยู่ที่บริเวณปากมุล พวกเขาใช้ภูมิปัญญาและความช่างสังเกตทำเครื่องจักสานเพื่อใช้เป็นเครื่องมือประมงง่าย ๆ คอยจับปลาที่อพยพเวียนว่ายผ่าน “โขงสีปูน มุลสีคราม” เข้ามาตามฤดูกาลหลายรุ่นคน

แม่ริ้ว ชลุ่มแก้ว หญิงสูงวัยจากบ้านหัวเหว ชุมชนใหญ่ริมแม่น้ำมูลในอำเภอโขงเจียม เล่าว่า ปลาจากแม่น้ำโขงจะเดินทางเข้ามาในแม่น้ำมูลตลอดปี สลับสับเปลี่ยนชนิดกันไม่หยุดขาด โดยชาวบ้านเชื่อว่า ผึ้งปลาเหล่านี้จะขึ้นไปไหว้พระธาตุที่เหนือน้ำ และที่น้ำแปลก คือปลาชนิดเดียวกันเมื่อเดินทางจากแม่น้ำโขงผ่านเข้ามาในแม่น้ำมูลจะเปลี่ยนสีเปลี่ยนลายไปราวกับต้องการบอกให้รู้ว่าพวกมันผ่านการเปลี่ยนน้ำข้ามแดนเข้ามาแล้ว

ความอุดมสมบูรณ์ของแม่น้ำมูล ทำให้ชาวบ้านอาศัยปลาบริโภคในครัวเรือน และเหลือขายเป็นรายได้ยังชีพมาเป็นเวลานานนับร้อย ๆ ปี หากคำว่า “มุล” ในภาคอีสานหมายถึงมรดก ปากมุลก็ถือว่าเป็นมรดกล้ำค่าที่บรรพบุรุษได้มอบให้แก่ลูกหลานรุ่นต่อมานั่นนาน จนกระทั่งมีการก่อสร้างเขื่อนปากมุลขึ้นมาทำลาย “ปลา” ซึ่งหล่อเลี้ยงชีวิตชาวบ้านมานานจนหมดสิ้น ส่วน “เขื่อน” ที่สร้างขึ้นนั้นกลับไม่มีคำตอบที่แน่ชัดว่า ยังประโยชน์แก่ชีวิตของใครบ้าง

(วารสารโลกสีเขียว พฤษภาคม - มิถุนายน 2542)

1. จากข้อความที่อ่าน “โง่งสึปุ่นมูลสิกรรม” หมายถึงอะไร

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่า ทำไมปลาที่ว่ายน้ำจากแม่น้ำโขงผ่านเข้ามาในน้ำมูลจึงต้องเปลี่ยนสีเปลี่ยนลาย

.....

.....

3. ผู้เขียนมีทัศนคติต่อการสร้างเขื่อนปากมูลอย่างไร

.....

.....

4. เมื่อมีการสร้างเขื่อนปากมูลขึ้นมา จะส่งผลต่อการทำปลา “ปลา” ได้อย่างไร

.....

.....

5. ผู้เขียนให้ข้อคิดต่อเรื่องนี้ไว้อย่างไร

.....

.....

ตอน 2 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน กลุ่ม 3

คำสั่ง

ตอน 1 ให้นักเรียนอ่านแล้วพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม

น้ำอบไทย

น้ำอบไทยมีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา คนในภาคกลางนิยมปรุงขึ้นใช้กันเองในครัวเรือน หรือทำเป็นของขำร่วยสำหรับแจกญาติสนิทมิตรสหาย ส่วนที่ทำขายใส่ในขวดโหลแก้วก็มีอยู่บ้างพอสมควร น้ำอบจะมีลักษณะเป็นน้ำสีเหลืองอ่อนใส มีกลิ่นหอมแบบไทย ๆ วิธีปรุงนั้นใช้การอบด้วยกลิ่นควันของเครื่องหอมจำพวก กายาน พิมเสน แก่นจันทร์เทศ และดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม เช่น ลำควน จันทน์กะพ้อ กระดังงา โดยเฉพาะดอกขมขนาดซึ่งเป็นที่มาของกลิ่นหอมเฉพาะของน้ำอบไทย

น้ำอบไทยเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินวิถีชีวิตของคนไทยในยุคก่อน นิยมนำมาใช้ประพรมเนื้อตัวเพื่อผ่อนคลายความร้อน และให้มีกลิ่นหอมกรุ่นติดกายไปตลอดวัน มีการนำมาผสมกับแป้งร่ำใช้ประพรมให้ดูสวยงาม หรือดูบตามเนื้อตัวเพื่อระงับอาการระคายเคือง โดยเฉพาะกับเด็ก ๆ และหากนำมาผสมกับข้าวสารป่นก็จะมีสรรพคุณช่วยลดอาการคันแสบร้อน หรือเป็นผื่นผื่นแดงจากการแพ้ต่าง ๆ ได้

นอกจากนี้ น้ำอบไทยยังใช้เป็นเครื่องบูชาในพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น พิธีทำขวัญข้าว หรือ ทำขวัญพระแม่โพสพ ใช้สำหรับสรงน้ำพระพุทธรูป พระภิกษุ หรือรดน้ำผู้ใหญ่ในโอกาสต่าง ๆ และยังใช้เป็นส่วนผสมกับแป้งกระแจะที่ใช้สำหรับเจิมคน ลั้ว หรือสิ่งของ ในพิธีการตามขนบธรรมเนียมนิยมอีกด้วย

(นิตยสารกนิรี ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 มกราคม 2540)

1. จากข้อความที่อ่าน “น้ำอบไทย” มีลักษณะอย่างไร

.....

.....

2. น้ำอบไทยเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนไทยในยุคก่อนอย่างไร

.....

.....

3. ใจความสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร

.....

.....

4. เรื่องนี้ให้ประโยชน์แก่นักเรียนอย่างไร

.....

.....

5. ผู้เขียนเรื่องนี้มีเจตนาอะไร

.....

.....

ตอน 2 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน กลุ่ม 4

คำสั่ง

ตอน 1 ให้นักเรียนอ่านแล้วพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ และตอบคำถาม

คิดก่อนจะตอบได้

วัยรุ่น เป็นวัยที่อารมณ์ร้อน ค่วนพูด ค่วนตัดสินใจ และลงมือกระทำทันที แล้วจึงจะคิดได้ในภายหลัง มักลงเอยด้วยความเสียใจ ตกกระไดพลอยโจน หันกลับไม่ได้เพราะ ทิฐิ ศักดิ์ศรี คำออกอยู่จนกลายเป็นปัญหาของครอบครัวและสังคมที่ต้องรับภาระต่อไป ที่เด่นชัดคือเรื่อง เพศ ยาเสพติด การที่วัยรุ่นเป็นเช่นนี้ นอกจากเกิดจากวัยภาวะของร่างกายของการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนแล้ว พบว่าสิ่งที่ชุมชนช่วยให้วัยรุ่นอารมณ์ร้อนมาจากคำพูด และวิธีการแสดงออกของผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ที่รักมากก็ห่วงมากเมื่อห่วงมาก ก็คาดหวังไว้มาก เมื่อคาดหวังสูงก็เจ็บปวด (ใจ) ได้ง่าย เมื่อสะสมความเจ็บปวดไว้มากก็เข้าสู่ภาวะโกรธ เมื่อโกรธก็ควบคุมคำพูดและการแสดงออกของตนเองไม่ได้ ข้อคิดต่อไปนี้มีไว้สำหรับผู้ใหญ่ที่ยังไม่โกรธไว้คิดและฝึกฝน เพื่อเตรียมตัวที่จะโกรธ จะได้เป็นผู้ใหญ่ที่มีสติไม่ไปจุดชนวนเขา

เมื่อคุณโกรธหรือเมื่อถูกทำร้ายความรู้สึก คุณว่าลูกของคุณรู้ถึงความเจ็บปวดเหล่านั้นหรือเปล่า หรือได้ยิน และเห็นแต่อาการแสดงความโกรธของคุณเท่านั้น ซึ่งเข้าใจได้ยาก แต่เข้าใจผิดคิดว่าคุณไม่รักเขาได้ง่าย จงสำรวจความรู้สึกของคุณก่อนแล้วบอกความรู้สึกของคุณอย่างตรงไปตรงมา ด้วยน้ำเสียงธรรมดาจะทำให้เข้าใจได้ง่ายกว่าคุณเอาเรื่องเก่า ๆ ที่ลูกเคยผิดพลาดหรือความคาดหวังเดิม ๆ ของคุณต่อลูก มาปะปนกับการโกรธครั้งนี้หรือเปล่า เพราะลูกของคุณไม่สามารถกลับไปแก้ไขเรื่องราวในอดีตได้และการกระทำเช่นนั้นแสดงว่าคุณไม่คิดว่าลูกของคุณจะเปลี่ยนแปลงได้

ที่สำคัญคุณยังไม่ได้เรียนรู้บทเรียนที่สำคัญคือ “การให้อภัย” ลูกจะสับสนและเกิดความไม่ยุติธรรมสำหรับเขา เมื่อไม่สามารถกลับไปแก้ไขเรื่องในอดีตได้ แม้แต่ในศาลเมื่อพิจารณาความผิดก็พิจารณาเรื่องในปัจจุบันเท่านั้น เมื่อตัดสินแล้วจึงจะดูว่าเขาทำผิดมาก่อนหรือเปล่า ดังนั้น ศาลที่เคารพ (ผู้ใหญ่) กรุณาเป็นที่พึ่งของจำเลย (ลูก) ด้วย ให้พิจารณาเหตุการณ์ ภาวะ แวดล้อม พยาน บุคคล พยานหลักฐาน ฯลฯ ที่เป็นปัจจุบันด้วย อย่าได้มีอคติหรือติตราจำเลย (ลูก) ก่อนเลย

(กรณีการ ฎพิพจน์วรโชค โกสัหมบ ปีที่ 22 ฉบับที่ 10 ตุลาคม 2541)

1. จากข้อความที่อ่าน “ทูล” ในเรื่องนี้ หมายถึงใคร

.....

.....

2. ผู้เขียนต้องการให้ใครคิดก่อนจะตอบได้ใคร

.....

.....

3. ใจความสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร

.....

.....

4. คำพูดและการแสดงออกของผู้ใหญ่มีผลต่อวัยรุ่นอย่างไร

.....

.....

5. ผู้เขียนมีเจตนาอะไร

.....

.....

ตอน 2 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน พร้อมให้เหตุผลประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน กลุ่ม 5

คำสั่ง

ตอน 1 ให้นักเรียนอ่านแล้วพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ และตอบคำถาม

ความเข้าใจ ให้อดัย ป้องกันแม่ใบการไยยาเสพติด

บทความนี้เขียนขึ้นจากข้อคิดที่ได้จากการชมละครทีวีเรื่องหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นแง่มุมหนึ่งของครอบครัวที่ละทิ้ง ละเลยการให้ความเข้าใจ และการให้อภัยกับบุตรจนเป็นเหตุให้บุตรของตนต้องเดินเข้าสู่วงจรของการใช้ยาเสพติดในเวลาต่อมา

ความเข้าใจในที่นี้หมายถึงการรับรู้ความต่างของคนแต่ละคนไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง หน้าตา สติ ปัญญา อุปนิสัยใจคอ ความสนใจ ความถนัด ความต้องการในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือแม้แต่เป้าหมายของชีวิต การที่เรามีความเข้าใจในตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่งนั้นจะทำให้เราไม่บังคับ บังคับ เชื้อ กาดหวัง ให้เขาเป็นอย่างที่เราอยากเป็น หรือให้เขาได้ในสิ่งที่เราอยากได้ ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความสุข ความสบายใจ ไม่พบกับภาวะความเครียด หรือเกิดความรู้สึกเหมือนถูกกดดันทางจิตใจจนเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้แสวงหาคนเข้าใจและก้าวเดินเข้าไปสู่วงจรของยาเสพติดในที่สุด นอกจากนี้การได้รับความเข้าใจยังช่วยผลักดันให้บุคคลมีการพัฒนาตนเองตามศักยภาพ หรือความสามารถที่ตนมีอยู่ ซึ่งจะ使他เติบโตขึ้นอย่างแข็งแกร่งและสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไปอีกด้วย

การให้อภัย คือ การเปิดโอกาสให้บุคคลได้เริ่มต้นใหม่อีกครั้ง หลังจากที่เราทำสิ่งที่ผิดพลาดมาแล้วในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมนั้น ทุกคนมีโอกาสที่จะทำในสิ่งที่ดีงามหรือไม่ดีงามได้เหมือนกัน แต่หากบุคคลใดทำสิ่งที่ไม่ดีงามไปแล้วและสามารถคิดได้ ขณะเดียวกันก็พร้อมจะสลัดสิ่งไม่ดีเหล่านั้นทิ้งหันมาสู่การเป็นคนใหม่ บุคคลนั้นย่อมต้องการโอกาสและการให้อภัยจากบุคคลอื่นเป็นธรรมดา ในทางตรงกันข้ามหากกลับตัวกลับใจแล้วยังทำให้เขาถูกลงโทษโดยการถูกประณาม การถูกรังเกียจจากบุคคลอื่นอยู่ กำลังใจความตั้งใจย่อมถูกบั่นทอนลงไปอย่างมาก และในที่สุดเขาจะทำไปเพื่ออะไร? เพื่อให้ตนต้องเจ็บปวดทรมานใจเช่นนั้นหรือ ซึ่งก็อาจทำให้เขาตัดสินใจกลับไปสู่จุดเดิมที่เขาพร้อมจะหันหลังให้อีกครั้งหนึ่ง

ดังนั้นจะเห็นว่าการให้อภัย นอกจากจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้กำลังใจต่อสู้กับสิ่งต่าง ๆ แล้วยังสามารถชุบชีวิตของคนขึ้นมาใหม่ได้อีกด้วย

(กรรณิการ์ วุฒิพงษ์วรโชค ใกล้เคียง ปีที่ 22 ฉบับที่ 10 ตุลาคม 2541)

1. จากข้อความที่อ่านนักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง

.....

.....

2. “ความเข้าใจ ให้อภัย ป้องกันแก้ไขการใช้ยาเสพติด” ได้อย่างไร

.....

.....

3. นักเรียนเห็นด้วยกับบทความนี้หรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

4. ผู้เขียนรู้สึกอย่างไรในการเขียนบทความนี้

.....

.....

5. การที่เรามีความเข้าใจในตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่งนั้น จะมีผลได้อย่างไร

.....

.....

ตอน 2 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน พร้อมให้เหตุผลประกอบ

.....

.....

.....

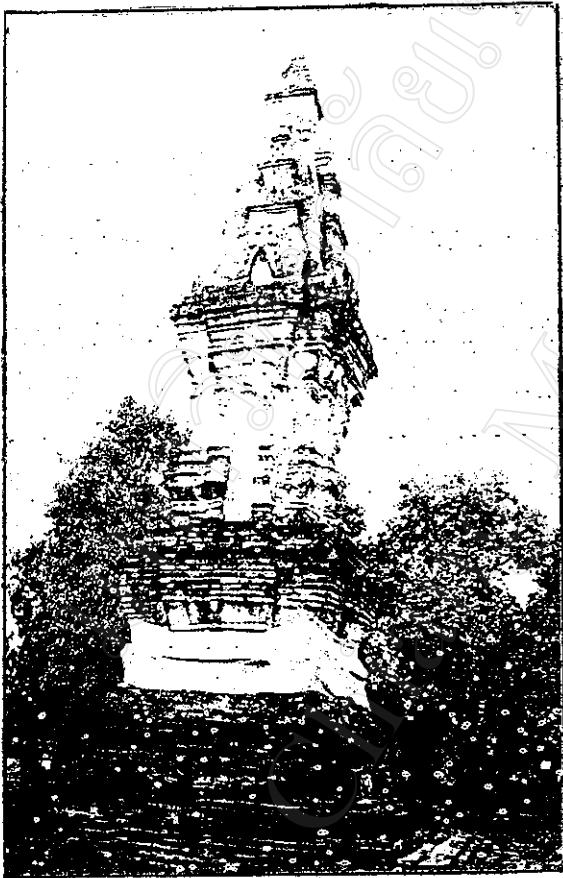
.....

.....

.....

แบบฝึก

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านคำบรรยายภาพ แล้วเขียนแสดงความรู้สึก และความคิดเห็นด้วยสำนวน
ภาษาของตนเอง

เจดีย์ก่อขี้วันน้อยหน้าแม่ จังหวัดยโสธร
ในดินแดนภาคอีสานของไทย อนุสรณ์สถาน
การไถ่บาปของลูก ที่มีความโกรธ
ด้วยความหิว จนอุทิศแม่ของตนเอง
ที่นำข้าวมาให้เป็นกองขี้วันน้อยอัดแน่น
กินจนอิ่มแล้วก็ยังไม่หมด

(กระเจกเงา : ปีที่ 4 กุมภาพันธ์ 2539, หน้า 94)

.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

แผนการสอนที่ 7
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การย่อความ
เวลา 2 คาบ (100 นาที)

สาระสำคัญ

การย่อความ เป็นการเก็บใจความสำคัญของเรื่องต่าง ๆ จากการฟังและการอ่านแล้วมาเขียนเรียบเรียงใหม่แต่เพียงย่อ ๆ โดยมีเนื้อความเดิมครบบริบูรณ์ ทำให้อ่านเข้าใจได้รวดเร็วและนำไปใช้ประโยชน์ได้สะดวก

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถย่อความจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สร้างรูปแบบการย่อความประเภทต่าง ๆ ได้
2. อธิบายหลักการย่อความประเภทต่าง ๆ ได้
3. ย่อความจากเรื่องที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การย่อความ คือ การนำเรื่องราวต่าง ๆ มาสรุปให้สั้นลง อาจสรุปเอาเฉพาะใจความสำคัญ หรือสรุปใจความสำคัญและมีข้อขยายบ้างตามสมควร นำข้อความนั้นมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนของผู้ย่อเอง เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้มีใจความบริบูรณ์เท่าความเดิม

รูปแบบการย่อความ

ย่อความจะประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนหัวหรือส่วนขึ้นต้น
2. ส่วนเนื้อความที่ย่อแล้ว

ส่วนที่ 1 ส่วนหัวหรือส่วนขึ้นต้น ผู้บ่อจะต้องเขียนตามรูปแบบที่มีข้อกำหนดเฉพาะ แล้วแต่ประเภทของเรื่องที่จะนำมาขอ นักเรียนจะต้องจำแบบของการขึ้นต้นเฉพาะเหล่านั้น และต้องนำไปใช้ให้ถูกแบบ

ส่วนที่ 2 เป็นเนื้อความที่ย่อ ข้อความที่อ่านจะยาวก็หน้าก็ตาม ความที่ย่อจะเหลือเพียง 1 ย่อหน้า

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 ศึกษาและกำหนดเนื้อหาของเรื่องร่วมกัน

1. ครูทบทวนวิธีเขียนแบบกลุ่มร่วมมือ กระบวนการทำงานกลุ่ม และบทบาทของสมาชิก พร้อมทั้งให้นักเรียนบันทึกบทบาทหน้าที่ของสมาชิก ในกลุ่มลงตารางที่ครูแจกให้

2. ครูกับนักเรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับการย่อความ และประโยชน์ของการย่อความ

ขั้นที่ 2 แบ่งเรื่องเป็นหัวข้อย่อย เพื่อมอบหมายให้สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบ

นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันพิจารณาประเด็นสำคัญของแต่ละหัวข้อที่ครูกำหนดให้ดังนี้

- การย่อความคืออะไร มีประโยชน์อย่างไร
- หลักเกณฑ์ในการย่อความได้แก่อะไรบ้าง
- สามารถเขียนคำนำย่อความประเภทต่าง ๆ ได้อย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 3 กำหนดบทบาท และอ่าน/ศึกษางานตามที่ได้รับมอบหมาย

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ 7/1 เรื่อง การย่อความ และใบความรู้ 7/2 เรื่อง การเขียนคำนำย่อความ โดยกำหนดให้ 2 คนต่อ 1 เรื่อง

2. นักเรียนแต่ละคนต้องทำความเข้าใจ แล้วบันทึกข้อมูลเพื่อนำไปรายงานให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟัง

ขั้นที่ 4 กลุ่มนำความรู้/งานของแต่ละคนมาอภิปรายให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

1. ทุกคนในกลุ่มอภิปรายร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง โดยนักเรียนแต่ละคนอธิบายรายละเอียด ข้อมูลที่ได้ศึกษาให้เพื่อนในกลุ่มฟัง

2. เพื่อน ๆ ในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อให้กลุ่มเข้าใจตรงกัน

3. บันทึกคำตอบที่ได้ทั้งหมดเตรียมพร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามคำสั่งของใบงาน
ขั้นที่ 5 รายงานผลและสรุป

1. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอเกี่ยวกับหัวข้อสำคัญที่ครูกำหนดให้ทั้งหมดหน้าชั้นเพื่อให้
นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องที่ศึกษาร่วมกันมากยิ่งขึ้น

2. ครูกำหนดคำถามเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปข้อมูลที่ได้ดังนี้

- การย่อความคืออะไร มีประโยชน์อย่างไร
- มีหลักเกณฑ์การย่อความอย่างไร
- ย่อความจากเรื่องที่อ่านได้ความว่าอย่างไร
- ข้อความหรือเรื่องที่ย่อให้ข้อคิดอะไร

3. ครูช่วยสรุปเพิ่มเติมส่วนที่ไม่สมบูรณ์

ขั้นที่ 6 ประเมินผล

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด โดยใช้เวลา 15 นาที
2. ประเมินจากการทำงานกลุ่มของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้ 7/1 การย่อความ
2. ใบความรู้ 7/2 การเขียนคำนำย่อความ
3. นิทาน
4. ใบงาน
5. แบบฝึก

การวัดผลประเมินผล

1. ประเมินจากการทำแบบฝึกหัด
 2. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน
 - 2.1 ความร่วมมือในกลุ่ม 5 คะแนน
 - 2.2 แนวคิดตรงประเด็น 5 คะแนน
- รวม 10 คะแนน

เกณฑ์การผ่าน นักเรียนต้องทำได้ร้อยละ 60

กิจกรรมเสนอแนะ

1. นักเรียนทำสมุดบันทึกย่อเรื่องที่อ่าน
2. ย่อข่าวที่น่าสนใจแล้วนำเสนอเพื่อนเรียน
3. นำผลงานนักเรียนที่ย่อความได้ดีที่สุดติดป้ายนิเทศ

ใบความรู้ 7/1 เรื่อง การย่อความ

การย่อความ คือ การนำเรื่องราวต่าง ๆ มาสรุปให้สั้นลง อาจสรุปเอาเฉพาะใจความสำคัญ หรือสรุปใจความสำคัญและมีข้อขยายบ้างตามสมควร นำข้อความนั้นมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนของผู้ย่อเอง ให้มีใจความครบบริบูรณ์เท่าความเดิม

หลักการย่อความ

การจะย่อความให้กะทัดรัด ต้องเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

1. ต้องเข้าใจว่า การย่อความคือการเก็บใจความสำคัญของเรื่องต่าง ๆ แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนของผู้ย่อเอง ให้มีใจความครบบริบูรณ์เท่าความเดิม

2. ต้องเข้าใจว่า การย่อความไม่ใช่การตัดต่อข้อความโดยการตัดทอนข้อความให้สั้นลง

3. ขั้นตอนย่อ ควรทำดังต่อไปนี้

3.1 อ่าน หรือฟังเรื่องที่ย่อให้เข้าใจแจ่มแจ้งไม่น้อยกว่า 2 เที่ยว

3.2 ให้พิจารณาและคิดว่าอะไรเป็นความสำคัญในตอนหนึ่ง ๆ โดยใช้วิธีการถามตอบ หรือใช้วิธีการวิเคราะห์หาตำแหน่งการวางความคิดสำคัญหรือวิธีหาคำสำคัญ แล้วเก็บเอาใจความสำคัญเฉพาะตอนออกมาบันทึกย่อไว้

3.3 นำใจความสำคัญเหล่านั้นมาเรียบเรียงให้เนื้อความติดต่อสัมพันธ์กันตามลำดับ

3.4 ตรวจสอบการใช้ภาษาที่ใช้ในการย่อความให้ถูกต้อง

3.4.1 เลือกคำที่มีความหมายชัดเจน และใช้คำที่รวมความ รวมวลี แทนประโยค เพื่อให้กะทัดรัด เช่น ปัญญาชนแทนผู้มีความรู้ ความคิด เป็นต้น

3.4.2 หากเรื่องเดิมวิธีเล่าใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 หรือสรรพนามบุรุษที่ 2 ผู้ย่อนำมาเล่าต่อ สรรพนามที่ใช้จึงต้องเป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 ทั้งหมด

3.4.3 หากเรื่องเดิมมีราชาศัพท์เป็นความสำคัญ เมื่อย่อแล้วก็ต้องใช้ราชาศัพท์

3.4.4 การเชื่อมความให้สัมพันธ์กัน ควรใช้สันธานกระชับความ

3.4.5 ไม่ควรใช้คำย่อ หรือใช้อักษรย่อ

3.5 ถ้าเรื่องที่ย่อเป็นร้อยกรอง ให้ถอดคำประพันธ์เป็นร้อยแก้ว แล้วจึงย่อ

3.6 เรื่องประเภทต่าง ๆ มีโครงสร้างเรื่องต่างกันอาจเลือกใช้เทคนิคการย่อต่างกัน

ใบความรู้ 7/2
เรื่อง การเขียนคำขอยืมความ

1. การขอยืมความ บทความ สารคดี นิทาน นิยาย เรื่องสั้น ข่าว ฯลฯ ให้บอกประเภท
ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ที่มาของเรื่อง เช่น

ขอยืมความเรื่อง.....ของ.....จาก.....ความว่า

.....

2. การขอยืมประกาศ แจ้งความ แลงการณ์ ฯลฯ ให้บอกประเภท ชื่อเรื่อง ชื่อผู้ประกาศ
วัน เดือน ปี ที่ประกาศ เช่น

ขอยืมประกาศเรื่อง.....ของ.....ลงวันที่.....ความว่า

.....

3. การขอยืมจดหมาย ให้บอกประเภท ชื่อผู้เขียน ชื่อผู้รับ วัน เดือน ปี ที่เขียน เช่น

ขอยืมจดหมายของ.....ถึง.....ลงวันที่.....ความว่า

.....

4. การขอยืมโอวาท คำปราศรัย สุนทรพจน์ ให้บอกประเภท ชื่อผู้พูด ชื่อผู้ฟัง โอกาสที่พูด
สถานที่ วัน เดือน ปี ที่พูด เช่น

คำปราศรัยของ.....แก่.....เนื่องใน.....

.....วันที่.....ความว่า

.....

5. การขอยืมบทร้อยกรอง ให้บอกประเภท ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ที่มาของเรื่อง เช่น

ขอยืมบทกลอนสุภาพ เรื่อง.....ของ.....จาก.....ความว่า

.....

ใบงาน

- คำชี้แจง** ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วปฏิบัติตามกิจกรรมตามขั้นตอน ดังนี้
1. ขั้นอ่าน โดยอ่านเรื่องทั้งหมดอย่างคร่าว ๆ แล้วช่วยกันพิจารณา ระดมความคิด สรุปใจความสำคัญและมีข้อความขยายบ้างตามสมควร นำข้อความนั้นมาเรียบเรียงใหม่ โดยการอภิปรายในกลุ่มให้ใจความครบบริบูรณ์เท่าความเดิม
 2. ขั้นเขียนสรุป โดยเขียนบันทึกย่อในรูปแบบความเรียงร้อยแก้ว 2 ย่อหน้า
 3. ขั้นปรับแก้ภาษา โดยนักเรียนในกลุ่มช่วยกันปรับแก้ภาษา การใช้คำ ลำดับความให้ชัดเจน
 4. ตัวแทนกลุ่มออกมาอ่านงานที่ย่อแล้ว
 5. เสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง (ถ้ามี)

กลุ่ม 1

เรื่องที่กำหนดให้ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน

สร้างประเพณีไทยวันขึ้นปีใหม่

สงกรานต์ เป็นประเพณีที่ชาวไทยนิยมถือปฏิบัติกันทุกภาคในประเทศ การสงกรานต์นิยมปฏิบัติกันในงานบุญสงกรานต์ที่ถือเป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทย ซึ่งตรงกับวันที่ 13 เมษายนของทุกปี ด้วยความเชื่อว่าจะช่วยให้ฝนตกบริบูรณ์ เพราะน้ำเป็นเครื่องหมายแห่งความอุดมสมบูรณ์ และน้ำยังเป็นเครื่องชำระล้างมลทินด้วย

การสงกรานต์วันสงกรานต์ เริ่มด้วยการสงกรานต์พระพุทธรูป บูชาด้วยดอกไม้ ธูป เทียน แล้วประพรมน้ำอบที่องค์พระ จากนั้นจึงมีการอัญเชิญพระพุทธรูปโดยการแห่แหนด้วยขบวนพยุหยาตราขึ้นบานสกลไกรปีใหม่ไทย

นอกจากสงกรานต์พระพุทธรูปแล้วยังมีการสงกรานต์พระสงฆ์ โดยมากมักเป็นสมภารเจ้าวัด เมื่อสงกรานต์แล้ว พระสงฆ์จะครองไตรจักรใหม่ที่อุบาสกนำมาถวาย จากนั้นจะเป็นการเทศน์อานวพรปีใหม่ให้แก่ผู้ที่ได้ไปสงกรานต์ แล้วจึงถือพิธีรดน้ำผู้ใหญ่เพื่อขอศีลขอพร งานบุญวันสงกรานต์จะจบลงด้วยการสาดน้ำกันอย่างสนุกสนานเป็นเวลา 3 วัน ติดต่อกัน

(นำปรุง : กิณี ปีที่ 12 ฉบับที่ 4 เมษายน 2538)

กลุ่ม 2

ข่าวที่กำหนดให้ปฏิบัติกิจกรรมตามคำสั่งของใบงาน

หญิงใช้ถนัดตัวเองประกาศคุณให้พ่อแม่

นางผุสดี ตามไท ผู้อำนวยการสถาบันผู้หญิงกับการเมือง และผู้ประสานงานเครือข่ายผู้หญิงกับรัฐธรรมนูญ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน เรื่องการแก้ไขร่าง พ.ร.บ.ชื้อบุคคลเพื่อให้ผู้หญิงเลือกใช้นามสกุลสามีหรือไม่ก็ได้ว่า โดยหลักการเห็นด้วยอย่างมาก เพราะสังคมไทยทุกวันนี้ตกลงปลงใจกันแล้วว่าต้องอยู่ในกรอบกติกาของการนับถือคุณค่าความเป็นมนุษย์อย่างใกล้ชิดขงนับถือสิทธิและเสรีภาพความเท่าเทียมระหว่างหญิงและชาย ถ้าถือกรอบอย่างนี้จึงกฎหมายต่าง ๆ ที่ยังคงสะท้อนความไม่เท่าเทียมต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขทั้งหมด

นางผุสดี กล่าวถึงกรณีที่มีการกรณีกฎีกา กระทรวงมหาดไทย และบุคคลบางกลุ่มระบุการแก้ไขร่างในประเด็นดังกล่าวจะทำให้ครอบครัวแตกแยก ไม่รู้ใครจะใช้นามสกุลใครว่าขอได้แย่งว่า ณ วันนี้ แม้แต่ครอบครัวที่ร้อยเรียงด้วยนามสกุลเดียวกันก็มีความแตกแยกไม่เป็นเอกภาพอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นการแก้ไข พ.ร.บ.ฉบับนี้ไม่ได้ทำให้สภาพเลวร้ายกว่าที่เป็นอยู่ แต่กลับจะทำให้สภาพดีขึ้น ไม่ใช่เฉพาะเรื่องเอกภาพเท่านั้น แต่จะให้สถานภาพผู้หญิงค่อย ๆ ดีขึ้น ด้วยเหตุจากความเชื่อดั้งเดิมที่ว่าผู้หญิงสืบสกุลไม่ได้ จึงส่งผลกระทบให้ผู้หญิงถูกปิดกั้นในการได้รับการศึกษา การพัฒนาศักยภาพ และนั่นทำให้ผู้หญิงถูกจำกัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นกันโอกาสก้าวสู่ตำแหน่งบริหารสูง ๆ ก็มีน้อย

“ผู้หญิงแต่ละคนเวลาก่อร่างสร้างตัว เล่าเรียนมาถึงทุกวันนี้ก็ถูกฟูมฟักมาโดยพ่อ-แม่ จนถึงวันนี้ที่ยืนอยู่ในสังคมเราก็เป็นสินค้าที่มีคุณภาพพอสมควร เราจึงอยากบอกว่า เราเป็นสินค้าที่ผลิตมาจากบริษัทอะไร เพื่อประกาศเกียรติคุณของพ่อ-แม่ ที่ฟูมฟักเรามาตลอด ทำไมไม่ให้สิทธิเราประกาศเกียรติคุณของพ่อ-แม่บ้าง” นางผุสดีกล่าว

ผู้อำนวยการสถาบันผู้หญิงกับการเมืองกล่าวว่า ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยแล้วว่าการใช้นามสกุลของบุตรเป็นสิทธิไม่ใช่หน้าที่ ก็หมายถึงสิทธิที่จะเลือกใช้นามสกุลพ่อก็ได้แม่ก็ได้ แต่ร่างแก้ไข พ.ร.บ.ชื้อสกุล ไม่ได้พูดถึงเรื่องลูกก็หมายความว่าไปตามกฎหมายที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งไม่ทำให้สภาพเปลี่ยนแปลงในเรื่องของลูก ถึงแม้ลูกจะไม่ใช้นามสกุลพ่อ แต่ถ้าศาลสืบได้เรื่องมรดกก็ไม่เป็นปัญหา เพราะเป็นทายาท

(มติชน วันจันทร์ที่ 14 มิถุนายน 2542 ปีที่ 42 ฉบับที่ 7767)

กลุ่ม 3

เรื่องที่กำหนดให้ปฏิบัติกิจกรรมตามคำสั่งของใบงาน

ไก่แจ้ไก่อุ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีบ้านชาวนาหลังหนึ่งตั้งอยู่ในชายป่า ชาวนาผู้นี้เลี้ยงไก่สองตัว ไว้ในเล้า ตัวหนึ่งเป็นไก่แจ้ อีกตัวหนึ่งเป็นไก่อุ แต่เจ้าไก่อุมีใจอิจฉาริษยาไก่แจ้อยู่เสมอ

ทุก ๆ เช้า ไก่แจ้จะขันด้วยเสียงที่ไพเราะ ปลุกชาวนาให้ตื่นขึ้นมาฟังอย่างมีความสุขทุกเช้า และชาวนาจะนำอาหารดี ๆ มาให้ไก่แจ้กิน จนไก่อุรู้สึกเกลียดชังไก่แจ้เป็นอันมาก มันจึงพยายามคิดหาอุบายว่า ทำอย่างไรดีถึงจะกำจัดไก่แจ้ให้ตายไปเสียจากโลกนี้

อยู่มาวันหนึ่ง ไก่อุก็คิดขึ้นมาได้ว่า น่าจะไปขอให้เสือดาว เพื่อนของมันช่วยดีกว่า มันจึงรีบเดินทางไปหาเสือดาวทันที เมื่อไปถึงเจ้าไก่อุก็ร้องเรียกว่า “เสือดาว อยู่มั๊ยจ๊ะ” เสือดาวตะโกนตอบมาว่า “นั่นกำลังกินอาหารอยู่” เมื่อไก่อุเปิดประตูเข้าไปในบ้านเห็นอาหารที่วางอยู่ มันจึงพูดขึ้นว่า “อะไรกัน นี่เรายังกินปลาตัวเล็ก ๆ อยู่อีก ไม่เบื่อบ้างหรือไง เธอไม่ลองกินเนื้อไก่ดูบ้างละ” เสือดาวได้ยินดังนั้นก็ถามไปว่า “เจ้ามีเนื้อไก่หรือ ข้าไม่ได้กินมานานแล้ว อยู่ที่ไหนล่ะ พาข้าไปหน่อยซิ”

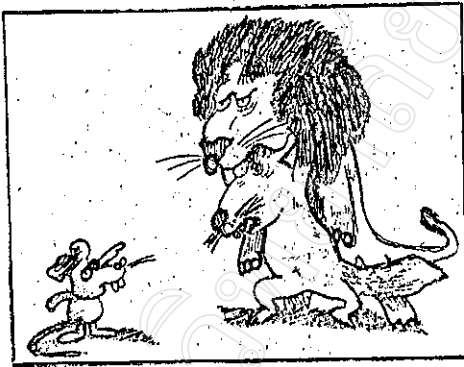
ทุกอย่างเป็นไปตามแผนของเจ้าไก่อุ มันรีบพาเสือดาวไปที่เล้าของไก่แจ้ทันที “นั่นไงล่ะ เนื้อไก่ที่แสนอร่อยรอท่านอยู่นั่นแล้ว” เจ้าเสือดาวไม่รอช้า มันตรงเข้าไปตะครุบไก่แจ้กินอย่างหิวโหย แต่ปรากฏว่า เมื่อกินไก่แจ้หมดทั้งตัวแล้ว มันก็ยังไม่รู้สึกอิ่ม ด้วยความหิวและจิตใจในรสชาติอันแสนอร่อยของเนื้อไก่สด ๆ มันจึงหันไปงูโจรเจ้าไก่อุที่ไม่ทันรู้เนื้อรู้ตัว แล้วจับกินเข้าไปอีกตัว จึงเป็นอันว่าในที่สุดเจ้าไก่อุก็ต้องตายตามไก่แจ้ไปอีกตัว

(นิยายสารหญิงไทย ปีที่ 22 ฉบับที่ 512 ปักษ์แรก กุมภาพันธ์ 2540)

กลุ่ม 4

เรื่องที่กำหนดให้ปฏิบัติกิจกรรมตามคำสั่งของใบงาน

เรื่อง หนึ่งราชนิทัศน์

ครั้งหนึ่งหมาป่า

ทะเลาะไปคว่ำ	หนึ่งราชนิทัศน์
มากลุมตัวไว้	แล้วไปราวี
ข่มขู่สัตว์ที่	อ่อนแอกว่าตัว

ด้วยถ้อยคำ

ผลออกไปพาลคิด	เอาแบบมัวมัว
ว่าตนยิ่งใหญ่	ใครใครต้องกลัว
พูดามิดมัว	มองไม่เห็นธรรมชาติ

สัตว์เล็กสัตว์ใหญ่

ต่างหลักทางให้	ไม่มัวพูดพรั
แต่เจ้าหนูจืด	คิดแล้วเอ่ยคำ
เจ้าอย่ามาทำ	เป็นใหญ่เกินตัว

เจ้าเองเป็นใคร

ก็รู้แกล้งใจ	ข่มเขาไปทั่ว
ก็แค่หมาป่า	ไม่เห็นน่ากลัว
หนังที่คลุมตัว	ไม่ช่วยอะไร

บุญขารมี

มาจากความดี	ที่สะสมไว้
หากคิดแบบเจ้า	จบจนเน่าตาย
ไม่มีวันได้	อย่างที่ฝันเคย

บุญบง โควินท์

(จากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ฉบับวันที่ 23 มีนาคม 2540)

กลุ่ม 5

ประกาศที่กำหนดให้ปฏิบัติกิจกรรมตามคำสั่งของโบราณ

ประกาศ

ประกวดภาพถ่ายสถานที่ท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จับมือโรงแรมโซลทวิน ทาวเวอร์ จัดประกวดภาพถ่าย หัวข้อ “สถานที่ท่องเที่ยวในเมืองไทยที่ฉันประทับใจ” เพื่อให้เยาวชนตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ได้แสดงออกถึงความรู้สึกประทับใจในสถานที่ท่องเที่ยวทั่วไทยที่เคยสัมผัสมา และถ่ายทอดออกมาเป็นภาพให้ผู้อื่นชื่นชม ชิงทุนการศึกษากว่า 35,000 บาท โดยวาดภาพลงบนกระดาษ ความหนา 100 ปอนด์ ขนาด 12-15 นิ้ว ใช้สีชอล์กเขียน เขียนชื่อ ที่อยู่ ชั้นเรียน ชื่อโรงเรียน พร้อมเบอร์โทรศัพท์ ส่งที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์โซลทวิน ทาวเวอร์ เลขที่ 88/2 ถนนพระราม 6 ตัดใหม่ แขวงรองเมือง ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 หมดยุครับภาพ 20 สิงหาคมนี้ สอบถามได้ โทร.216-9555 ต่อ 1016-7

(มติชนรายวัน พุทธศักราชที่ 22 กรกฎาคม 2542 หน้า 13)

แบบฝึกหัด

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านจดหมายที่กำหนดให้ แล้วย่อความให้ถูกต้องตามรูปแบบ

39 มาลัยแมน ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

8 พฤษภาคม 2540

พัฒน์เพื่อนรัก

ดีใจด้วยนะที่สอบเข้าเรียนนิเทศศาสตรจุฬาฯ ได้อย่างที่ใจต้องการ คุณเป่าคงดีใจด้วยสินะ เพราะคุณเป่ารักนายมากนี่ ส่วนเราก็คงอยู่ทับแก้วอย่างเดิม เพราะป้าอยากให้เราช่วยดูแลธุรกิจบ้าง หลังจากปฐมนิเทศแล้ว กลุ่มของเราก็มีเข้ากอง เจ้าเกียรติ นื่องเฮ-ฮา นึกกันว่าจะเลี้ยงส่งนายที่หลุดจากนิติศาสตร์ แล้วก็ยินดีกับนายที่ได้เป็นน้องใหม่จุฬาฯ อีกครั้ง นายช่วยนัดวันว่างมาก็แล้วกัน พวกเราพร้อมเสมอ ขอเป็นวันเสาร์ - วันอาทิตย์นะ

หวังว่าเราคงได้สนุกกันในอีกไม่กี่วันข้างหน้า ยินดีด้วยอีกครั้งหนึ่ง

รัก

ป๊อ

(การเขียนเพื่อการสื่อสาร : สมพร มั่นตะสุตร แห่งพิพัฒน์, 2540, หน้า 120)

แผนการสอนที่ 8 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	การเขียนความเรียง เวลา 2 คาบ (100 นาที)
---	--

สาระสำคัญ

การเขียนความเรียง เป็นการนำถ้อยคำมาผูกประโยค แล้วเรียบเรียงเป็นเรื่องราวเพื่อแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนให้ผู้อื่นเข้าใจเรื่องราวที่เขียนด้วยสำนวนภาษาที่สละสลวย เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถเขียนความเรียงโดยใช้สำนวนภาษาของตนเองได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. กำหนดขอบข่ายโครงเรื่องที่เขียนได้
2. เรียบเรียงถ้อยคำให้เป็นความเรียงที่สละสลวยได้

เนื้อหา

- ความเรียง
- การเลือกใช้คำ
- การเรียบเรียงข้อความ
- การวางโครงเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 ศึกษาและกำหนดเนื้อหาของเรื่องร่วมกัน

1. ครูทบทวนวิธีเขียนแบบกลุ่มร่วมมือ กระบวนการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิก พร้อมทั้งให้นักเรียนบันทึกบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มลงในตารางบันทึกที่ครูแจกให้
2. ครูนำนักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเขียนความเรียง และเรียงความ

ขั้นที่ 2 แบ่งเรื่องเป็นหัวข้อย่อย เพื่อมอบหมายให้สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบ
นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันพิจารณาประเด็นสำคัญ และหัวข้อที่ครูกำหนดให้ดังนี้

- ความเรียงมีลักษณะอย่างไร
- รูปแบบของความเรียงประกอบด้วยส่วนสำคัญอะไรบ้าง
- การวางโครงเรื่องมีความสำคัญอย่างไร

ขั้นที่ 3 กำหนดบทบาท และอ่าน/ศึกษางานตามที่ได้รับมอบหมาย

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ 8/1 เรื่อง การเขียนความเรียง และใบความรู้ 8/2 เรื่อง การวางโครงเรื่อง โดยกำหนดให้ 2 คน ต่อ 1 เรื่อง

2. นักเรียนแต่ละคนต้องรับผิดชอบในส่วนที่ตนได้รับมอบหมาย โดยทำความเข้าใจและบันทึกข้อมูลเพื่อนำไปรายงานให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟัง

ขั้นที่ 4 กลุ่มนำความรู้/งานของแต่ละคนมาอภิปรายให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

1. นักเรียนแต่ละคนรายงานรายละเอียดของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาให้เพื่อนในกลุ่มฟัง
2. เพื่อน ๆ ในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
3. บันทึกคำตอบที่ได้ทั้งหมดเตรียมพร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียน
4. นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามคำสั่งของใบงาน

ขั้นที่ 5 รายงานผลและสรุป

1. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอเกี่ยวกับหัวข้อสำคัญที่ครูกำหนดให้พร้อมทั้งผลการปฏิบัติตามกิจกรรมตามใบงานหน้าชั้น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องที่ศึกษาร่วมกันมากยิ่งขึ้น

2. ครูกำหนดคำถามเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปข้อมูลที่ได้ศึกษา
3. ครูช่วยสรุปเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์

ขั้นที่ 6 ประเมินผล

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด โดยใช้เวลา 15 นาที
2. ประเมินจากการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ
3. ให้คะแนนเป็นรายบุคคลจากการทำแบบฝึก

ข้อควรเรียนการสอน

1. ใบความรู้ 8/1 เรื่อง การเขียนความเรียง และแผนภูมิการวางโครงเรื่อง
2. ใบความรู้ 8/2 เรื่อง การวางโครงเรื่อง
3. ใบงาน
4. รูปภาพ 5 รูป
5. แบบฝึก

การวัดผลประเมินผล

1. ประเมินจากการทำแบบฝึกหัด (งานเดี่ยว)
2. ตรวจสอบความถูกต้องในการวางโครงเรื่อง (งานกลุ่ม)
3. สังเกตการปฏิบัติงานกลุ่ม
4. ประเมินคุณภาพของงาน
 - 4.1 การเสนอเนื้อหาและแนวคิด 12 คะแนน
 - 4.2 การใช้ภาษา 9 คะแนน
 - 4.3 รูปแบบการเขียน 9 คะแนน

เกณฑ์การสรุป 25 - 30 ดีมาก, 20 - 24 ดี
15 - 19 พอใช้, 10 - 14 ต้องปรับปรุง

กิจกรรมเสนอแนะ

1. เขียนความเรียงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนคนละ 1 เรื่อง
2. ส่งเสริมให้เขียนความเรียงประกวดเนื่องในโอกาสต่าง ๆ

ใบความรู้ 8/1

เรื่อง การเขียนความเรียง

ความเรียง คือ การเรียบเรียงถ้อยคำให้เป็นภาษาเขียนเพื่อแสดงความรู้สึก ความนึกคิด และความต้องการของผู้เขียน โดยรู้จักเลือกใช้คำและเรียบเรียงถ้อยคำให้เหมาะสม อาจมีความยาวมากกว่าหนึ่งย่อหน้า แต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญหรือจุดมุ่งหมายเพียงประการเดียว แต่ละย่อหน้าจะต้องนำไปสู่จุดมุ่งหมายหรือความคิดหลักอันเดียวกัน

รูปแบบของความเรียง จะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ ตอนนำเรื่อง ตัวเนื้อเรื่อง และตอนสรุป

1. ตอนนำเรื่อง คือ การเสนอเรื่องให้ผู้อ่านทราบย่อ ๆ ว่าผู้เขียนมีวัตถุประสงค์อย่างไร เพื่อที่จะชักจูงให้ผู้อ่านติดตามต่อไป
2. ตัวเนื้อเรื่อง คือ การขยายรายละเอียดซึ่งจะแบ่งเป็นหลายย่อหน้า แต่ละย่อหน้าจะแสดงข้อคิดหรือใจความสำคัญเพียงอย่างเดียว
3. ตอนสรุป คือ การลงท้ายด้วยการสรุปใจความสำคัญของเรื่องราวทั้งหมด และอาจจะทิ้งข้อคิดหรือปัญหาบางอย่างไว้ให้ผู้อ่านก็ได้

การเลือกใช้คำ

1. ใช้คำให้ตรงกับความหมาย เช่น
 - คม - มีความหมายว่า ใช้งานสุดคม
 - หอม - มีความหมายว่า มีกลิ่นหอม ตรงกันข้ามกับคำว่า “เหม็น”
 - ตัวอย่าง ผู้ชอบคมดอกมะลิ ดอกมะลิมีกลิ่นหอม แต่บางกรณีก็นิยมใช้ “หอม” แทน “คม” เช่น แม่หอมแก้มลูก
2. เลือกใช้คำที่เข้าใจง่าย เช่น
 - “เขาแสดง**ทระน**ะของเขาในที่ประชุม” “เราควรเลือกใช้” “ความเห็น” จะเข้าใจได้ง่าย “เขาแสดง**ความเห็น**ของเขาในที่ประชุม”
3. เลือกใช้คำให้เหมาะสมกับบุคคล เช่น หลวงตา อาพาธ พ่อจึงไปเยี่ยม

4. ใช้คำให้กลมกลืนกับข้อความ เช่น และ, แต่, ก็, จึง, เพื่อ, เพราะ ฯลฯ ตัวอย่างเช่น
 - พลอยรู้สึกเหงา เพราะไม่มีเพื่อนเล่น (ข้อความข้างหน้า และข้างหลังเป็นเหตุผลกัน)

การเรียบเรียงข้อความ เป็นการนำข้อความหรือประโยคมาเรียงลำดับให้อ่านได้อย่างต่อเนื่อง และมีเนื้อความดำเนินติดต่อกันไป การเรียบเรียงข้อความมีหลายวิธี เช่น เรียงข้อความตามวัน เวลา หรือตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ก่อน, หลัง เรียงตามสถานที่ที่อยู่ใกล้ตัวไปถึงอยู่ไกลตัว ฯลฯ

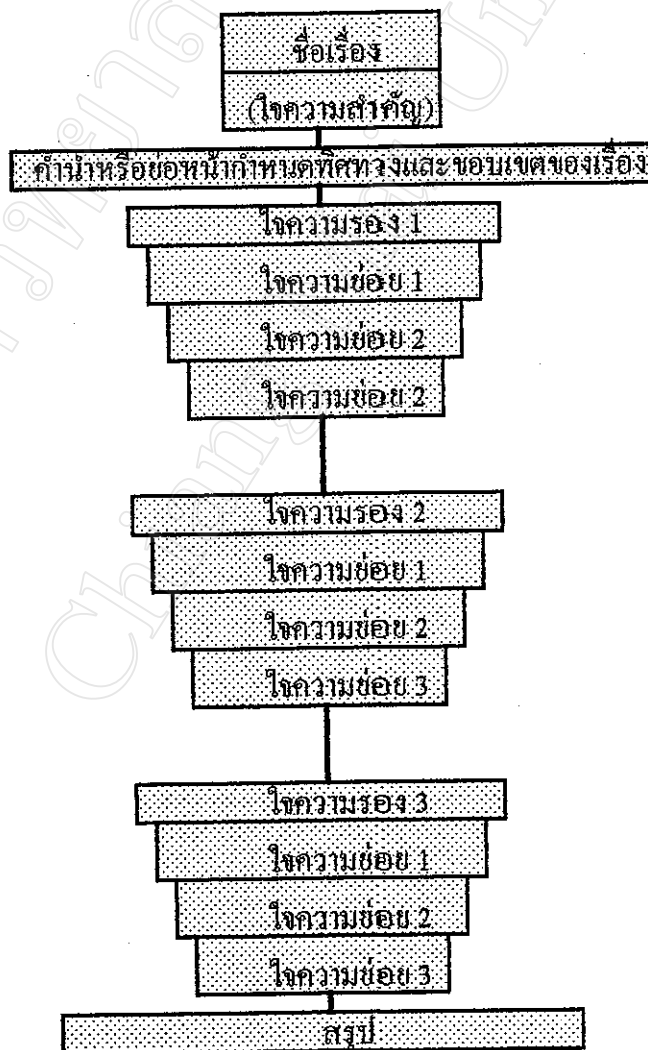
การวางโครงเรื่อง เป็นการกำหนดหัวข้อสำคัญของเรื่องที่จะเขียน ซึ่งจะต้องครอบคลุมชื่อเรื่อง หัวข้อสำคัญควรมีหลายหัวข้อซึ่งผู้เขียนจะนำมาเรียบเรียงให้ได้ใจความสมบูรณ์ต่อเนื่องกันไป

ใบความรู้ 8/2

เรื่อง การวางโครงเรื่อง

การวางโครงเรื่อง คือ การกำหนดใจความของเรื่องไว้ล่วงหน้าอย่างมีเหตุผลและเป็นระเบียบ การไม่วางโครงเรื่องล่วงหน้า ถึงเวลาเขียนก็ลงมือเขียนโดยทันที เป็นการเสี่ยงต่อการเขียนไม่ตรงประเด็น การเขียนวกวน และไม่ชัดเจนแจ่มแจ้ง จึงจำเป็นต้องวางโครงเรื่องไว้ให้แน่นอนก่อนทุกครั้ง แล้วจึงลงมือเขียนตามโครงเรื่องนั้น

สิ่งที่บรรจุไว้ในโครงเรื่อง มีดังต่อไปนี้คือ ใจความสำคัญ ใจความรอง และใจความย่อย ในใจความรองหรือพลความ รูปลักษณะของโครงเรื่องอาจแสดงให้เห็นระดับขึ้นตามแผนผัง ดังนี้

ใบงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนความเรียงจากภาพที่กำหนดให้ โดยปฏิบัติตามกิจกรรมกลุ่มร่วมมือตามกระบวนการ ดังนี้

1. ขั้นก่อนเขียน

- ดูภาพ แล้วระดมสมองเกี่ยวกับภาพ
- กำหนดจุดมุ่งหมายในการเขียนเรื่อง
- รวบรวมข้อมูล อาจรวบรวมจากการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก หรือสืบค้นจากการอ่าน
- วางโครงเรื่อง โดยนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนการจัดลำดับความคิด ทำเป็นแผนภาพโครงเรื่อง จัดลำดับความคิดใหญ่ ความคิดย่อย ความคิดย่อยใดสนับสนุนความคิดใหญ่ประเด็นใดก็ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

2. ขั้นเขียนต้นร่าง

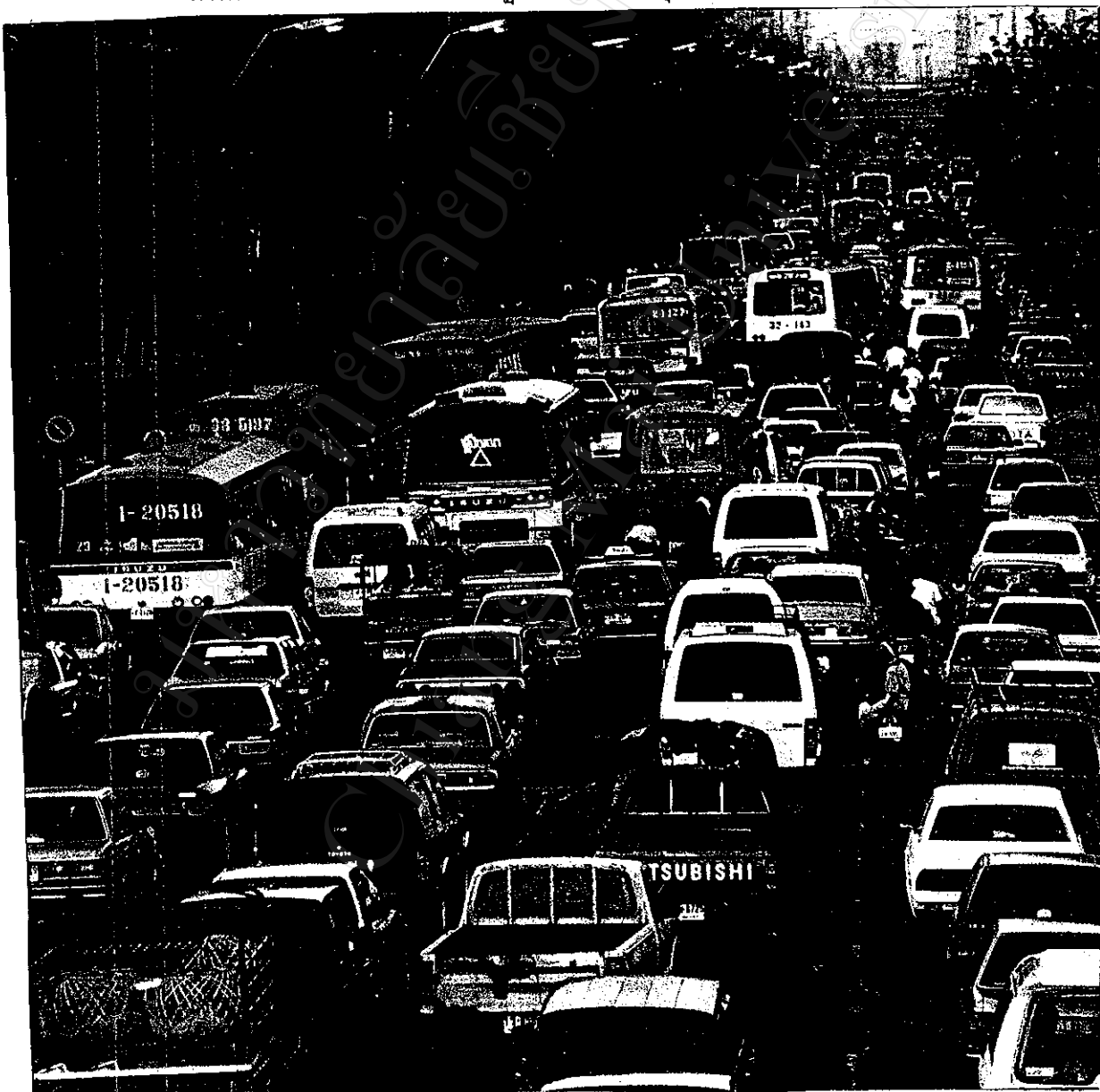
- เขียนความเรียงตามโครงเรื่อง โดยนำเค้าโครงประเด็นหลัก ๆ มาขยายรายละเอียดเป็นย่อหน้า

3. หลังเขียน

- เมื่อเขียนเสร็จแล้ว สมาชิกอ่านในฐานะผู้อ่าน ช่วยกันวิจารณ์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานเขียน
- ทบทวนปรับแก้ต้นร่างงานเขียนให้สมบูรณ์
- ตัวแทนกลุ่มเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
- ปรับแก้ต้นร่างครั้งสุดท้ายหลังจากมีข้อคิดเห็น ข้อวิจารณ์จากเพื่อนร่วมชั้น

กลุ่ม 1

ภาพที่กำหนดให้ ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมมือตามคำสั่งของใบงาน

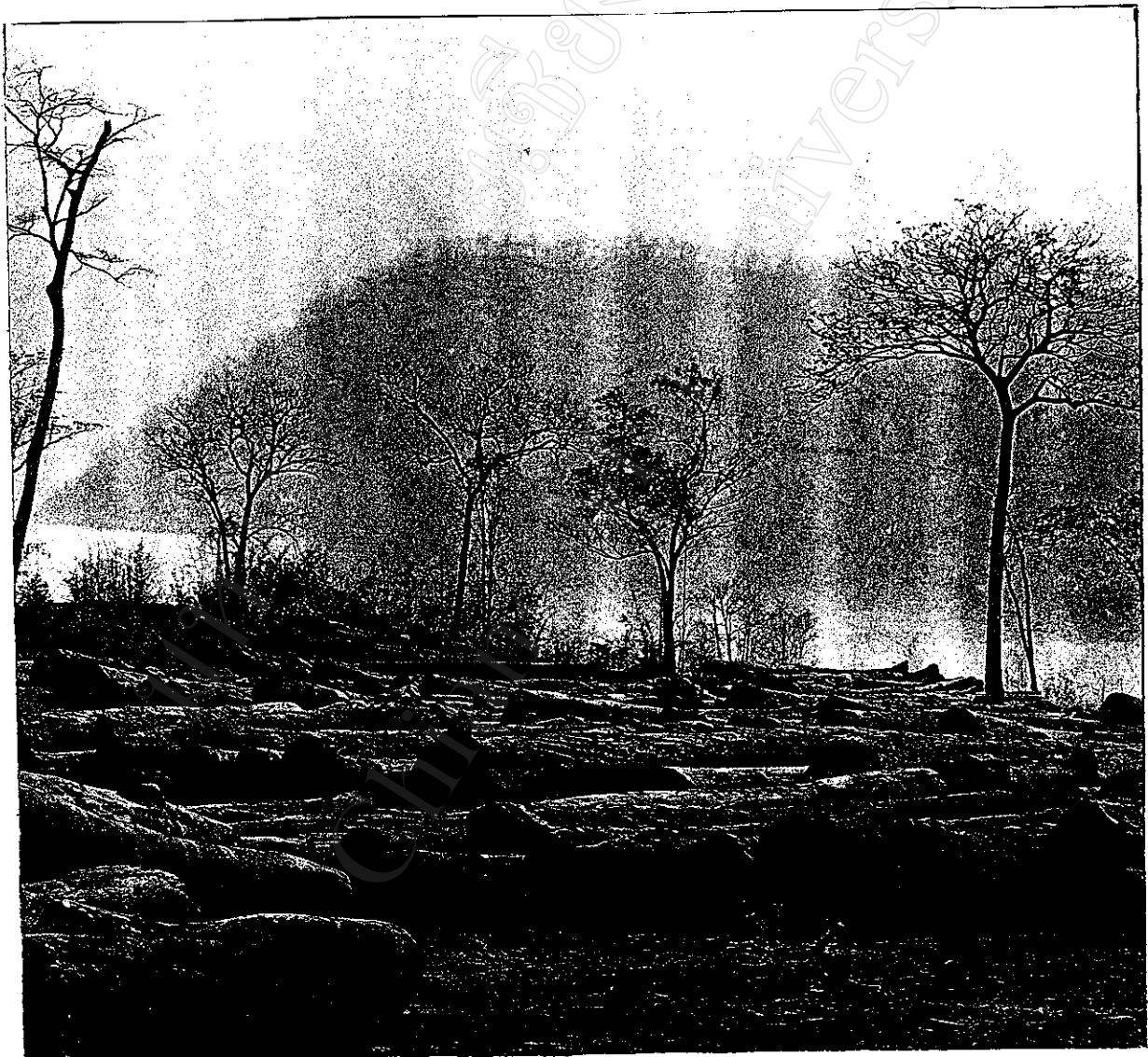

ที่มา : สุรศักดิ์ พรหมโรจน์

ภาพประกอบการประกวด เลขที่ 18 โครงการ “คุณภาพชีวิตกับสิ่งแวดล้อม” ในนิตยสารสกุลไทย

กลุ่ม 2

ภาพที่กำหนดให้ ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมมือตามคำสั่งของใบงาน

ที่มา : ศิริพันธ์ จันทศิริ

ภาพเข้ารอบการประกวด เลขที่ 19 โครงการ “คุณภาพชีวิตกับสิ่งแวดล้อม” ในนิตยสารสกุลไทย

กลุ่ม 3

ภาพที่กำหนดให้ ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมมือตามคำสั่งของใบงาน

ที่มา : สุภาพร กลิ่นเงิน

ภาพประกอบการประกวด อันดับที่ 11 โครงการ “ผู้หญิงกับสิ่งแวดล้อม” ในนิทรรศการสฤตไทย

กลุ่ม 4

ภาพที่กำหนดให้ ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมมือตามคำสั่งของใบงาน

ที่มา : อำนวย นันทวิจิต

ภาพประกอบการประกวด อันดับที่ 7 โครงการ “ผู้หญิงกับสิ่งแวดล้อม” ในนิทรรศการสฤลไทย

กลุ่ม 5

ภาพที่กำหนดให้ ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมมือตามคำสั่งของใบงาน

ที่มา : ชีรพงษ์ ลุทธิพันธ์นันต์

ภาพประกอบการประกวดเลขที่ 2 โครงการ “คุณภาพชีวิตกับสิ่งแวดล้อม” ในนิคมสารสกลไทย

แบบฝึกหัด

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนความเรียงจากภาพที่กำหนดให้ ความยาวประมาณ 10 บรรทัด พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม

Below the illustration, there are ten horizontal dotted lines for writing a paragraph.

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ปีการศึกษา 2542

วิชาภาษาไทย

เวลา 50 นาที

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 30 ข้อ เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ใช้เวลาในการทำ 50 นาที
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยกากบาท (X) ทับตัวอักษรหน้าข้อที่ถูกลงในกระดาษคำตอบ
3. ทำเสร็จแล้วให้ส่งแบบทดสอบพร้อมกระดาษคำตอบ

จุดประสงค์การเรียนรู้ จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

1. การอ่านจับใจความสำคัญ คืออะไร
 - ก. การหารายละเอียดของเรื่องที่อ่าน
 - ข. การหาข้อเท็จจริงจากเรื่องที่อ่าน
 - ค. การจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน
 - ง. การอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อสังเกตเรื่องที่อ่าน
2. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของการอ่านจับใจความสำคัญ
 - ก. เพื่อจับสาระ
 - ข. เพื่อแปลความ
 - ค. เพื่อแสดงความคิดเห็น
 - ง. เพื่อวิเคราะห์วิจารณ์
3. ลักษณะประโยคใจความสำคัญคือข้อใด
 - ก. เป็นประโยคให้ตัวอย่าง
 - ข. เป็นประโยคสนับสนุน
 - ค. เป็นประโยคที่ทำหน้าที่ขยายความ
 - ง. เป็นประโยคที่เป็นแก่นของย่อหน้า

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 4-5

ผังมีวิธีสื่อสารกันอย่างไร

สำหรับภาษาของผังที่ใช้กันก็คือการเดินร่า เป็นการบอกให้เหล่าสมาชิกได้ทราบถึงแหล่งอาหาร โดยวัดความรุนแรงของการเดิน หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ของอาหาร เช่น ถ้าเดินเร็วและรุนแรง ก็แสดงว่าไปสำรวจพบแล้วว่าแหล่งอาหารสมบูรณ์มาก จำนวนรอบของการเดินจะบอกถึงระยะทางว่าแหล่งไกลเพียงใด ถ้าไกลกว่า 100 เมตร ผังก็จะใส่สีลาดันแบบสายทอ ซึ่งผังนักสำรวจตัวนั้นก็จะเดินไปเรื่อย ๆ จนกว่าสมาชิกในรังจะทราบ จึงจะหยุดเดิน

(นิตยสารขวัญเรือน ปีที่ 28 ฉบับที่ 602 ธันวาคม 2539 หน้า 404)

4. ใจความสำคัญของข้อความนี้คือข้อใด

- ก. ผังมีวิธีสื่อสารก็คือการเดิน
- ข. การเดินร่าเป็นการบอกให้เหล่าสมาชิกทราบถึงแหล่งอาหาร
- ค. ความรุนแรงของการเดินหมายถึงความอุดมสมบูรณ์ของอาหาร
- ง. จำนวนรอบของการเดินจะบอกถึงระยะทางว่าแหล่งไกลเพียงใด

5. อ่านข้อความข้างต้น แล้วพิจารณาตั้งข้อว่าอย่างไรจึงจะเหมาะสม

- ก. ผัง...เท่าไฟตัวจริง
- ข. ผัง...นักเดินร่าตัวจริง
- ค. ผัง...นักสื่อสารตัวจริง
- ง. ผัง...นักสำรวจตัวจริง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 6-7

บางคนชอบปลูกไม้ดอกไม้ผล เมื่อเกิดดอกออกผลก็ชื่นใจ เกิดความคิดที่จะทำดอกผลนั้นให้คงามน่าดูยิ่งขึ้น จึงมีผู้นำผลไม้มาประดิษฐ์ลวดลาย แล้วจัดวางลงในภาชนะให้มองดูแปลกตาน่ารับประทาน ลวดลายนั้นเกิดจากการตัด ผ่า ปอก ควั่น และแกะสลัก ส่วนไม้ดอกก็นำมาผูกมัดเป็นช่อบ้าง เป็นพวง เป็นพุ่มบ้าง เสียบเป็นพุ่มหรือปักลงในแจกันก็ได้ แสดงว่า ศิลปะกับชีวิตเป็นส่วนที่แยกกันไม่ออก

(อ่านไทย สมิตี คังทวี หน้า 106-107)

6. ใจความสำคัญของเรื่องนี้คืออะไร
- ก. บางคนชอบปลูกไม้ดอกไม้ผล
 - ข. มีผู้นำผลไม้มาประดิษฐ์ถวกลาย
 - ค. ศิลปะกับชีวิตเป็นส่วนที่แยกกันไม่ออก
 - ง. มีผู้เกิดความคิดที่จะนำดอกไม้เหล่านั้นให้คงทนน่าดูยิ่งขึ้น
7. จากข้อความข้างต้น ผู้พูดมีจุดประสงค์ในการพูดอย่างไร
- ก. แสดงข้อสังเกต
 - ข. แสดงข้อเท็จจริง
 - ค. แสดงความสงสัย
 - ง. แสดงความคิดเห็น

จุดประสงค์การเรียนรู้ ติความจากเรื่องที่อ่านได้

8. การตีความจากเรื่องที่อ่านมีความสำคัญอย่างไร
- ก. ช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ลึกซึ้ง
 - ข. ช่วยให้เข้าใจคำยากในเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น
 - ค. ช่วยให้เข้าใจลักษณะนิสัยตัวละครได้ชัดเจน
 - ง. ช่วยให้คาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์เพิ่มเติมจากเรื่องได้
9. การรู้ความหมายของคำยากให้ประโยชน์ด้านใดมากที่สุด
- ก. ทำให้เข้าใจผู้แต่งได้ดีขึ้น
 - ข. ทำให้เข้าใจคำยากนั้นลึกซึ้ง
 - ค. ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้เร็วขึ้น
 - ง. ทำให้เข้าใจเรื่องที่มีคำยากนั้นได้ดีขึ้น

จงเลือกคำตอบที่มีความหมายตรงกับคำหรือจำนวนที่ขีดเส้นใต้

10. วัชรันถูกตำรวจจับฐานขกพวกตะลุมบอนกัน

- ก. ต่อสู้เป็นพัลวัน
- ข. ต่อสู้อย่างซูลมุน
- ค. ต่อสู้อย่างฉุกฉะหุก
- ง. ต่อสู้อย่างสนุกสนาน

11. ข้อใดเปรียบเทียบกับ “เห็นกงจักรเป็นดอกบัว” ไม่ได้

- ก. แม้สุขภาพจะเห็นแก่ตัว แต่วิภาก็ยังรักเขา
- ข. คนัยแอบไปเที่ยวไนท์คลับกับเพื่อนทั้งที่แม่ห้าม
- ค. วิรัตน์ตัดสินใจค้าขายกับเพื่อนทั้งที่รู้ว่าเพื่อนค้าเฮโรอีน
- ง. สมศักดิ์ตั้งใจที่สอบได้คะแนนดีทั้งที่เขาลอกคำตอบจากคนอื่น

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 12-15

“คนเราพอมีพิษเข้าก็ชอบเอาแต่ใจตัว อยากจะให้คนอื่นเขานับถือเกรงกลัว แต่ใครจะนับถือความโกรธได้ ถ้าฉันปล่อยให้เธอวางอำนาจ ปล่อยหางเธอไว้ เธออาจจะต้อยตัวเองตามอย่างพ่อของเธอก็ได้”

12. คำว่า “ต้อย” ในข้อความนี้ หมายถึงข้อใด

- ก. ดี
- ข. ทำร้าย
- ค. ลงโทษ
- ง. เอาแต่ใจ

13. “ปล่อยหาง” ในที่นี้ หมายถึงข้อใด

- ก. เอาใจ
- ข. ตามใจ
- ค. ไม่เอาธุระ
- ง. ไม่สนใจใยดี

14. ข้อความนี้ให้แง่คิดอะไรสำคัญที่สุด

- ก. คนเราชอบยึดอำนาจไว้กับตนเอง
- ข. คนเราพอมีอำนาจแล้วชอบแสดงอำนาจ
- ค. คนเรามักเห็นว่าตัวเองวิเศษกว่าผู้อื่นเสมอ
- ง. คนเรามักจะถือความรู้สึกนึกคิดของตนเป็นใหญ่

15. จากข้อความนี้ผู้พูดพูดด้วยน้ำเสียงอย่างไร

- ก. โกรธ
- ข. ตำหนิ
- ค. สั่งสอน
- ง. ประชดประชัน

อ่านข้อความข้างล่างนี้แล้วตอบคำถามข้อ 16-20

“คนที่ไม่สวายนั้นมีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตสมรสมากกว่าคนสวຍ เพราะคนสวຍนั้นเมื่อรู้ว่าสวຍก็มีได้โชติที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการสมรส เพราะตนเองมีความสำคัญด้วยรูปสมบัติ สตรีที่ขาดรูปสมบัตินั้นจะเป็นภรรยาที่ดี รู้จักเอาใจสามีทุกทาง ทำให้เกิดความรักที่ยั่งยืนแท้จริง เพราะความรักอันแท้จริงนั้นมีได้อยู่ที่รูปสมบัติ ซึ่งอยู่กันนานไปก็จืดเพราะความเคยชิน แต่อยู่ที่เจตนาที่จะให้อีกฝ่ายหนึ่งพอใจมากกว่า คนสวຍนั้นมักจะมีคนคิดตามห้อมล้อม หรือมีคนปรารภนาอยู่ตลอด จนลืมสัญชาตญาณที่จะพิถีพิถันให้เป็นตัว ส่วนคนที่ไม่สวຍนั้น ธรรมชาติกลับเพิ่มสัญชาตญาณเอาใจคนอื่นนี้ให้ จนในที่สุดด้วยความหวังดี ตลอดจนความรักต่าง ๆ ของคนไม่สวຍนั่นเอง ผู้ที่อยู่ไปด้วยนาน ๆ ก็จะเห็นสวຍได้อย่างประหลาด”

(เก็บเล็กผสมน้อย ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช)

16. ใจความสำคัญคืออะไร

- ก. ความรักอันแท้จริงนั้นมีได้อยู่ที่รูปสมบัติ
- ข. คนสวຍไม่โชติที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการสมรส
- ค. คนไม่สวຍมีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตสมรสมากกว่าคนสวຍ
- ง. ความหวังดีและเจตนาดีของคนไม่สวຍทำให้ผู้ที่อยู่ด้วยนาน ๆ เห็นสวຍได้

17. คำว่า “จิต” ในที่นี้ หมายความว่าอย่างไร

- ก. แก่
- ข. เก่า
- ค. เฉย
- ง. เปื้อ

18. ถ้านวน “ฝึกใจให้เป็นตัว” ในข้อความนี้หมายถึงข้อใด

- ก. อดทน
- ข. ขยันทำงาน
- ค. การศึกษาหาความรู้ใส่ตัว
- ง. เพียรพยายามทำความดีให้ประจักษ์

19. “เอาเถอะฉันจะยึดบันไดไว้ให้เอง” คำที่ขีดเส้นใต้ มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ค้าง
- ข. รั้ง
- ค. จับ
- ง. เหนี่ยว

20. “ได้ยินเสียงตะโกนโหวกเหวก ผมลุกไปเยี่ยมหน้าต่างดู” คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ชะโงก
- ข. เลียบเคียง
- ค. พุดไร้สาระ
- ง. พุดง่าย ๆ โดยไม่คิด

21. “...คุณนี้เป็นคนที่มียศถาการว่างงานสูงที่สุด สูงกว่าคุณใด ๆ และไม่มีที่ทำงานจะลดลงแต่อย่างใด การทำมาหากินก็ฝืดเคืองเหมือนเดิม รายได้ตกต่ำ แม้แต่ขอทานยังบ่นว่าขาดทุน...”
ข้อความนี้แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร

- ก. แสดงอารมณ์ขัน
- ข. ประชดประชันสังคม
- ค. ทำนายเศรษฐกิจของบ้านเมือง
- ง. วิพากษ์การทำงานของรัฐบาล

22. “...ฉะนั้น “งานวัด” นี้จึงเป็นที่หนุ่มสาวเขาเลือกคู่กันเอง แต่เข้าไปนั่งคุยกันตามร้าน ไม่มี
ไปไหนด้วยกันได้ พวกเราเด็ก ๆ ขนาด 11-12 ขวบ อยู่นอกเกณฑ์ก็เล่นกันอย่างสนุกสนาน”
คำว่า “อยู่นอกเกณฑ์” หมายความว่าอย่างไร
ก. ยังไม่ถึงวัยเลือกคู่
ข. ยังไม่ถึงเกณฑ์เข้าเรียน
ค. นอกเกณฑ์ในการทำบุญ
ง. ผู้ใหญ่ยังไม่ควบคุมเข้มงวด

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 23-24

“เห็นแก้วแวววับที่จับจิต โยไม่คิดอาจเอื้อมให้เต็มที
เมื่อไม่เอื้อมจะได้อย่างไรมิ อันมณีหรือจะโลดไปถึงมือ”

23. คำประพันธ์นี้ ตีความด้านเนื้อหาได้ตรงตามข้อใด
ก. อัญมณีที่มีค่ากว่าจะได้มานั้นย่อมลำบาก
ข. คนที่จะประสบความสำเร็จต้องมีความอดทน
ค. คนเราจะประสบความสำเร็จต้องผ่านอุปสรรคมากมาย
ง. การจะได้สิ่งมีค่ามานั้นไม่ใช่จะได้มาง่าย ๆ ต้องอาศัยความพยายาม
24. คำประพันธ์ดังกล่าว ตีความด้านน้ำเสียงได้ตรงตามข้อใด
ก. ให้รู้จักขยัน
ข. ให้รู้จักอดทน
ค. ให้รู้จักรอบคอบ
ง. ให้รู้จักขวนขวาย
25. “ขอได้โปรดช่วยเหลือเจือจานกันบ้าง เห็นแก่เด็กตาต้า” คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร
ก. ไรที่พึง
ข. ไรที่อยู่
ค. ไรที่กิน
ง. ไรเคียงสา

จุดประสงค์การเรียนรู้ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

26. ข้อใดเป็นลักษณะของข้อเท็จจริง

- ก. เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก
- ข. เป็นข้อความที่แสดงความคิดคะเน
- ค. เป็นข้อความที่แสดงความคิดเห็นของผู้เขียนเอง
- ง. เป็นข้อความที่แสดงหลักฐานอ้างอิง

27. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น

- ก. หญิงไทยเป็นนิตยสารรายปักษ์
- ข. สุรินทร์ เป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคอีสาน
- ค. มะม่วงเขียวเสวย เป็นมะม่วงที่อร่อยที่สุด
- ง. กฤษณา อโศกสิน เป็นนักประพันธ์นวนิยายที่มีชื่อเสียง

ให้อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าข้อความในส่วนที่มีเลขกำกับข้อ 28-30 เป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น ถ้าเป็นข้อเท็จจริง ให้กากบาท ข้อ ก. ถ้าเป็นข้อคิดเห็นให้กากบาท ข้อ ง.

“ถึงเวลาแล้วหรือยัง ? คือคำถามง่าย ๆ เป็นภาษาพูดของเราชาวไทยทั้งมวลนั่นเอง และเวลาที่ว่านี้ คือ การสร้างสรรค์ให้กับวงการกีฬาของประเทศไทยเรา

ทุกคนคงยอมรับว่ามหกรรมกีฬาที่เอเชียเกมส์ที่ประเทศจีนแผ่นดินใหญ่เป็นเจ้าภาพนั้นยิ่งใหญ่และสมบูรณ์แบบ สัมกับเป็นเจ้าภาพเป็นอย่างมาก และผลของการแข่งขันที่ออกมา นั้น ทำให้ชาวเราคิดว่าประเทศไต้หวันใหญ่ในเชิงกีฬามากที่สุดในทวีปเอเชียนี้ ประเทศไทยของเราอยู่ในอันดับที่ 9 เป็นรองจากกาดาร์ ปากีสถาน และอินโดนีเซียเสียอีก²⁸ คิดแล้วมันน่าน้อยใจอยู่ครมครัน ในฐานะที่เห็นคนไทยมีเลือดรักชาติที่รุนแรงอยู่ทุกหยดหยดทำให้คิดว่ากีฬาของไทยเรานั้นไยจึงสู้หลังชาวเอเชียด้วยกันถึงขนาดนี้ แค่อะเซียอาคเนย์น้อย ๆ นี้เราก็กังเป็นรองเขาแล้ว จะไม่ให้้อค้ออันตันใจได้ยังไง

เวลาที่ว่าถึงหรือยัง นั่นคือการร่วมมือร่วมแรงและร่วมใจให้มหกรรมกีฬาอันใหญ่ยิ่งของชาวเอเชียอาคเนย์หรือซีเกมส์ที่จะมาถึง โดยประเทศฟิลิปปินส์จะเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันในเดือนพฤศจิกายน 2534 โอลิมปิกเกมส์ ที่ประเทศสเปนเป็นเจ้าภาพจัดในปี 2535 และในปี พ.ศ.2537 เอเชียเกมส์ครั้งที่ 12 ที่เมืองฮิโรชิม่า ประเทศญี่ปุ่นที่เคยโดนระเบิดปรมาณูยับเยินมาแล้วจะเป็นเจ้าภาพ ในปี พ.ศ.2541 ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพ จัดการแข่งขันกีฬาเอเชียเกมส์ครั้งที่ 13 ในปี 8 ปีข้างหน้า²⁹

เราควรร่วมใจกันเตรียมตัวเพื่อมหกรรมกีฬาเหล่านี้กันดีกว่า”³⁰

(เปิดกว้างแบบสร้างสรรค์ หวานเย็น ฉบับเดือนพฤศจิกายน 2533)

เฉลยข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

1. ค	11. ง	21. ข
2. ก	12. ง	22. ก
3. ง	13. ง	23. ง
4. ก	14. ข	24. ง
5. ข	15. ง	25. ง
6. ง	16. ก	26. ง
7. ข	17. ง	27. ค
8. ก	18. ง	28. ก
9. ค	19. ค	29. ก
10. ง	20. ก	30. ง

ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่..... ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
วันที่..... โรงเรียน..... อำเภอ..... จังหวัดเชียงใหม่
คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 45 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนเรื่องโดยใช้ถ้อยคำภาษาของตนเองได้

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกเขียนความเรียงเกี่ยวกับบ้านหรือครอบครัว ครูหรือโรงเรียน ประสบการณ์ หรือครั้งหนึ่งในชีวิต ฯลฯ เพียง 1 เรื่อง โดยตั้งชื่อเรื่องเอง (ความยาว 15-20 บรรทัด)

Chiang Mai University

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างผลงานนักเรียนเปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบทดสอบความถนัดทางวิชาการ (คะแนนเต็ม ๖๐)

ชื่อ - นามสกุล ด.ญ. เพลินทิพย์ สันหาสวัสดิ์ เลขที่ 27 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
วันที่ 2 / 8 / 42 โรงเรียน บ้านเข็ญวง อำเภอ เข็ญวง จังหวัด เชียงใหม่
คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 45 นาที

45 นาที

$6 + 5 + 4 = 15$

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกเขียนความเรียงเกี่ยวกับบ้านหรือครอบครัว ครูหรือโรงเรียน ประสบการณ์ หรือครั้งหนึ่งในชีวิต ฯลฯ เพียง 1 เรื่อง โดยตั้งชื่อเรื่องเอง (ความยาว 15-20 บรรทัด)

ข้อ ๑๑. ภาษีขาเข้า: ๑๖๐๐ บาท

ฉันกับพี่ชายรักใคร่ปรองดองกันมาก ฉันไปเที่ยวกับพี่ชายสองคน
พี่ชายเป็นคนดี ทำหน้าที่แทนพ่อ แม่ ได้ มีความรักขี้นอกไม่เกร
กลัวใคร เลิกโรงเรียนกลับบ้านไป พี่ชายก็สอนการบ้านทุกวันพูดง่าย
ถ้ามีเวลาว่างมาเล่น เล่นดนตรีกันเสมอ เราทั้งสองชอบอ่านนิยาย
อาหารเหมือนกันคืออาหารฝรั่ง พี่ชายสองคนช่วยกันทำอาหาร
เพื่อพ่อ แม่ กลับจากที่ทำงานเพราะ พ่อ แม่ ไม่ มีเวลาทำ
กับข้าว เลย ทำให้อาบน้ำ พ่อ แม่ รับประทาน พ่อ แม่ ก็ชื่นใจ
พ่อ แม่ สอนลูกว่า พี่ชายเราที่รักใคร่ปรองดองกัน
หากเราตอกรักกัน พ่อ แม่ สอนเราอีกว่า พี่ กับ น้อง ตอกรักกัน
ถ้าไม่รักกันแล้ว สามัคคีกัน ครอบครัวก็จะแตกแยก พ่อ แม่
ต้องปลูกฝังนิสัยให้เรารักกันตอนนั้นให้เป็นคนดี ตามฝัน นิสัยดี
เรียนหนังสือ แล้วอีกหน่อย ก็จะได้เรียนทางด้านวิชาชีพ
ชีวิต ก็ จะ เป็นสุข สักวัน พ่อแม่ ก็จะมีเงิน เราจนทรัพย์สิ้นวันทอง
แต่เราก็อดตายหัวใจ เราสมัครใจ เราจะทำอะไรก็
แบ่งปันกันได้ ไม่เหมือนคนรวยบ้านอื่น ก็ทรัพย์สมบัติแต่ไม่มีหัวใจ
ชีวิตไม่มีความสุข เพราะ เงินซื้อทุกอย่างได้แต่ซื้อความเป็นคนไม่ได้หรอก
คนรวย ก็ไม่ใช่ว่าจะรวยเสมอไป คนจนก็ไม่ใช่ว่าจะจนเสมอไป
บางคนรวยเขาก็ไม่มีความสุข ก็มักจะไปหา ค้าขาย
ติดคุกติดตาราง รวยก็ทำชั่วก็ไปหาชีวิต ผิดศีลธรรมชั่วก็
ใคร ๆ ไม่รัก สักวันคนจนก็มาหาพ่อ แม่ ไม่เคยคิดถึงใคร
ของพ่อ แม่ ผิดศีลธรรมก็สมควรชีวิต ก็ เป็น สดุดี

แบบทดสอบความสามารถทางการเขียน (หลังเรียน)

ชื่อ - นามสกุล ด.ญ. เพ็ญทิพย์ กันทวงศ์ เลขที่ 27 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
วันที่ 10/10/42 โรงเรียน อำเภอ จังหวัดเชียงใหม่
คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 45 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนเรื่องโดยใช้สำนวนภาษาของตนเองได้ $9 + 7 + 8 = 24$ ข้อ

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกเขียนความเรียงเกี่ยวกับบ้านหรือครอบครัว ครูหรือโรงเรียนประสบการณ์หรือครั้งหนึ่งในชีวิต ฯลฯ เพียง 1 เรื่อง โดยตั้งชื่อเรื่องเอง (ความยาว 15-20 บรรทัด)

ชื่อเรื่อง ครอบครัวของฉัน

ในครอบครัวของฉันมีกันอยู่ 4 คน คือ แม่ พ่อ พี่ชาย และตัวของฉันเอง ฉันอาศัยอยู่ที่บ้านแม่อยู่ในชนบทกับครอบครัวที่มั่งคั่งอบอุ่นตลอดมา ในครอบครัวของฉันจะแบ่งหน้าที่กันทำงาน เป็นอย่าง 7 แบ่งกันไป ถ้าเป็นหญิง 7 พี่ชาย กับ พ่อ ก็จะทำ

มีวันหนึ่งครอบครัวของฉันก็ต้องขาดพี่ชายไป ทิ้ง ๆ คังตัวเอง และครอบครัวคาดคิดว่าพี่ชาย จะป่วยหนักจนต้องไปพักที่ ทักที่ แม่พาพี่ชายไปรักษาที่โรงพยาบาล หมอบอกว่าพี่ชายเป็นไข้เลือดออกตอนนั้นฉันยังเล็ก ๆ อยู่ แม่เคยเล่าให้ฉันฟังว่าพี่ชาย เคยเกิดไข้ในใจ ต่ำ ๆ เดียว เป็นนั้นเดียวเป็นหนึ่ง แม่บอกฉันกับพี่ชายอีก เราต้องรักษาสุขภาพให้ดีขึ้นจนทำให้ครอบครัวมีความสุขมาก ๆ ทักวันถึงแม่เราจะมั่งคั่งเป็นอยู่ไม่ดิ้นหากเราต้องรู้จักประหยัด ขยัน อดทน หมั่นทำดีกับทุกคน เรื่อยร่ำไป ถ้าโตขึ้น เราจะได้มีประโยชน์แก่สังคม เราทำได้ พี่ชายได้ ฉันและพี่ชายก็รักและภูมิใจ ที่เราเข้าใจกัน มีความรัก อดทน ให้กัน ช่วยแบ่งปันกัน ก็ทำให้เราทุกคนก็จะได้ใจและมีความสุข นั่นคือได้

ความรักความเมตตา ความเข้าใจกัน สามารถอยู่รวมกันอย่าง สบายสันติสุข อยู่ด้วยดียาวนานต่อไปได้ทั้งนี้ทั้งนั้น

แบบทดสอบความถนัดทางคณิตศาสตร์ (ก่อนเรียน)

คะแนนเต็ม 30 คะแนน

เวลา 45 นาที

45 นาที

7+6P4

17

หรือครั้งหนึ่งในชีวิต ฯลฯ เพียง 1 เรื่อง โดยตั้งชื่อเรื่องเอง (ความยาว 15-20 บรรทัด)

[illegible][illegible][illegible][illegible]

แบบทดสอบความสามารถทางการเขียน (หลังเรียน)

ชื่อ - นามสกุล อ.ว.สุกัญญา พันธะพันธ์ เลขที่ 28 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
วันที่ 10/8/42 โรงเรียน บ้านบึงบัว อ่าว อำเภอ บึงบัว อ่าว จังหวัด เชียงใหม่

คะแนนเต็ม 30 คะแนน

เวลา 45 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนเรื่องโดยใช้สำนวนภาษาของตนเองได้ $10+8+2=20$ ข้อ ๓

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกเขียนความเรียงเกี่ยวกับบ้าน หรือครอบครัว ครูหรือโรงเรียนประสบการณ์

หรือครั้งหนึ่งในชีวิต ฯลฯ เพียง 1 เรื่อง โดยตั้งชื่อเรื่องเอง (ความยาว 15-20 บรรทัด)

บึงบัว โรงเรียนบึงบัว อ่าว คือความหมายมากมายใจของเรา

บ้านอยู่ที่โรงเรียนบ้านบึงบัว อ่าว หรืออยู่ที่โรงเรียนบึงบัว

โรงเรียนบึงบัวมีครูสอนมากมายคนโตคนเล็ก

เรียนกันอยู่ 600 กว่าคน โรงเรียนบึงบัวมี

โรงเรียนบึงบัวมีคณาจารย์สอนบึงบัว

โรงเรียนบึงบัวมีคณาจารย์สอนบึงบัว

มาก ครูสอนบึงบัวมีคณาจารย์สอนบึงบัว

โรงเรียนบึงบัว มีคณาจารย์สอนบึงบัว

ของบึงบัว คาบ โดยบึงบัว - บึงบัวโรงเรียนบึงบัว

บึงบัวโรงเรียนบึงบัวมีคณาจารย์สอนบึงบัว

บึงบัวโรงเรียนบึงบัวมีคณาจารย์สอนบึงบัว

บึงบัวโรงเรียนบึงบัวมีคณาจารย์สอนบึงบัว

คณาจารย์สอนบึงบัวมีคณาจารย์สอนบึงบัว

บึงบัวโรงเรียนบึงบัวมีคณาจารย์สอนบึงบัว

บึงบัวโรงเรียนบึงบัวมีคณาจารย์สอนบึงบัว

บึงบัวโรงเรียนบึงบัวมีคณาจารย์สอนบึงบัว

บึงบัวโรงเรียนบึงบัวมีคณาจารย์สอนบึงบัว

บึงบัวโรงเรียนบึงบัวมีคณาจารย์สอนบึงบัว

บึงบัวโรงเรียนบึงบัวมีคณาจารย์สอนบึงบัว

บึงบัวโรงเรียนบึงบัวมีคณาจารย์สอนบึงบัว

บึงบัวโรงเรียนบึงบัวมีคณาจารย์สอนบึงบัว

แบบทดสอบความเสถียรทางการเงิน (ก่อนเรียน)

ชื่อ - นามสกุล ด.ญ.จิรัชยา รหัสวิชา คห.1 เลขที่ 11 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
วันที่ 15 เดือน พ.ค. 2541 โรงเรียน บ้านเข็ญดาว อำเภอ เข็ญดาว จังหวัด เชียงใหม่
คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 45 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนเรื่องโดยใช้ถ้อยคำภาษาของตนเองได้ 7+5+4
 คำตั้ง ให้นักเรียนเลือกเขียนความเรียงเกี่ยวกับบ้านหรือครอบครัว ครูหรือโรงเรียน ประสบการณ์
 หรือครั้งหนึ่งในชีวิต ฯลฯ เพียง 1 เรื่อง โดยตั้งชื่อเรื่องเอง (ความยาว 15-20 บรรทัด)

โรงเรียนวัดบ้านไร่

ครอบครัวของผมเป็นครอบครัวที่อบอุ่น มีสมาชิก ๖ คน มีพ่อ แม่ พี่สาว และน้องสาว ผมเป็นลูกชายคนที่ ๒ ผมรักครอบครัวของผมมาก ผมเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีสายโรงเรียนอยู่ใกล้ๆกับบ้านที่ ๒ น้องสาวเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ พ่อแม่ทำงานเป็นแม่บ้าน แม่ทำงานตามบ้าน ผมคิดว่าผมมีโชคดีที่ได้อยู่ในครอบครัวที่มีสุขภาพดี และมีความสุข พ่อแม่ของผมทำให้ผมรู้ว่าคุณค่าของชีวิตคืออะไร และผมคิดว่าผมโชคดีที่ได้เกิดมาในโลกนี้ และผมคิดว่าผมโชคดีที่ได้เกิดมาในโลกนี้ และผมคิดว่าผมโชคดีที่ได้เกิดมาในโลกนี้

ในหาคณาดมผลว่าไม่ทำแล้ว เพื่อความสงบสุขของประชาชน ผมคิดว่าผมควรจะทำ
ไม่ได้ แต่ผมไม่เห็นใจแต่จริง ยังไง ผมคิดว่าผม จะต้องทำไม่ได้ และต้องทำให้ได้ที่สุด
เพื่อพ่อแม่และครอบครัว และผมคิดว่าผม จะหาเวลาหาผู้ที่ได้มาขึ้น มาปรับปรุง
กลุ่มบ้านของผมให้ดีขึ้น ถ้าหาก ความทุกข์ของผมเป็นจริง มันจะลดลงได้มากน้อย
ด้วย ผมขอภาวนาให้ครอบครัวของ ผม ประสบความสำเร็จอย่างเต็มที่ แล้วผมจะออกไปให้
มาเรียนรู้และเรียนรู้ของของ ผม ผมหวังว่าถ้าที่ผม หาเวลานั้นมันคงเป็นไปได้
มากถ้าหากผมตั้งใจจริง และพยายามอีกนิด
ผมตั้งใจมากที่ ได้ เห็นถึงครอบครัวของของของ จากประสบการณ์ของผม

แบบทดสอบความสามารถทางการเขียน (หลังเรียน)

ชื่อ - นามสกุล ด.ช. ธีรพงศ์ วรรัตน์ ส.ค. เลขที่ 11 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
วันที่ ๑๕.๑๕.๕๕ โรงเรียน นาน นังดาว อำเภอ เมืองดาว จังหวัด เชียงใหม่

คะแนนเต็ม 30 คะแนน

เวลา 45 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนเรื่องโดยใช้สำนวนภาษาของตนเองได้

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกเขียนความเรียงเกี่ยวกับบ้านหรือครอบครัว ครูหรือโรงเรียนประสบการณ์
หรือครั้งหนึ่งในชีวิต ฯลฯ เพียง 1 เรื่อง โดยตั้งชื่อเรื่องเอง (ความยาว 15-20 บรรทัด)

เรื่อง โรงเรียนคือที่ให้ความรู้

โรงเรียนคือ ที่ให้การศึกษากับนักเรียน เพราะมีครู เป็นผู้-
สอน การเรียนรู้ เรื่องราวต่างๆ เช่น การเขียนภาษาอังกฤษ เขียนภาษาอังกฤษ
หน้าท้าววิชาความรู้ และประเพณีต่างๆ เป็นต้น หากเราทุกคนอยาก
ได้ความรู้ ก็ควรไป โรงเรียน เราไม่ควรที่เรียนและไม่ควรทำลาบ
ทวนกลับถึงโรงเรียน เพราะเราคือว่าโรงเรียนเป็นบ้านหลังที่ ๒ ของเรา
เพราะเราได้ความรู้ และอีกเรื่อง เพื่อน ๆ หลายคนที่

ตอนเด็กผมเข้าเรียนใหม่ผมคิดว่าโรงเรียนคือ ที่ให้ลงม
สนทนากัน แต่แล้วผมก็ได้รู้ ว่า ที่ผมคิดนั้นผิด ผมก็เลยมา
เรียนถึงแม้ว่าผมจะเรียนไม่เก่ง ผมก็ตั้งใจเรียน ผมย้าย
โรงเรียนมา 4 โรงเรียนแล้วแต่โรงเรียนที่ผมเรียนอยู่ได้ทำให้ผมคิดว่า
ดีที่สุดแล้ว ถึงแม้ว่าที่นี่จะมีเยอะผมก็ตั้งใจมากที่ได้เรียนหนังสือ
ผมคิดว่า โรงเรียนนี้แหละที่จะทำให้เราไปสู่จุดหมายปลายทางที่
เราจะตั้งใจให้มันสำเร็จใน ชีวิตของเราได้

เราควรรักโรงเรียน และตั้งใจเรียน เราไม่ควรทำผิด
กฎของโรงเรียน และเราควรนึกว่าโรงเรียนเป็น ที่อยู่ ที่เรียน
ของเรา เราควรตั้งใจ เรียนเมื่อไม่ได้อ่าน หรือ ข้อ และแม่
ที่มีต่อเรานั้นเสียใจ เรารักโรงเรียนของเรา

แบบทดสอบความรู้ความสามารถการเป็นน (ก่อนเรียน)

ชื่อ - นามสกุล ด.ญ. วังดาวัลย์ วัฒนาวงศ์ เลขที่ ๕๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ โรงเรียน บ้านบึงยาว อำเภอ บึงยาว จังหวัด เชียงใหม่
คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 45 นาที

45 นาที

7 45 + 4 = 16

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกเขียนความเรียงเกี่ยวกับบ้านหรือครอบครัว ครูหรือโรงเรียน ประสบการณ์ หรือครั้งหนึ่งในชีวิต ฯลฯ เพียง 1 เรื่อง โดยตั้งชื่อเรื่องเอง (ความยาว 15-20 บรรทัด)

เรื่อง การขอพิจารณาจ้างทำหนังสือพิมพ์ ๒๒๓๗๕๖๗๘๙

คน มีผล ๗๖๗๗ เกษะ ก็ขึ้นค้ำน้ำลงจึงอายุก็ ๑๖๗๗

[illegible]

แบบทดสอบความสามารถทางการเขียน (หลังเรียน)

ชื่อ - นามสกุล ด.ญ. วรภาวณีย์ นุ่มนาวาณี เลขที่ ๑๕ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
วันที่ 10 ต.ค. 4๖ โรงเรียน บ้านเชียงดาว อำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 45 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนเรื่องโดยใช้สำนวนภาษาของตนเองได้ $10+7+3=20$ คะแนน

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกเขียนความเรียงเกี่ยวกับบ้านหรือครอบครัว ครูหรือโรงเรียนประสบการณ์
หรือครั้งหนึ่งในชีวิต ฯลฯ เพียง 1 เรื่อง โดยตั้งชื่อเรื่องเอง (ความยาว 15-20 บรรทัด

มาสอนรักแม่ไม่รักคนอื่น

ในปัจจุบันประเทศไทย มีจำนวนป่าไม้ที่ลดลง เพราะ
คนไทยส่วนใหญ่ชอบทำไม้มาขาย และคนก็ใช้
ทำไม้มาทำสิ่งอื่นอีกมากมาย

ก็เหมือนกับกฎหมายของคนที่ใช้ก็ใช้การตัดไม้ทำลายป่า
ป่า อยู่ทุกวันนี้ การตัดไม้ทำลายป่าจะมีผลกระทบมากมายต่อ
ธรรมชาติ เช่น ฝนตกต้องตามฤดูกาล น้ำป่าไหลหลาก ไฟป่า
คนที่ทำไม้ส่วนใหญ่จะขายไม้ให้คนทำไม้ ทำลายป่า
เพราะคนไทยส่วนใหญ่ชอบทำไม้ ก็จะทำให้คนทำไม้
อยู่ในบ้าน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้เสื้อผ้า ตู้รับแขก ซึ่งคนก็ใช้
ไม้ทำตัวเรือนหรือของอื่น การตัดไม้ทำลายป่าทำให้พวกเรามี
มาก ก็เหมือนกับคนที่ชอบพวกเราก็จะตัดไม้ทำลายป่า การตัดไม้ทำลาย
ป่า เป็นการทำให้ป่าลดลง และสัตว์บางชนิดก็อาจสูญพันธุ์
อันตราย

ดังนั้นเราควรจะช่วยกันอนุรักษ์ป่าไม้ให้คงอยู่ตลอดไป
ก่อนที่เรามีต้นไม้ก็จะมีต้นไม้ด้วย การอนุรักษ์ป่าไม้เราทุกคน
ก็ทำ ได้โดยช่วยกันปลูกต้นไม้ป่าไม้ที่ปลูกทำขาย และช่วยกัน
สอดส่องดูแลคนที่ตัดไม้ทำลายป่า ช่วยกันเล่นคำพูดเพื่อ
ชักชวนประชาชนทุกคนให้ช่วยกันปลูกป่า และไม้ตัดไม้
ทำลายป่า และนี่แหละคือช่วยกันอนุรักษ์ป่าไม้ไว้ให้ลูกหลานได้
ดู และช่วยกันรักษาสิ่งต่อไป

แบบทดสอบความสามารถทางการเขียน (ก่อนเรียน)

ชื่อ - นามสกุล ด.ญ. ธัญธิดา ภาชี เลขที่ 16 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 วันที่ ๒ สิงหาคม ๕๖ โรงเรียน มิ่งขวัญดารา อำเภอ เมืองดารา จังหวัด เชียงใหม่
 คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 45 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนเรื่องโดยใช้ถ้อยคำของตนเองได้

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกเขียนความเรียงเกี่ยวกับบ้านหรือครอบครัว ครูหรือโรงเรียน ประสบการณ์ หรือครั้งหนึ่งในชีวิต ฯลฯ เพียง 1 เรื่อง โดยตั้งชื่อเรื่องเอง (ความยาว 15-20 บรรทัด)

หรือบ้านในฝัน
 ทุกคนเห็นต่างผู้ฝันเป็นของตัวเอง เช่น บ้านในฝัน ฉันฝันจินตนาการ
 ฝันอยากได้บ้านของตัวเอง

บ้านเป็นที่พักพิงของคนทุกคน ทุกคนจึงไม่คิดฝันว่าบ้านในฝันของตัวเอง
 จะเป็นบ้านที่เหมือนคนอื่น มีทุกอย่างที่คนอื่นมี มีทั้งความรัก ความอบอุ่น
 ความสุขความสบายใจที่คนอื่นมีกันแล้ว กัน อยู่พร้อมหน้ากัน เป็นบ้านที่ร่มเย็น -
 เป็นสุข ทั้งบริเวณบ้านมีดอกไม้ต้นไม้ มีสัตว์เลี้ยงแสนน่ารัก มีน้ำไม่ขาด
 ไม่ร้อนเกินไป มีสัตว์เลี้ยงแสนน่ารัก แมว นก ปลา มีผลไม้ เช่น มะม่วง
 ลำไย ฯลฯ อีกมากมายภายในบ้าน มีแปลงปลูกผักปลูกผลไม้ปลูกพืชผัก
 ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เป็นบ้านที่งดงาม สวยงามแล้ว

บ้านที่ทุกคนฝัน เป็นบ้านในฝัน และจินตนาการเอง จินตนาการไม่ผิดอะไร
 ต่างไปจากคนที่มีความคิดเห็นมา เลขต้องเป็นบ้านในฝัน ดังนั้นฉันก็
 รักบ้านของฉันมาก ได้ขอพ่อแม่เป็นของขวัญวันเกิดของฉัน ไม่ตลอด

แบบทดสอบความสามารถทางการเขียน (หลังเรียน)

ชื่อ - นามสกุล ด. น. มัศ คึกคัก..... เลขที่ 19..... ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
วันที่ 10 ส.ค. 62..... โรงเรียน บ้านไร่ขิง 1..... อำเภอ ไร่ขิง จ. ราชบุรี..... จังหวัด เชียงใหม่
คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 45 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนเรื่องโดยใช้สำนวนภาษาของตนเองได้ $8 + 7 + 5 = 20$
คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกเขียนความเรียงเกี่ยวกับบ้านหรือครอบครัว ครูหรือโรงเรียนประสบการณ์
หรือครั้งหนึ่งในชีวิต ฯลฯ เพียง 1 เรื่อง โดยตั้งชื่อเรื่องเอง (ความยาว 15-20 บรรทัด)

โรงเรียนบ้านไร่ขิง

โรงเรียนบ้านไร่ขิงของเราเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนใน อำเภอ ไร่ขิง
จังหวัด ราชบุรี เป็นโรงเรียนที่ก่อตั้งมาจากกลุ่มพ่อค้าคนกลาง ซึ่งเป็นโรงเรียน
มีคำขวัญว่า เรียนดี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม กิจกรรมเด่น

ในการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านไร่ขิงนั้นที่ดีและ นักเรียนในโรงเรียน
นั้นยังได้มีผลงานมากมาย 630 คน และนักเรียนนั้นยังได้มีผลงานที่ดี
มีวินัยในการเข้าแถวในสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และนักเรียนก็ยังได้มีผลงานที่ดี
เขียนข้อความเกี่ยวกับโรงเรียน ทั้งนี้ยังมีโรงเรียนนี้ด้วยมาก การใฝ่คุณธรรม
นั้นที่ทุกคนในชั้นที่ก็มีคุณธรรมประจำใจในแต่ละคน เพราะครูในโรงเรียน
นี้สอนให้ทุกคนมีวินัยดี และโดยที่ไม่ได้ทำคุณธรรมเลยโดยในทั้งนี้ ทาง
ด้านกิจกรรม ก็เป็นได้ ในทุกด้านเลย ไม่ว่า การแข่งขันกีฬาภายใน กลุ่ม
พ่อค้าคนกลาง กิจกรรมทุกอย่าง ก็ทำอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ครูผู้สอนทุกคน
ก็ให้คำแนะนำที่ดีและสอนให้ทุกคนได้เรียนดี และโรงเรียนนี้สอน
มาก และในโรงเรียนนี้ที่ดีโดยที่ไม่ได้ทำคุณธรรมอื่นเลย

โรงเรียนบ้านไร่ขิงของเราเป็นโรงเรียนที่ดีและได้ความสงบ เป็นของมา
ได้เรียนความ สันติสุข จากกลุ่ม พ่อค้าคนกลาง เป็นโรงเรียนที่ดี และดี
วินัยดีจากกลุ่ม คำว่า เรียนดี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม กิจกรรมเด่น
เพราะตรงกับความต้องการของนักเรียนทุกคน

แบบทดสอบความสามารถทางกรเจียน (ก่อนเรียน)

ชื่อ - นามสกุล อ. ญ. วาวิรัตน์ จันทรโน เลขที่ 23 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
วันที่ 2 สิงหาคม 2543 โรงเรียน บ้านวังเตา อำเภอ เวียงจันทน์ จังหวัด เชียงราย
คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 45 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนเรื่องโดยใช้จำนวนภาษาของตนเองได้

คำตั้ง ให้นักเรียนเลือกเขียนความเรียงเกี่ยวกับบ้านหรือครอบครัว ครูหรือโรงเรียน ประสบการณ์ หรือครั้งหนึ่งในชีวิต ฯลฯ เพียง 1 เรื่อง โดยตั้งชื่อเรื่องเอง (ความยาว 15-20 บรรทัด)

เรื่อง โรงเรียนของหนูกับโรงเรียนอื่นน่าประทับใจ

โรงเรียน เป็นชุมชนที่มีคน นาน ครอบครัว และชุมชน ทั้งต้องร่วมใช้ชีวิต การเรียนรู้ สิ่งต่างๆ ภายในโรงเรียนจะประกอบไปด้วย ครู นักเรียน การจัดการเรียนรู้อยู่ด้วยกันจนถึงปิดเทอม นั่นคือครูและนักเรียนจะต้องสัมพันธ์กัน เหมือนพ่อแม่ของนักเรียน ตามที่ ๑

โรงเรียนของหนู มีนักเรียนทั้งหมด ๕๕๑ คน ครูประมาณ ๕๐ คน ภารโรงอีก ๑๐ คน ขังอีก ๑๐ คน เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุรถชน โรงเรียนของหนูตั้งอยู่ที่ ถนนโรดนา อ. เชียงดาว จ. เชียงใหม่ โทรศัพท์ ๕๕๕๐๗๓ สอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หนูเรียนโรงเรียนนี้ ตั้งแต่ชั้นอนุบาล ๑ ถึงปัจจุบันนี้ มี ๑๐ แล้ว หนูยังไม่รู้ลึกซึ้งโรงเรียนนี้เลย โรงเรียนของหนูครูสอนบางท่านก็ใจดี บางท่านก็ใจไม่ดี หนูชอบโรงเรียนนี้ก็ทุกตัวบ้าง ก็เป็นโรงเรียนธรรมดา แต่หนูก็ไม่โกรธ ก็ดีที่อ่านหนังสือ เพราะได้ทำหนังสือ ทำหนังสือด้วยเหตุผล หนูทำผิด เช่น ทำการบ้านไม่เสร็จ เล่นกัน เป็นต้น โรงเรียนคล้ายกับเป็นชุมชน ชุมชนหนึ่งที่น่ารัก เราจะต้องใช้ชีวิตร่วมกัน อย่างรักใคร่สามัคคีปรองดองกัน เหมือนกับเป็นลูกพ่อแม่ด้วยกัน โรงเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งที่เราต้องรักและตั้งใจ ให้นักเรียนรักใคร่กัน หรือถ้าต้องอยู่โรงเรียนนานๆ ก็จะทำให้หนูเรียนเป็นคน เข้าใจกันก็ดีมากได้ โรงเรียนของหนูได้ชื่อว่า เป็นโรงเรียนสีขาว หมายถึง โรงเรียนที่ปราศจากสิ่งเลวร้ายสิ่งไม่ดี สิ่งที่ไม่ดี การพนันต่างๆ โรงเรียนนี้ตั้งแวดล้อมที่ดี อยู่ใกล้กับของชุมชนที่ลึกซึ้งเข้าใจ สิ่งที่ดีงามยกย่อง อวดอ้างครูกับนักเรียน หนูอยากให้ทุกคนรู้ว่า "หนูรักโรงเรียนของหนูที่สะอาดเสีย"

แบบทดสอบความสามารถทางการเขียน (หัดขยัน)

ชื่อ - นามสกุล อ. วิ. วาฬรัตน์ จักรพาโน เลขที่ 23 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
วันที่ 10 ส.ค. 2548 โรงเรียน บ้านเข็ญดาว อำเภอ เข็ญดาว จังหวัด เชียงใหม่

เวลา 45 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนเรื่องโดยใช้จำนวนภาษาของตนเองได้ $10 + 7 + 9 = 26$ วิชา

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกเขียนความเรียงเกี่ยวกับบ้านหรือครอบครัว ครูหรือโรงเรียนประสบการณ์หรือครั้งหนึ่งในชีวิต ฯลฯ เพียง 1 เรื่อง โดยตั้งชื่อเรื่องเอง (ความยาว 15-20 บรรทัด)

เรื่อง เกษวน้ำตก

น้ำตกเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็
นของธรรมชาติ อากาศดี ช่างน้ำตกก็ไปเที่ยวด้วยก็ถือเป็นประเพณี
หนึ่งในชีวิต

น้ำตกที่จันทน์เจ้าไปเที่ยวนี้ ชื่อว่าน้ำตกแม่กลาง หมู่ที่ ๑ จังหวัด-
เชียงใหม่ ข้าพเจ้าไปกับ พ่อ-แม่ และ คนข้างบ้านหลายคน ใช้เวลา
การเดินทางจากสันป่าตองถึงน้ำตก ๕-๖ ชั่วโมงจึงไปถึงบริเวณตัวการ
เดินทางก็ดี สภาพ ๖ ข้างทางร่มรื่นด้วยต้นไม้เขียวชอุ่มเมื่อข้าพเจ้า
ไปถึงก็ส่งรถไปรับพาเราลงลงวันแรกที่ทำมาจากบ้าน บริเวณรอบๆ มี
ตาน้ำกว้าง มีหินก้อนโต ซึ่งอยู่กลางน้ำ มีเนินดินอยู่ข้างในน้ำเย็น
ลึก เป็นทางแย่งส่วนมากน้ำจะเขียว ข้าพเจ้าเดินไปที่ผาน้ำตกสูงมาก
น้ำตกสูงมาเย็นเย็นน้ำ เป็นธารรอบๆ มีต้นไม้ชุกชุมมาก ข้าพเจ้าได้
รูปเป็นทิวทัศน์ไว้ 4-5 รูป เป็นปรกม. ภาณ. ธรรม. ธรรม. ธรรม. ธรรม. ธรรม. ธรรม.
มีร้านจำหน่ายกล้วยไม้ก็มีป่ากล้วยไม้หลายป่า เช่น "กล้วยไม้พันธุ์กล้วย"
"กล้วยไม้พันธุ์กล้วย" เป็นต้น ชื่อของสถานที่นี้จะเป็นที่เตือนใจนัก
ท่องเที่ยวทั้งหลายไว้ได้ดี พอตกเย็นข้าพเจ้าก็กลับบ้าน

วันที่ห้ามเจ้าไปเก็บน้ำตกเป็นร่องเปิดเทอมซื้อสินค้าแพงมาก
จึงสนุก ห้ามเจ้าหวังว่าน้ำตกที่ห้ามเก็บได้เก็บของมาขายไม่ส
บายของทำมาง ซึ่งน้ำตกเป็นความลึกลับที่ควรอนุรักษ์ไว้แก่ ักชนให้รู้ว่า
เป็นประเพณีที่ห้ามเจ้าไม่เอาไปมากกว่านั้น กิดะ เป็นประเพณีที่
มีใจไปตลอด

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล

นางสาวบุษิณ สุริยวรรณ

รหัส 4022665

วัน เดือน ปีเกิด

27 มิถุนายน 2512

ประวัติการศึกษา

- 2524 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา โรงเรียนมโนเรศรบำรุงการ
อำเภอเมือง จังหวัดเลย
- 2527 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเลขพิทยาคม
อำเภอเมือง จังหวัดเลย
- 2530 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเลขพิทยาคม
อำเภอเมือง จังหวัดเลย
- 2536 สำเร็จการศึกษาศรศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) วิทยาลัยครูเลย
อำเภอเมือง จังหวัดเลย

ประวัติการทำงาน

- 2537 ครูอาสาสมัครฯ ชายแดน และทำหน้าที่แผนงานโครงการ
ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดอุดรธานี
- 2538-ปัจจุบัน รับราชการครู โรงเรียนบ้านโจรก อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์